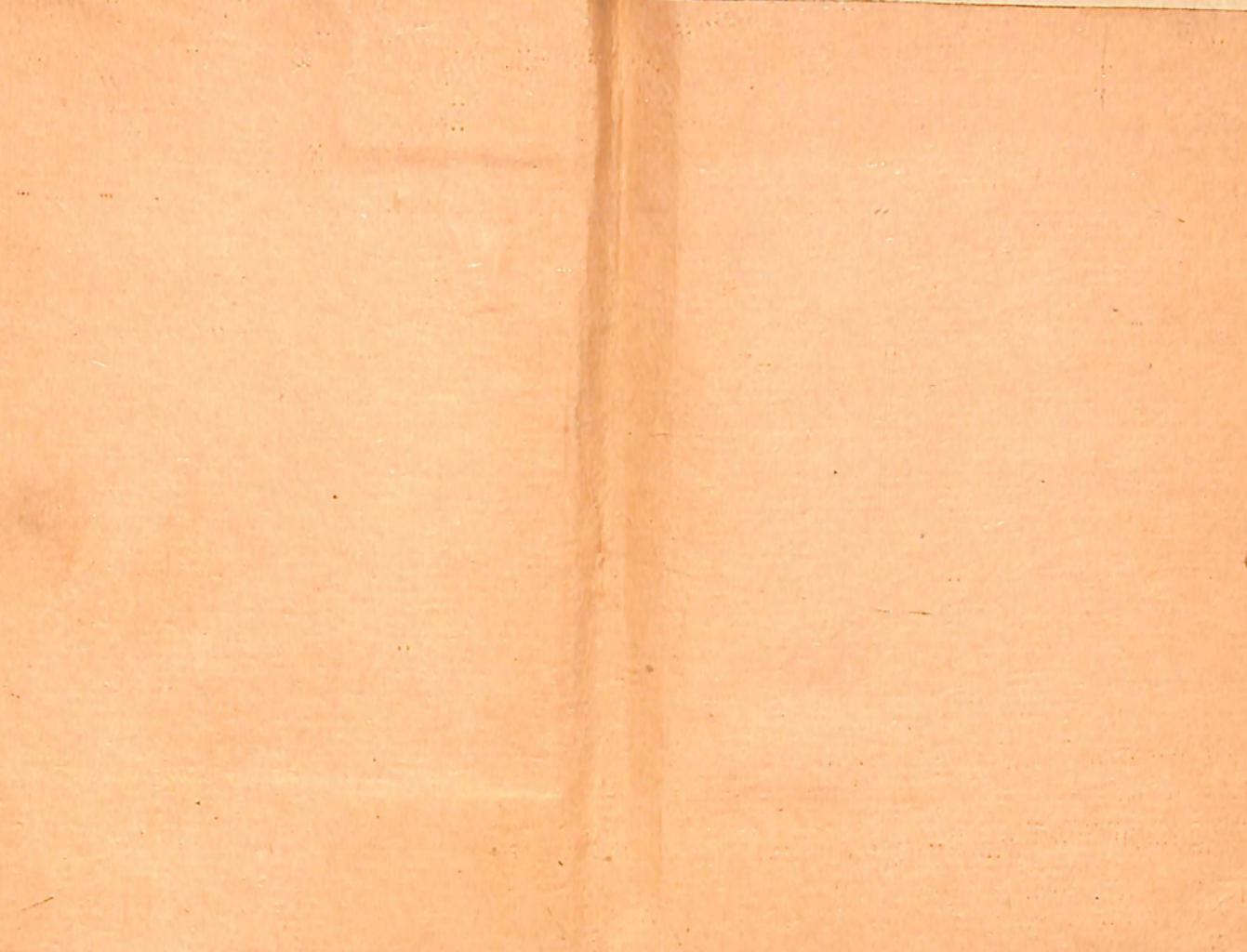

6644

1900

Літум Сирн-
урн

18

„ԵՐՐԱԿ“

1899.

Nº 1135.

1899. U. S. N. S.

1900 УЧЕБНО-ИССЛЕДОВАТЕЛЬСКИЙ ИНСТИТУТ

ՆԱՇԻՆՉ ԹԻՐԱԾՆԻ ԳՐԵԱՏՈՒ

ԸՆԴԱՐՁԱԿ ՑԱԽԵՎԱԺՈՎ

ԵՐԿՐՈՒԹ ՏԱՐԻ

lyuquflg

ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՓԻ ՎՐԵՄ

АЛЕКСАНДРОПОЛЬ

Типографія К. С. Саноянца

1899

1348

ԱՐ
1548 22 ԵՒՐԱԿԱ

059
Վ-97Ա. 8 Դ Յ Յ
0 1900

ՆԱՇԽ ԹԻՐԱԾԵՒԻ ԳՐԱՑՈՒՐԻ

ՀԱՌԱՐՁԱԿ ՎԱԽՎԻԱԺՈՎ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՏԵՐԻ

ՀԱՎԱԼԻց
ԿԱՐԱՊԵՏ ԱՓԻՆԵԱՆ

Առաջնադրություն
Տպարան Գ. Ա. Մանուկանցի:

1899

Дозв. ценз. Тифлисъ 6 Іюля 1899 г.

49984-mp

Q- 35866-66

† ԳԵՂԻՐԴ Պ. ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍ
Հիմնադիր Ս. Էջմիածնի Ձեմարտիք

Ի ԹԻՒՆ ՔՐԻՍՏՈՆԻ

1900

(ՆԱՀԱՆՁ)

Գիր տարւոյն	•	ՄՃ.
Եօթներևակն	•	ԶԵ.
Վերադիրն	•	(9) Թ.
Ինուետաներեակն	•	(18) ԺԲ.
Տանուտէրն	•	Զուկն.

Բուհն ձայնք աճ. բՃ. գՃ. դՃ. ձախառ
կողմեան դասուն են, սկսեալ ի բուն
ըարեկենդանէ:

ԵՐԵՒԱՅԹՔ ՀՈՒՍՆԻ

Օ Ժն. լո.	• . .	Ժնունիդ լումնի.
Է Առ. քառ.	• . .	Առաջին քառորդ.
Չ Լը. լուս.	• . .	Լըումն լուսնի.
Ջ Վը. քառ.	• . .	Վերջին քառորդ:

ՇԱՐԺԱԿԱՆ ՏԾՈՒՑԻՑ ԵՒ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

ՕՐ ՅԱՅՏՆՈՒԹԵԱՆ.	Հինդշաբթի
Միջոց ուտիք	25
Բարեկենդան առաջաւորաց .	Յունկ.
ՕՐ Տեառնընդառաջն .	բշ. Փետր.
Բուհուբարեկենդան	14
ՕՐ Աւետման	" Ապրիլի 7
ԶՈՏԻԿ	" 9
Երեւան խաչ	Մայիսի 7
Համբարձումն	" 18
Հոգեգալուստ	" 28
Բարեկենդան ս. Լուսաւ. պահ. Յուն.	18
Վարդավառ.	Յուլ. 16
Միջոց շաբաթք պահոք	4
Ս. Աստուածածին	Օդոստ. 13
Միջոց շաբաթք պահօք	5
Խաչվերաց.	Սեպտ. 17
Բարեկենդան Վարագ. Խաչի.	24
Միջոց ուտիք շաբաթք.	7
Գիւտ Խաչ	Հոկտ. 29

Յիսոնակաց բարեկենդան	Նոյ. 19
Բարեկենդան ս. Յակոբայ	Դեկտ. 10
Միջոց ուտիք աւուբք.	14
ՕՐ Բարեկենդ. ծննդ. պահ.	Ուրբաթ

ՊՍԱԿԻ ԽՈՐՀՈՒԹԻՆ ԱՐԳԵԼԻՈՒԹԻՒՆ Է

Ամեն շաբաթ երեկոներին: Ամեն երեշշաբթի և հինդշաբթի երեկոներին: Բոլոր շաբաթական պասերի ընթացքում: Տէրունական տօների նախընթաց երեկոներին: Այն կիւրակի երեկոներին, երեմիւս օրը սրբոց տօն չէ: Ժննդեան ուժօրէից ընթացքում: Ամբողջ մեծի պահոց և յինանց օրերի ընթացքում, մինչեւ առաջին Յարութեան կիւրակին (Եղիական): Վարդավառի Յօրերը: Վերափոխան 9 օրերը: Ս. Խաչի ամբողջ շաբաթը:

* * *

Ա՝լս, մեր սիրտը լիքը դարտ-ցաւ,
Օք ու արև չտեսանք.

Վա՛լս, մեր կեանքը սեռվ անցաւ,
Աշխարհից բան չիմացանք:

Հարուստ մարդիկ կուտեն-խմեն
Աշխարհի Ճոխ սեղանից.
Ծենք աշխարհի խորթ տղէքն ենք,
Ծեղ վայ չկայ աշխարհից:

Խեղձ աղքատի հոգին դուրս գայ,
Քարից հողից հաց քամէ.
Բեռով հացը հարուստին տայ—
Հարուստն-իշխէ, վայելէ:

Խեղձ աղքատը դառը դատի,—
Դատարկ նստի... էյ աշխարհ.
Էլ ինչո՞ւ ես քարը թողնում
Քարի վրայ, քար—աշխարհ...

Ա՝լս, մեր սիրտը լիքը դարտ-ցաւ,
Օք ու արև չտեսանք...
Վախ մեր կեանքը սեռվ անցաւ,
Աշխարհից բան չիմացանք...

Առ. Իսահակիս

ԽԱԶԱՏՈՒՐ ԱԲՈՎԵԱՆ

ՅՈՒՆՎԱՐ

31 ՕՐ

1	Յը. բձ. գ. օր. ծննդ. պահ.	12
	Սրբոցն Բարսղի Հայրապետին և Եղբօր Նորին Գրիգորի Նիւ- սացւոյն, Սեղբեստրոսի Հռով- մայ Հայրապետին և Աբրամ Նիկոլեմի Խուրին ասորւոյ: Ճարե- մուս և Կազանդ: Յ. և Ռ. Տօն ան- ուանակոչութեան Տեաւն և յիշա- տակ Բարսղի Հայրապետին:	
2	† Կիր. բկ. գ. օր ծննդ. պահ.	13
3	Բշ. գձ. ե. օր ծննդ. պահ.	14
4	Գշ. գկ. զ. օր ծննդ. պահ.	15
	② Լք. լուս. Սառնոմանիք:	16
5	Գշ.գձ. ՃՐԱԿԱԼՈՅՑ ծննդեան: Յերեկոյեան Նախատօնակ: Նաւակա- տիք: Մինչև ամսոյս 14 ամեն երեկոյ Նախատօնակ:	
6	† Աշ. գկ. ՏՕՆ ԾՆՆԴԵԱՆ և	17

ՅՈՒՆՎԱՐ

0		
ՄԿՐՏՈՒԹԵՍՆ ՏԵԱՌՆ ՃԵՐՈՂ		
Յսի Քսի: Ուտիք է ութն օր ան- միջոց: Յ. և Ռ. Մկրտութիւն Տեառն:		
7 ✕ Ուր. աձ. բ. օր Ճննդ. Յի- շատակ մեռելոց: Յ. և Ռ. Յովհան- նու կարապետին:	18	
8 Եթ. ակ. գ. օր Ճննդ.	19	
9 ✕ Կիր. բձ. դ. օր Ճննդ.	20	
10 Բշ. բկ. ե. օր Ճննդ.	21	
11 Գշ. գձ. զ. օր Ճննդ.	22	
Դ Վր. քառ. լուս. Յուղը և իո- նաւ էշանոնի:		
12 Գշ. գկ. է. օր Ճննդ.	23	
13 ✕ Եշ. գձ. ը. օր Ճննդ. ՏՕՆ	24	
ԱՆՈՒԱՆԱԿՈԶՈՒԹԵԱՆ ՏԵԱՐՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒԽԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ:		
14 Ուր. գկ. պահք. Նախատօնակ:	25	
15 Եթ. աձ. Տօն Ծննդեան, Յովհ- յաննու Կարապետին: Անուա- նակոչութիւն Վեհափառ Հայ- քապետին ազգիս Տ.Տ. Մկրտչի Ա.	26	

ՅՈՒՆՎԱՐ

0		
16 ✕ Կիր. ակ. Ա. զկնի Ճնըն- դեան: Հարսանկը:	27	
17 Բշ. բձ. Ա. Պետրոսի Հայ- քապետին, Վալասայ եպիսկո- պոսին և Աբիսողոմայ սարկա- ւագին:	28	
18 Վշ. բկ. Ա. Ճգնաւորացն Ահ. տօնի, Տրիփոնի, Պարսամայ Ե- ղիութ մասին ձմերան:	29	
19 Իշ. գձ. պահք:	30	
20 Եշ. գկ. Ա. Թէսոդոսի Ժագառո- րին և մանկանցն Եվեսոսի:	1	
21 Ուր. գձ. պահք:	2	
22 Եթ. գկ. Ա. Հայքապետացն Ա- թանասի և Կիւրզի:	3	
23 ✕ Կիր. աձ. Բ. զկնի Ճննդ. Հարսանկը:	4	

24 Բշ. ակ. Ա. Կիրակոսի և մօրն
Յօղիտացի և սրբոց վկաչեցն Գոր-
դիոսի, Պօղիքտոսի և Գրեգո-
րիոսի:

25 Իշ. բձ. Սրբոցն Վահանաց
Գողթնեցւոյն, Եւգենիայ կու-
տին և Հօրն նորա Փիլիպպոսի
և մօրն նորա Կողոդիայ և Եր-
կուց Եղեարցն Սերգեայ և Ապի-
տոնի և Երկուց ներքինեացն:

26 Իշ. բկ. պահք:

27 Եշ. գձ. Ա. Եւգինէոսի, Մա-
կարիոսի, Վաղերիոսի, Կան-
դիտոսի և Ակիւզասայ:
Ը Առ. Քառ. լուս. Հողմէր:

28 Ուր. գկ. պահք:

29 Եթ. գձ. Ա. Կրիտորի Աստուա-
ծաբանին:

30 ✕ Կիր. դկ. Գ. զկնի ծննդ.
Բարեկենդ. առաջաւորաց պահոց:

31 Իշ. աձ. ա. օր առաջ. պահ.
Յունվ. 1-ից օրն աւելացելէ 1ժ. 52 ը.

1 Իշ. ակ. բ. օր. առաջ. պահ. 13
2 Իշ. բձ. գ. օր առաջ. պահ. 14
3 Եշ. բկ. դ. օր առաջ. պահ. 15
② Լք. լուս. Պարսկայ Եղանակի:
4 Ուր. գձ Ե. օր առաջ. պահ. 16
Յիշատակ Յովնանու Մարգա-
րէնին:

5 Եթ. գկ. Ա. Մարգսի զօրա-
վարին և որդւոյ նորա Մար-
տիրոսին և չորեքտասան զին-
ւորացն:

6 ✕ Կիր. դձ. Գ. զկնի ծննդ.
Հարսանիք:
③ ի Զուլին

7 Իշ. դկ. Ա. Ատովմեանց զօ-
րավարացն և սրբոցն Մար-
կոսի Եպիսկոպոսին, Պիոնի Քա-
շանացին, Կիւրզի և Բենիա-
մինի սարկաւագացն և սրբոց

- վկայեցն Ա. բղ. լմուելի, Որմզդա-
նաց և Սահենի:
Օր իջանելոյ ջերմ. արեւու ի յօդս:
9 Դշ. աձ. Ա. Սուքիառեանց 20
վկայեցն:
9 Դշ. ակ. պահք. 21
10 Եշ. բձ. Ա. Ուսկեանց քահանաւից 22
11 Եշ. պք. լուս. Անհասրտու եղանակ:
11 Ութ. բկ. պահք. 23
12 Եթ. գձ. Ա. ՍԱՀԱԿՈՅ Պար- 24
թեկի Հայրապետին մերոց:
13 ✕ Կիթ. գկ. Ե. զկնի ծննդ. 25
Նախատօնակի:
14 ✕ Բշ. գձ. ՏԵՍՈՒՆԼՆԴԱՌՈՂ: 26
Օր իջանելոյ ջերմութիւն արեւու
և ջուրս:
15 Դշ. գկ. Ա. ՂԵԽՈՆԴԵԱՆՑ քա- 27
Հանայեցն:
16 Դշ. աձ. պահք. 28
17 ✕ Եշ. ակ. Ա. ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ 29
Չօրավարացն մելոց 1036 վկա-
յեցն, որ կատարեցան ի մեծ
պատերազմին: Թիշատակ մեռե-

- լոց: Տօն Աղդային:
18 Ութ. բձ. պահք: 30
• Ծն. լուս. Զի՞նուբեր հողմեր:
19 Եթ. բկ. Ա. Կ. Պոլսոյ Ա. Ժո-
ղովոյն 150 Հայրապետացն:
Եկեղեցին ծածկի սեղանն վարադու-
րուս:
20 ✕ Կիթ. գկ. Բուն-ըարեկեն-
գան: Եւս Յ. և Թ.
21 Բշ. աձ. ա. օր մեծի պահքոց:
Օր իջանելոյ ջերմութիւն արեւու
ի հողն:
22 Դշ. ակ. բ. օր մեծի պահքոց 4
23 Դշ. բձ. գ. օր մեծի պահքոց: 5
24 Եշ. բկ. դ. օր մեծի պահքոց: 6
25 Ութ. գձ. ե. օր մեծի պահք.
Պառաւանց ցուրտ որ տեէ 7 օր 8
շեշեր:
26 Եթ. գկ. զ. օր մեծի պահքոց: 8
Ա. Թէոդորոսի զօրավարին:
• Առ. քռ. լուս. Փոփրիտուն եղանակ:
27 ✕ Կիթ. գձ. Բ. քառասնոր-
դական պահքոց: 9

ՓԵՑՐՎԱՐ

վկաչիցն Աբդլմատէհի, Որմզգանաց և Սայենի:

Օր իշանելոյ ջերմ. արեւու ի յօդա:

9 Գշ. աձ. Ս. Սուքիառեանց 20
վկաչիցն:

9 Գշ. ակ. պահը. 21

10 Եշ. թձ. Ս. Ոսկեանց քահանաչից 22
Է պը. քու. լուս. Անհաղորդու եղանակ:

11 Ուր. թկ. պահը. 23

12 Եթ. գձ. Ս. ՍԱՀԱԿՈՅ Պար. 24
Թեկի հայրապետին մերոյ:

13 ✠ Կիր. գկ. Ե. գկնի ծննդ. 25
Նախատօնակ:

14 ✠ Բշ. գձ. ՏԵԱՌՆԼՆԴԱՌԱԶ: 26
Օր իշանելոյ ջերմութիւն արեւու
ի ջուրս:

15 Գշ. գկ. Ս. ՂԵՒՈՆԴԵՍՆՅ քա. 27
հանաչիցն:

16 Գշ. աձ. պահը. 28

17 ✠ Եշ. ակ. Ս. ՎԱՐԴԱՆԱՆՅ
զօրավարացն մելոց 1036 վկա-
չիցն, որ կատարեցան ի մեծ
պատերազմին: Յիշատակ մեռ-

Լ

ՓԵՑՐՎԱՐ

լոց: Տօն Ազգային:

18 Ուր. թձ. պահը:

Է Մն. լուս. Ջենաբէր հովմէր:

19 Եթ. թկ. Ս. Կ. Պոլսոյ Ս. Ժո-
ղովոցն 150 հայրապետացն:
Եւրեկոյին ծածկի սեղանն վարագու-
րուու:

20 ✠ Կիր. գկ. Բուն-բարեկեն-
գան: Եւս Յ. և Թ.

21 Բշ. աձ. ա. օր մեծի պահոց: 3
Օր իշանելոյ ջերմութիւն արեւու
ի հոդին:

22 Գշ. ակ. թ. օր մեծի պահոց 4

23 Գշ. թձ. գ. օր մեծի պահոց: 5

24 Եշ. թկ. դ. օր մեծի պահոց: 6

25 Ուր. գձ. Ե. օր մեծի պահ. 7
Պառաւանց ցուրտ որ տեէ 7 օր 8
գեշեր:

26 Եթ. գկ. զ. օր մեծի պահոց: 8
Ս. Թէոդորոսի զօրավարին:

Է Առ. քու. լուս. Փռփռիտուն եղանակ:

27 ✠ Կիր. գձ. Բ. քառասնոր-
դական պահոց:

Լ

30

1

2

3

4

5

6

7

8

9

ՓԵՑՐՎԱՐ

- 0
28 ԲՀ. գկ. ը. օր մեծի պահոց. 10
29 ԳՀ. աձ. թ. օր մեծի պահ. 11
Փետրվարի 1-ից մինչև այսօք օրն
աւելացել է 1 ժ. 52 ը.

ՄԱՐՏ
31 ՕՐ

- 1 Իշ. ակ. ժ. օր մեծի պահոց: 12
2 Եշ. բձ. ժա. օր մեծի պահոց: 13
3 Ուր. բկ. ժը. օր մեծի պահ. 14
Վերջը ըրտոյն պառաւանց:
4 Շբ. գձ. Ս. Կիւրղի Երուսա- 15
ղեմայ Հայրապետին, և միւս
Կիւրղի եպիսկոպոսին և մօրն
նորա Աննայի:
◎ Լըւս. Զիւնական հռչ:
5 ✡ Կիւր. գկ. Գ. Քառասնոր. 16
զական պահոց: Անառակին:
6 ԲՀ. գձ. ժե. օր մեծի պահոց: 17
7 ԳՀ. գկ. ժզ. օր մեծի պահոց: 18
Վերջ յիսնօք. Երկրորդ մասին ձմերան
8 Իշ. աձ. ժէ. օր մեծի պահ. 19
◎ ի Խոյն
9 Եշ. ակ. ժը. օր մեծի պահոց: 20
Քարնանամուտ եւ հասարակած գի-
շեր ցերեկ հաւասար են. ցերեկն
ոկտոմի երկարեւ գեշերը կարճանալ
10 Ուր. բձ. ժթ. օր մեծի պահ. 21
11 Շբ. բկ. Ս. Յովհաննու Երու- 22

սաղէմայ հայրապետին և Ա.
հայրապետացն մերսց Յովհան-
նու Օձնեցւոյն, Յովհաննու
Որոտնեցւոյն և Կրիզորի Տա-
թևացւոյն:

Յ Արք. քռ. լուս. Տէշ յիշ աւէլ
անչըլ:

12 ✕ Կիր. գձ. Գ. քառաս. պա-
հոց: Ճնախսին:

13 Բշ. գկ. իբ. օր մեծի պահ. 24

14 Գշ. գձ. իգ. օր մեծի պահ. 25

15 Գշ. գկ. լդ. օր մեծի պահոց: 26
Մէջելլք:

16 Եշ. աձ. իե. օր մեծի պահոց: 27

17 Ուր ակ. իգ. օր մեծի պահոց: 28

18 Նբ. բձ. իե. օր մեծի պահոց: 29
Ս. Մանկանցն քառասնից. որք

և Սեբաստիա կատարեցան:

19 ✕ Կիր. քկ. ն. քառաս. պահ. 30
Դատաւորին:

Յ Ծն. լուս. Անհոգապար եղանակ:

20 Բշ. գձ. իթ. օր մեծի պահոց: 1

21 Գշ. գկ. լ. օր մեծի պահոց: 2
22 Գշ. գձ. լա. օր մեծի պահոց: 3
23 Եշ. գկ. լբ. օր մեծի պահոց: 4
24 Ուր. աձ. լդ. օր մեծի պահ. 5
Յերեկոյեան Նախատօնակի: Բայցի վա-
րագոյր պատարագի սեղանոյն:

25 ✕ Նբ. ակ. լդ. օր մեծի պահ. 6

Ս. Գրիգորի Լուսաւորչին մե-
րոց շարչարանացն և մտին ի Վի-
րապին: Յ. և Ռ. Աւետումն Ս. Աստ-
ուածածնի:

26 ✕ Կիր. բձ. Զ. Քառասնոր-
դական պահոց: Գալստեան:

27 Բշ. բկ. լզ. օր մեծի պահոց: 8

Ը Առ. քռ. լուս. Ամպամած եղանակ:

28 Գշ. գձ. լէ. օր մեծի պահոց: 9

29 Գշ. գկ. լը. օր մեծի պահոց: 10

30 Եշ. գձ. լթ. օր մեծի պահոց: 11

Ուր. գկ. լս օր մեծի պահոց: 12

Մարտի 1-ից մինչև այսօք օրն աւե-
լացել է 2 ժ. 10 ը.

1	Նբ. աձ. խա. օր մեծի պահ.	13
2	Յիշատակ Յարութեան Ղաղա- քու: Բացցի սեղանն:	
3	† Կիր. ակ. ԾԱՂԿԱԶԱՐԻ:	14
4	Երեկոյեան Դունաբացէք: Եւս Յ. և Ի.	
5	Աւ. Բշ. բձ. պահք:	15
6	Օ Լբ. լուս Զիւնախտան անչըն:	
7	Աւ. Գշ. բկ. պահք. Յիշատակ տասն կուտանաց:	16
8	Աւ. Գշ. գձ. պահք:	17
9	† Աւ. Եշ. գկ. պահք. Յիշա- տակ Ոտնալուակի: Նախատօնակի:	18
10	† Աւ. Ուր. դձ. պահք: Յիշա-	19
11	ՇԱՏԱԿ ԶԱՐՉԱՐԱՆԱՑ ՏԵԱՄՆ ՄԵՐՈՅ ՅԻՍՈՒԽԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ, ԵՒ ԱԼԵՍՈՒԽՄՆ Ա. ԱՍՈՒԱԾԱԾՆԻ: Ցերեկ. Նախատօնակի:	
12	Ա. Յիշատակ Յարութեան:	20

1	յին զինի պատարագի նախատօնակի: Օ Ե Յուղն	
2	† Կիր. աձ. ԶԱՏԻԿ: Ուտիք է 21 անմիջոց մինչև Համբարձումն: Եւս Յ. և Ի. որոց ուտիք է մինչև Նոր- կիւրակէ:	
3	† Բշ. ակ. ը. օր Զատկի: Յիշա- տակ մեռելոց:	22
4	Օ Վերջ. քռ. լուս. Ամպամծ և խռնաւ եղանակի:	
5	† Գշ. բձ. դ. օր Զատկի:	23
6	Գշ. բկ. դ. օր Զատկի:	24
7	Եշ. գձ. ե. օր Զատկի:	25
8	Ուր. դկ. դ. օր Զատկի:	26
9	Նբ. գձ. է. օր Զատկի: Յիշա- տակ Գլախտման Ս. Յովհաննու Մկրտչին:	27
10	† Կիր. գկ. ը. օր Զատկի: Նոր- կիւրակէ (Կրկնաղատիկի):	28
11	Բշ. աձ. թ. օր Յինանց:	29
12	Գշ. ակ. ժ. օր Յինանց:	1
13	Օ ծն. լուս. Անյըւեռյին եղանակի:	
14	Գշ. բձ. ժա. օր Յինանց:	2

ԱՊՐԻԼ

0		1.
20	Եշ. բկ. ժը. օր Յինանց:	3
21	Ուր. բձ. ժկ. օր Յինանց:	4
22	Եք. գկ. ժդ. օր Յինանց:	5
23	† Կիր. դձ. Աշխարհամատրան կիւրակէ. (կանաչ կիւրակէ):	6
24	Բշ. դկ. ժկ. օր Յինանց:	7
25	Գշ. աձ. ժէ. օր Յինանց: Ը Առ. քռ. լուս. Անյետաբէթ հողմէթ:	8
26	Դշ. ակ. ժը. օր Յինանց:	9
27	Եշ. բձ. ժթ. օր Յինանց:	10
28	Ուր. բկ. ի. օր Յինանց:	11
29	Եք. գձ. իա. օր Յինանց:	12
30	† Կիր. գկ. Դ. Կարմիր Կիւրա-	13
45:		

Ապրիլի 1-ից մինչև այսօր օրն աւե-
լացել է 2 ժ. 5 ր.

ՄԱՅԻՍ

31 ՕՐ

0		1.
1	Բշ. դձ. իդ. օր Յինանց:	14
2	Պշ. դկ. իդ. օր Յինանց:	15
3	Պշ. աձ. իէ. օր Յինանց:	16
4	Եշ. ակ. իզ. օր Յինանց:	17
5	Ուր. բձ. իէ. օր Յինանց	18
6	Եք. բկ. լը. օր Յինանց:	19
7	† Կիր. դձ. Ե. Տօն ԵրիկՄԱՆ	20
8	Պշ. դկ. լ. օր Յինանց:	21
9	Պշ. դձ. լա. օր Յինանց:	22
10	Պ. Վարդապորին:	
10	Պշ. դկ. լը. օր Յինանց:	23
11	Եշ. աձ. լդ. օր Յինանց:	24
12	Ուր. ակ. լդ. օր Յինանց:	25
13	Եք. բձ. լը օր. Յինանց:	26
14	† Կիր. բկ. Զ.	27
15	Պշ. դձ. լէ. օր Յինանց:	28

10	Իշ. գկ. լը. օր Յինանց:	29	30	Գշ. բկ. դ. օր Հոդ պահք:
17	Դշ. գձ. լթ. օր Յինանց:	30	31	Դշ. գձ. դ. օր Հոդ. պահք:
18	† Եշ. դկ. խ. օր Յինանց: ՀՈՒ- ԲԱՐՁՈՒՄՆ ՔՐԻՍՏՈՍԻ: Եւս Յ.Կ.Ռ. ◎ ԾՆ. Լուս. Զետիլադին ըլեզ:	1		Մայիսի 1-ից մինչև այսօր օրն աւե- լացել է 1 ժ. 16 ր.
19	Ուը. աձ. խա. օր Յինանց:	2		—————
20	Եբ. ակ. խթ. օր Յինանց:	3		
21	† Կիը. բձ. Բ. Ծաղկաղարդ:	4		
22	Բշ. բկ. խդ. օր Յինանց:	5		
23	Գշ. գձ. խե. օր. Յինանց:	6		
24	Դշ. գկ. խդ. օր Յինանց:	7		
25	Եշ. գձ. խէ. օր Յինանց: € Առ. քռ. լուս. Անչըւային եղանակ:	8		
26	Ուը. գկ. խը. օր Յինանց:	9		
27	Եբ. աձ. խթ. օր Յինանց:	10		
28	† Կիը. ակ. ծ. օր Յինանց: ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՑՏ: 50 օրի Զատկին: (Պէնտէկոստէ): Եւս Յ. և Ռ: Թարե- կենդան Եղիական պահոց:	11		
29	Բշ. բձ. բ. օր Հոդ. պահք: Խուսաց երկրորդ օր Հոդեղալստեան:	12		

ՅՈՒՆԻՍ

ՅՈ ՕՐ

- 1 Եշ. գկ. ե. օր Հոգ. պահք: 15
② Լը. լուս. Վճիռ էլանուն:
- 2 Ուր. գչ. զ. օր. Հոգ. պահք: 16
- 3 Եթ. գկ. է. օր Հոգեգալստեան: 17
- 4 Ք Կիր. աձ. Ա. Կիւրակէ Յա-
րութեան: Յիշատակ Եղիազի
մարգարէին: Առաջին պսակ: Հար-
սանիք լինի: Նախատօնակ.
- 5 Բշ. ակ. Ս. Կուսանացն Հռիփ. 19
սիմեանց: Նախատօնակ:
- 6 Բշ. բձ. Ս. Կուսանացն Գայա-
նեանց: 20
- 7 Դշ. բկ. պահք: Նախատօնակ: 21
- 8 Եշ. գձ. Ս. Էովհաննու Կա-
րապետին և Աթանագինեաց
եպիսկոպոսին:
- ③ Վերջ. քռ. լուս. Պայծառ օրէր:
- 9 Ուր. գկ. պահք: Յերեկ. Նա-
խատօնակ: 23

ՅՈՒՆԻՍ

- Այսունամուտ և արեւադարձ. ցերեկը
սկսում է կարճանալ և գիշերն եր-
կարել: ④ ի Խեցգետինն:
- 10 ✠ Եթ. գձ. Ս. Գրիգորի Լու- 24
սաւորչին մերոց նըն ի վիրա-
պէն:
- 11 ✠ Կիր. գկ. Բ. զկնի Հոգ. ՏՕՆ 25
ԿԱԹՈՒՂԻԿԵ Ս. ԷջՄԻԱԾՆԻ:
(Հայաստանեաց բոլոր եկեղեցիներում
կատարում է հանդիս): Հարսանիք:
- 12 Բշ. աձ. Ս. Մանկանցն Բէթ. 26
զեհէմի և Ակակիոսի վկաչին,
Մովկիմայ քահանալին և Կո-
տրատիոսի զինաւորին:
- 13 Դշ. ակ. Ս. Կուսանացն Նու- 27
նիաց և Մանկայ:
- 14 Դշ. բձ. պահք:
- 15 Եշ. բկ. Ս. Էշխանացն Աահա- 28
կայ և Յովսեփաց և Ս. մկա-
ցիցն Սարգսի և Բագոսի:
- 16 Ուր. գձ. պահք: 30
④ ՄՆ. լուս. Ծրբէմն տնչրե:

ՅՈՒՆԻՍ

- 17 Եթ. գկ. Ս. ՆԵՐՍԻՒԾԻ ՄԵԺԻ
Հայրապետին մելոյ և Խաղաց
Եպիսկոպոսին:
- 18 ✚ Կիր. դձ. Գ. զկնի Հոգ.
Բարեկենդան Ս. Լուսաւորչի պահոց:
- 19 Բշ. գկ. պահք. Ս. Եպիփա-
նու Կիպրացւոյն, Բաբելայ Հայ-
րապետին և Երից աշակերտաց
նորին:
- 20 Գշ. աձ. պահք. Ս. Կոստան-
դիանոսի Թագաւորին և մօրն
նորա Հեղինեայ:
- 21 Գշ. ակ. պահք:
- 22 Եշ. բձ. պահք. Ս. Թէոդիտո-
նի Գաղատացւոյն և Թալիլեայ
բժշկին, և Եօթն կուսանացն
որք յԱնկիւրեայ կատարեցան:
- 23 Ուր. բկ. պահք: Յեր. Նախատօնակ:
- 24 ✚ Եթ. գձ. Գիւտ Նշխարաց
Ս. ԳՐԻԳՈՐԻ Լուսաւորչին մե-
րոյ:

1

2

3

4

5

6

7

8

ՅՈՒՆԻՍ

- 0 Է Առ. քռ. լո. Տօվագին Եղանակ:
✚ Կիր. գկ. Գ. զկնի Հոգ: Հար-
սանիք:
- 1 25 Բշ. դձ. Ս. Վկայիցն Անտոնի-
ոսի, Թէոդիլոսի, Անիքտոսի
և Փոտինոսի:
- 2 26 Գշ. դկ. Ս. Դանիէլի մարդա-
րէին և Երից մանկանցն, Սէթ.
ըակայ, Միսակայ և Աբեթ-
նագովի:
- 3 27 Գշ. դկ. Ս. Դանիէլի մարդա-
րէին և Երից մանկանցն, Սէթ.
ըակայ, Միսակայ և Աբեթ-
նագովի:
- 4 28 Գշ. աձ. պահք:
- 5 29 ✚ Եշ. ակ. Ս. Թարգմանչացն
մերոց ՍԱՀԱԿՈՅՑ ՄԵՍԻՐՈՎ. ՊԱՅ:
Յ. և Ո. առաքելոցն Պետրոսի և Պո-
ղոսի:
- 6 30 Ուր. բձ. պահք:
- 7 Յունիսի 1-ից մինչեւ այսօր օրը պա-
կասել է 1 ժ. 24 ը.

9

10

11

12

13

14

ՅՈՒԼԻՍ

31 ՕԲ

1 Եր. թկ. Ա. Տօդատայ թագա 15
ւորին մերոյ, և Աշխէն Տիկնոցն
և Խոսրավիդատոյն: Յեր. Նախա-
տօնակ:

② Հե. լուս. Անձրևութեր ջերմութեան:

2 ✕ Կիր. դձ. Ե. զկնի Հոգ. 16
Գիւտ Տիփոյ Ա. ԱՍՏՈՒԱԾՈՒԾՆԻ:
Հարսանիք:

3 Բշ. դկ. Ա. Կալիստրատոսի և 17
49 վկաչիցն և Դունկիանոսի
քահանաչին:

4 Գշ. դձ. Ա. Զաքարիայ մար- 18
դարէին:

5 Գշ. դկ. պահք:

6 Եշ. աձ. Ա. Եղիսէի մարգարէին:

7 Ուր. ակ. պահք:

8 Եբ. թձ. Ա. Երկոտասան առա-
քելոցն Քոի, և Ա. Պօղոսի Երեք-
տասան առաքելոյն:

ՅՈՒԼԻՍ

9 ✕ Կիր. թկ. Զ. զկնի Հոգ: Բա- 25
րեկենդան Վարդակառի պահօց:

10 Բշ. դձ. ա. օր Վարդ. պահօց: 24

11 Գշ. դէ. ը. օր Վարդ. պահօց: 25

③ յԱսէծն:

12 Գշ. դձ. գ. օր Վարդ. պահօց: 26

13 Եշ. դկ. գ. օր Վարդ. պահօց: 27

14 Ուր. աձ. Ե. օր Վարդ. պահ. 28

15 Եբ. ակ. ՅԻՇԱՏՈԿ ՏԱՊԱՆԱ- 29

ԿԻՆ ՀՆՈՑ ԵԻ ՏՈՆ ՆՈՐՈՑՍ Ա.

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ: Նաւակաակ:

16 ✕ Կիր. թձ. ՎԱՐԴԱՎԱՐ: Մի-

ջոց ուտիքն երեք շաբաթ է:

④ Մն. լոււ. Զովացուցէ հողմէր:

17 ✕ Բշ. թկ. Բ. օր Վարդ. Յէշա-

տակ յեւելոց:

18 Գշ. դձ. գ. օր Վարդ:

19 Գշ. դկ. գ. օր Վարդ. պահք:

20 Եշ. դձ. Ա. Եսայեայ մագարէին:

21 Ուր. դկ. պահք: Նախատօնակ:

22 ✕ Եբ. աձ. Ա. Թաղէոսի ա-

ՅՈՒՂԻՄ

- սաքելոյն և Սանդիմոյ կուսին:
 23 ✕ Կիր. ակ. Բ. զկնի Վարդ.
 Հարսանիք:
 24 Բշ. բձ. Ս. Կիպրիանոսի ե-
 պիսկոպոսին և 45 վկայիցն և
 ս. կուսանացն Յուստիանեաց,
 Եւփիմեաց և Քրիստինեաց:
 Ը Առ. քռ. լուս. Փռիրիտիտ Եղանակ:
 25 Դշ. բկ. Ս. Աթանագինեաց ե-
 պիսկոպոսին և տասն աշա-
 կերտացն և Հինգ վկայիցն:
 26 Դշ. գձ. պահք:
 27 Եշ. գկ. Ս. Նախահարցն՝ Ա-
 գամաց, Աբելի, Սելթաց, Ենով-
 սաց, Ենովքաց, Նոյի, Մելքի-
 սեդեկի, Աքրահամու, Խահա-
 կաց, Յակովքաց, Յովսեփաց, Մով-
 սիսի, Ահարօնի, Եղիազարու,
 Յեսւաց, Սամուէլի, Սամվոսնի
 Յեփթայաց, Բարակաց, Գեղէ-
 մնի և այլոց ս. Նախահարցն:
 28 Ուր. գձ. պահք:

1 5 7 8 9 10 11 12

ՅՈՒՂԻՄ

- 29 Շբ. գկ. Ս. Որդւոց և թո-
 ռանց ս. Գրիգորի Լուսաւորչին
 մերոց, Արիստակէսի, Վրդանէ-
 սի, Յուսկանն, Գրեգորիսի և
 Դանիէլի:
 30 ✕ Կիր. աձ. Գ. զկնի Վարդ. 14
 31 Բշ. ակ. Ս. Մակաբայեցւոցն՝ 15
 Եղիազարու քահանացին և Շա-
 մունեաց և Եօլժն որդւոց նո-
 րին:
 ② Լը. լուս. Անջրեաբէր ջրհանիւն:
 Յուլիսի 1-ից մինչեւ այսօր օրը պա-
 կասել է 1 ժ. 26 ը.

—♦—

ՕԳՈՍՏՈՍ

31 ՕՐ

- 1 Գշ. բձ. Ս. Երկոտաստան մարդարէիցն՝ Ովսեայ, Ամովսայ, Միքիայ, Յովելայ, Արդիու, Նաւումայ, Ամբակումայ, Յօնանու, Սօփոնիայ, Անդեայ, Զաքաքայ:
- 2 Դշ. բկ. պահըք:
- 3 Եշ. գձ. Ս. Սովիթայ, և Երեց գտտերացն՝ Պիտոսի, Ելպիսի և Ադապի:
- 4 Ուր. գկ. պահըք:
- 5 Եբ. դձ. Եփեսոսի Ս. Ժողովոյն՝ 200 Հայրապետացն:
- 6 ✕ Կիր. դկ. Դ. զկնի Վարդ. Բարեկենդան Ս. Աստուածածնի պահ.
- 7 Բշ. աձ. ա. օր Ածածնի պահ.

ՕԳՈՍՏՈՍ

- 8 Գշ. ակ. բ օր Ածածնի պահ. 23
- 9 Դշ. բձ. գ. օր Ածածնի պահ 24
- 10 Եշ. բկ. դ. օր Ածածնի պահ. 25
- 11 Ուր. գձ. ե. օր Ածածնի պահ. 26
      ի Կոյսն:
- Նաւասարդ և Տարեմուտ Հայկեան մեծ Թւականին 88ՀԲ-4392.
- 12 Եբ. գկ. Տօն Շողոկաթի Ս. Էջ. ՄԻԱԾՆԻ, ըստ տեսլեան Ս. Գըիգուի Լուսաւորչին: Յերեկ. Նախատօնակի: Նաւակատէք:
- 13 ✕ Կիր. դձ ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. ԱՍՑՈՒԱԾԱԾՆԻ: (Պատարագից յետոյ կատարւումէ խաղողի օրհնուածիւն), ինն օր ամեն Երեկոյ նախատօնակի: Միջոց ուակել չորս շաբաթէ:
- 14 ✕ Բշ. դկ. բ. օր Վերապիտսման, Յիշատակ մեռելոց:
- 15 Գշ. աձ. գ. օր Վերապիտսման:
- 16 Դշ. ակ. դ. օր Վերապիտսման:
- 17 Եշ. բձ. ե. օր Վերապիտսման:
- 18 Ուր. բկ. զ. օր Վերապիտսման:

ՕԳՈՍՏՈՒ

0		Լ
19	Ել., գձ. է. օր Վերափոխման:	5
20	† Կիր. գկ. ը. օր Վերափոխ,	6
21	Բշ գձ. թ. օր Վերափոխման:	7
22	Դշ. գկ. Ս. Յովակիւմայ և Ան- նայի ծնողաց Ս. Աստուածած- նի և կանացն իւղաբերից: Ը Առ. քու. լուս. Բորբետուն օդ:	8
23	Դշ. աձ. պահք:	9
24	Եշ. ակ. Ս. Երեմիայի մարդար.	10
25	Աւը քձ. պահք:	11
	Ա.Յիշատակինամանարե. Կողմասու-	
26	Ել. թէ Ս. Թովմայի առաքե- լոյն: Նախատօնակ:	12
27	† Կիր. գձ. Գ. զկնի Վերափ. Դիւտ ԳօՏԻՈՅ Ս. ԱՍՏՈՒՅ. ԾԱԾՆԻ: Հարսանիք:	13
28	Բշ. գկ. Ս. Ստեփաննոսի Ռւլ- նեցւոյն և Ս. վկաչիցն՝ Դոհա- րինեաչ, Սամիդեսի, Տուքիկո- սի և Աստիկոսի:	14
29	Դշ. գձ. Ս. մարդարեկիցն՝ Ե- զեկիելի, Եզրի և Զաքարիայի	15

ՕԳՈՍՏՈՒ

0		Լ
	Հօրն Յովհանու Մկրտչին:	
	Յ. և Ո. Գլխատումն Յովհաննու	
	Մկրտչին:	
	Օ Լը. լուս. Զովացուել հողմեր:	
30	Դշ. գկ. պահք:	16
31	Եշ. աձ. Ս. Յովհաննու Կա- րապետին և Յովայ արդարոյն:	17
	Օգոստոսի 1-ից մինչեւ այսօր օրը պահասել է 2 ժ. 14 ը.	

ՎԻՃԱԿ
Институт
Востоковедения
Академии Наук
СССР

ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ

ՏՕ ԱՐ

1	Ուր. ակ. պահք:	18
2	Նը. բձ. Ա. առաքելոցն Յա- կովքայ և Նմաւոնի:	19
3	† Կիր. բհ. Դ. զկնի Վերա- փոխման:	20
4	Բշ. գձ. Ա. Անդրէի զօրավա- րին և բանակի նորին, Կալե- նիկոսի և Գոմետիայ վկային:	21
5	Գշ. գհ. Ա. Աղքիանոսի և կնոջ նորա Անատոլայ, Թէոդորոսի, և Ելեթիւրոսի վկայիցն:	22
6	Գշ. գձ. պահք:	23
7	Եշ գհ. Ա. Աբրահամու և Խորեն, անարծ. բժշ. Կողմացիւ Գամիա նոսի և Աստւածատրոյ վկային Նախատօնակ:	24
8	† Ուր. աձ. Տօն ԾՆՆԴԱՆ Ա. ԱՍՏՈՒԿԾԱԾՆԻ ի Անհայէ:	25

ՄՆՊՑՆՄԲԵՐ

9	Նը. ակ. Նիկիոյ Ա. Ժօղովոցն Յ18 Հայրապետացն:	20
	Աշնանամու տե հասարակած. գեշեր և ցերեկ հաւասար են. ցերեկն ըսկ- սում է կազմանալ, գեշերը երկարել:	
10	† Կիր. բձ. Ե. զկնի Վերավի. Բարեկենպան Ա. Խաչի պահոց:	27
11	Բշ. բկ. ա. օր Խաչի պահոց:	28
12	Բշ. գձ. բ. օր Խաչի պահոց:	29
13	Գշ. գկ. գ. օր Խաչի պահոց:	30
	Յ ԾՆ. Լուս. Փոխիտոկն էղոնակ:	
14	Եշ. գձ. գ. օր Խաչի պահոց:	1
	Յ. և Ա. Խաչվերաց:	
15	Ուր. գկ. Ե. օր Խաչի պահոց:	2
16	Նը. աձ. Տօն Ա. Եկեղեցւոյ ի Նաւակամակու Ա. Խաչին:	3
	Նաւակամակք:	
17	† Կիր. ակ. ԽԱՉՎԵՐԱՅ: Յերե- կոյին թափոր:	4
18	† Բշ. բձ. Տօն Խաչի: Յեշատակ մեռելոց:	5
19	Գշ. բկ. Տօն Եկեղեցւոյ:	6

0	ՍԵՊՑԵՄԲԵՐ	Լ	ՍԵՊՑԵՄԲԵՐ	Լ
20	ԴՀ. գՃ. Տօն Եկեղեցւոյ:	7	ՅԵ. գՃ. Ա. Գէորգաց զօրա-	17
21	ԵՀ. գԿ. Տօն Եկեղեցւոյ:	8	վարին, Աղոկտսոսի և Թամանո-	
	Ը Առ. քՌ. լուս. Հոդվախոսն Եղանակ:		ոի Երգեցողին:	
22	Ուր. գՃ. պահք. Տօն Խաչի:	9		
23	ԵՔ. գԿ. Տօն Խաչի:	10	Մհապտեմբերի 1-ից մինչև այսօր օրը	
24	Ք Կիր. աՃ. Բ. զկնի Ս. Խա-	11	պահասնել է 2 ժ. 14 ր.	
	չի: Բարեկենդան Վարագայ Ս. Խաչի:			
25	ԲՀ. աԿ. պահք: Ա. Մամասաց,	12		
	Փիլեկտիմոնի և Սիմէօնի Սիւ-			
	նակեցւոյնի:			
26	ԳՀ. բՃ. պահք. Ա. Կուսանացն	13		
	Փելիքոնեաց, Մարիանեաց, և Շու-			
	շանաց դստերն մեծին Վարդա-			
	նաց: Յ. և Թ. Նեջումն Յովհաննու			
	Աւետարանչին			
27	ԴՀ. բԿ. պահք:	14		
28	ԵՀ. գՃ. պահք. Ա. Հայրապե-	15		
	տացն Բարագամու, Անթիմոսի			
	և Երանոսի:			
	Օ ԼԾ. լուս. Բարեկառո՞ն օդ:			
29	Ուր. գԿ. պահք:	16		

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

31 ՕՐ

- 1 ✕ Կեր. գկ. Գ. զկնի Ս. Խաւ 18
չե: Տօն Վարագայ Ս. Խաչին:
Յ. և Ո. Պաշտպանութեան Ս. Աստ-
ւածածնի:
Հարսանիք:
Եօթներորդ տարեդարձ օծ-
ման Վեհափառ Կաթուղիկոսի
Ամենայն Հայոց Տ. Տ. ՄԿՐՏՉԻ Ա.
- 2 Բշ. աձ. Ս. Դաւթի Դւնեց 19
ւոյն և Ս. վկայիցն՝ Ղամբէո-
սի և Ղամբէուհոյն:
- 3 Դշ. ակ. Ս. Եւստաքէոսի և 20
կնոջ նորա Թէոփիստեայ և ել-
կուց որդւոցն և Ս. Կուսանացն
Երմոնեայ և Նեքտառինեալ:
- 4 Դշ. բձ. պահք: 21
- 5 Եշ. բկ. Ս. Իշխանացն Սահմակաց 22
և Համազասպայ:
- Ծ Վերջ. քու լուս. Զուլ եղանակ:

ՀՈԿՏԵՄԲԵՐ

Լ

- 0 Ուր. գձ. պահք: 23
Եթ. գկ. Ս. 72 աշակերտ. Քոի: 24
8 ✕ Կեր. գձ. Գ. զկնի Ա. Խաչի: 25
Հարսանիք:
9 Բշ. գկ. Ա. Փոկասու Հայրա- 26
պետին և Երանոսի Հետեղին
առաքելոցն:
10 Գշ. աձ. Ս. Կուսանացն Թեկ- 27
զի, Վառվառեայ և Եղեգեայ:
11 Գշ. ակ. պահք: 28
Ծ ի Կարիքն:
- 12 Եշ. բձ. Ս. Պահողալեսնի ըլ- 29
ժշկին, Երմողիայ քահանացին
և Եւպրաքսեայ կուսին:
- Ծ Ժն. լուս. Խառնուկ չու:
- 13 Ուր. բկ. պահք: 1
- 14 Եթ. գձ. Ս. Թարգմանչաց վար 2
զապետացն մերոց Մեսրովայ,
Եղեշէի, Մովսիսի Քեթողին,
Դաւթի անլազթ Փիլիսոփացին,
Գրեգորի Նարեկացւոյն, Ներսիսի
Կլայեցւոյն:

ՀՈԿՑԵՄԲԵՐ

- 0 15 ✕ Կիբ. գկ. Ե. զկնի Ս. Խաչի:
Հարսանիք:
- 16 Բշ. գձ. Գիւտ Նշխարաց Ս.
Գրիգորի Աղւանիկ Կաթուղիկո-
սին, և Ս. Հարցն Թաթլոյ, Վա-
րոսի, Թումասու, Անտօնի և
Կյոնիդեաչ և Դ խոժահարա-
կացն՝ ովք յիննակնեաչ վանսն
Խատարեցան:
- 17 Գշ. գկ. Ա. առաքելոցն՝ Անաշ-
նեաչի, Մատթէի, Բառնաբաց
Փիլիպպոսի, Յովհաննու Շի-
զաչի, և Սիւզիանոսի:
- 18 Գշ. աձ. պահը:
- 19 Աշ. ակ. Ս. Դիօնէսիոսի Արիս-
տագացւոցն, Ս. առաքելոցն Տի-
մոթէոսի և Տիտոսի:
- 20 Աւը. բձ. պահը:
Ը Առ. քա. Լուս. Սառն օք:
- 21 Եթ. բկ. Ս. Աւետարանչացն՝
Մատթէոսի, Մարկոսի, Պու-
կասու և Յովհաննու:

Լ

3

5

6

7

9

-

ՀՈԿՑԵՄԲԵՐ

- 0 22 ✕ Կիբ. գձ. Զ. զկնի Խաչն:
Հարսանիք: Յ. և Ո. Հրաշակելոտ Ս.
պատկերին Ղաղօնու:
- 23 Բշ. գկ. Ս. Ղանկիանոսի Հա-
րիւրապետին, որ Հաւատաց և
Խաչելութիւն Քոի և Յովուփաց
Առուածահօն և Յովուփաց
Արևմաթացւոցն և բարեկամին
Քրիստոսի Ղազարու և քերցն
նորա Մարթացի և Մարիամու:
- 24 Գշ. գձ. Ս. Թէսպիտոնի քա.
Հանաչին և Զենոնի զինաւորին,
Մակարաց, Եւտոքսիաց և Թա-
մելաչ:
- 25 Գշ. գկ. պահը:
- 26 Եշ. բձ. Ս. Խարիթեանցն և Ս.
վկաչցն, Արտեմաց և Քրիստա-
փորի և Երկուց կանանցն Կա-
լինիկեաչ և Ակիւլինեաչ:
- 27 Աւը. ակ. պահը:
Ծ Լք. լուս. Հովհ և անջրեւ:
- 28 Եթ. բձ. Ս. Երկոտասանից վար-

Լ

10

11

12

13

14

15

16

դապետացն՝ Ռեթեսի, Դիոնիսիսի, Սեղեստրոսի, Աթանասի, Կիւրդի Երուսաղեմացւոյն, Եփրեմի Խորին ասորւոյ, Բարոզի Կեսարացւոյն, Գրիգորի Նիւսացւոյն, Դիքորի Աստւածաբանին, Եպիփանիու Կիպրացւոյն, Յովլաննու Ռոկեբերանին և Կիւրդի Աղէքսանդրացւոյն:

29 ✕ Կիր. բկ. Է. զկնի Ս. Խաչի: 17
Գիիծ ԽԱԶ: Հարսանիք:

30 Բշ. գձ. Ս. Անաստասայ քահանացին և Վարսոսի և Թէոդորիտեայ և որդւոց նորա և որքը ընդ նմա կատարեցան:

31 Գշ. գկ. Ս. Հեղերեքեանց, որքի Սամուսատ կատարեցան և Ս. Սևեռիանոսի Սեփաստացւոյն և Բաբելոն ծերոյն և 84 աշակերտաց նորին:

Հոկտեմբերի 1-ից մինչև այսօր օըլպակասել է 2 ժ. 10 ը.

1	Գշ. գձ. պահք:	20
2	Եշ. գկ. Ս. Յովլաննու Ռոկեբերան Հայրապետին:	21
3	Ուր. աձ. պահք:	22
	Ջ Վերջ. քու. լուս. Յրդուկին հողնոր:	
4	Եթ. ակ. Տօն ամենայն Սրբոց Հնոց և Նորոց, յայտից և անյացտից:	23
5	✕ Կիր. բձ. Է. զկնի Ս. Խաչի: Հարսանիք:	24
6	Բշ. բկ. Ս. Ստեփաննոսի Հոռմատայ Հայրապետին և քահանացիցն և սարկաւագացն և Ժողովրդոցն:	25
7	Գշ. գձ. Ս. Ակիփսիմեայ Եպիսկոպոսին, Յովսեփայ քահանացին, Այեթալայ սարկաւագին և Պղատոնի վկաչին:	26
8	Գշ. գկ. պահք:	27

ՆՈՅԵՄԹԵՐ

0		Լ
9	Եշ. գձ. Ս. Հայրապետացն Միտրոփանոսի, Աղքաքոանդքոսի և Պօղոսի խոստովանողին, և Ս. Նոտարացն Մարկիանոսի և Մարտիրոսի:	28
10	Ուր. գկ. պահք: Նախատօնակ:	29
11	Եբ. աձ. Ս. Հրեշտակապետա- ցըն Գաբրեհէլե և Միքայէլե և ամենայն երկնազին զօրացն: ◎ Աղեղնաւորն:	30
12	◎ Ծն. լուս. Յըրտշոնչ հռչեք:	
13	❖ Կիր. ակ. Թ. զինի Ս. Խաչի: Հարսանիք:	1
14	Բշ. թձ. Ս. Մելիտոսի, Ան- տիոքայ Հայրապետին, Մինա- սայ Եգիպտացւոյն և միւս Մե- լիառոսի եպիսկոպ. Բուրայ քահա- նազին, Նինու սարկաւագին:	2
15	Գշ. թկ. Ս. Գեմետրեայ վկացին և Բասիլիսկոսի քահանազին:	3
16	Գշ. գկ. Ս. Գուրեթառայ, Սա-	4
		5

ՆՈՅԵՄԹԵՐ

0		Լ
	մունառայ և Արեւայ սարկա- ւագին, Թամանոսի միացնա- կեցին, Մանկանի խոստովանո- ղին և Հեւսիքոսի զինաւորին:	
17	Ուր. գձ. պահք:	6
18	Եբ. գկ. Ս. առաքելոցն Ան- դրէի և Փիլիպպոսի:	7
19	❖ Կիր. աձ. Փ. զինի Ս. Խաչի: Բարեկենդան Յիսոսի պահոց: ● Առ. քռ. լուս. Անդաստադ Էղջնակի:	8
20	Բշ. ակ. ա. օք Յիս. պահոց: Նախատօնակ:	9
21	❖ Գշ. թձ. թ. օք Յիս. պահոց: ԸՆԾԱՑՈՒՄՈՒՆ Ս. ԱՍՏՈՒՄՈՒԾ- ՆԻ և տաճարն:	10
22	Գշ. թկ. գ. օք Յիս. պահոց:	11
23	Եշ. գձ. գ. օք Յիս. պահոց:	12
24	Ուր. գկ. ե. օք Յիս. պահոց:	13
25	Եբ. գձ. Ս. Գրեգորի և Նիկո- ղայոսի սքանչելագործ Հայրա- պապետացն և միւս Նիկողա- յոսի Հայրապետին և Միւռու-	14

ՆՈՅԵՄԱՅԵՐ

0	Նայ եպիսկոպոսին:	Լ
26	† Կիր. դկ. Ա. Յիսնակի: Հար-	15
	սանիք:	
	② Լ. լուս. Խտանակ օդ:	
27	Բ. աձ. Ա. Կուսանացն Յու-	16
	լիանիայ և Վասիլու Հւոյ:	
28	Գ. ակ. Ա. Ղունկիանոսի քա-	17
	հանացին, Ա. Տարագրոսի, Պրո-	
	պոսի, Անդրսնիլոսի և Ռնեսի-	
	մայ և ազլոց աշակերտ. Պօղոսի:	
29	Գ. բ. պահք:	18
30	Եշ. բկ. Ա. Կղեմայ Հայրա-	19
	պետին և Բագարատայ Տոռո-	
	մէնոյ Եպիսկոպոսին:	
	Նոյեմբերի 1-ից մինչև այսօր օրը	
	պակասել է 1 ժ. 10 ը.	

— — —

ԴԵԿԱՄԲԵՐ

0	Դւր. գձ. պահք: Նախատօնակ:	20
2	† Եթ. դկ. Ա. առաքելոցն և	21
	առաջին Լուսաւորչացն մերոց	
	ԹԱԴԵՈՍԻ և ԲԱՐԴՈՒԽԻՄԵՈՍԻ:	
3	† Կիր. դձ. Բ. Յիսնակի: Հար-	22
	սանիք:	
	③ Վերջ.քու. լուս. Բժոյիկ հովեր:	
4	Բ. գկ. Ա. Գենարիոսի Եպիս-	23
	կոպոսին, Մեռկեռիոսի զինաւո-	
	րին և Ա. վկաչիցն Յակովայ	
	և Իրաւափառայ:	
5	Գ. աձ. Նախավկայ և Անդ-	24
	րանիկ լժագաւորին մերոյ Ա.	
	Աբգարու:	
6	Գ. ակ. պահք:	25
7	Եշ. բձ. Ա. Հարցն Եգիպտաց-	26
	ւոց, Պօղոսի, Պօղայ Մակարայ,	
	Եւագրի, Յովհաննու Գբնեց-	
	ւոյն, Յովհաննու Կարճահա-	

սակին, Նեղոսի, Արտենի, Ահսիանու, Դանիէլի, Սրապիոնի,
Մակարիոսի, Պիմբինի և այլաց
0. Հարցն:

8 Ա. թէ. պահք: Նախատօնակ: 27

9 ✕ Եշ. գձ. Յզու Եմիւն Ա. 2
ԱՕՏԻԱԾԱԾՆԻ ի յԱնհայէ:

Զմեռնամուտ և արեագարձ ցերեկն
սկսում է երկարին, գիշերը կարծա-
նով: Սկիզբն քառամոնղիայ ա. մա-
սին ձմեռն:

10 ✕ Կիր. դկ. Դ. Յիսնակի: Բա-
րեկենդան 0. Յակոբայ պահոց:

◎ յԱյծեղջեւըն:

◎ Ծն. լուս. Զիւառեց հովէր:

11 Բ. գձ. պահք: Ա. Մինասայ,
Երմոդինեաց և Գրաքոսի և Կա-
մաւոր աղքատացն Յօվհաննու
և Ալէքսիանոսի:

12 Գշ. դկ. պահք: Ա. Կուռնէ-
լիսի Հարիւրապետին և Շմա-
սոնի աղքականին Քոի, որ խա-
չեցաւ յերուաղէմ, Պողիկար-

պոսի Հայքապետին Զմիւռ-
նիոյ և 0. վկաչիցն որք յարկելո
կատարեցան:

13 Գշ. աձ. պահք:

14 Եշ. ակ պահք: Ա. Եւստրա-
տիոսի, Օդունտիոսի, Եւզինէո-
սի Ովթէստէսի և Մարգարիոսի:

15 Ա. թէ. պահք:

16 Եք. թէ. Ա. Յակոբայ Մծրնաց
Հայքապետին, Մարուգէի Ճղո-
նաւորին և Մելիսոսի եպիս-
կոպոսին:

17 ✕ Կիր. գձ. Դ. Յիսնակի: Հար-
անիւք:

18 Բ. գձ. Ա. Հայքապետացն Իգ-
նատիոսի և Աղդէի, Մարու-
թացի եպիսկոպոսին:

● Առ. քւ. լուս. Յուանանիչ:

19 Գշ. գձ. Ա. Թէսպոմագ եպիս-
կոպոսին, Թէսլնաց վկաչին և
յորից վինւորացն Բասոսի, Եւ-
ոիքի, Եւտիգի և Բատիլիզեայ:

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

0		Լ
20	Պ. գկ. պահք:	10
21	Եշ. աձ. Ս. Կուսանացն՝ Ին- դոսի, Դոմնացի և Գղեղիկոսի քահանացին և երկուց բիւ- րուցն, որք այբեցան յեկեղե- ցին Նիկոմիդացւոց:	11
22	Ուր. ակ. պահք:	12
23	Եթ. բձ. Ս. Դաւթի Մարդա- բէն և Յակովեայ առաքելոյն:	13
24	Ք Կիր. բկ. Ե. Յիսոնակի: Նա- խատօնակ:	14
25	Բշ. գձ. Ս. Ատեփաննոսի Նա- խավկացին և առաջին մարտի բոսին: Յերեկ. Նախատօնակ:	15
	④ Լը. լուս. Ցրտադէն Եղոնու:	
26	Գշ. գկ. Ս. առաքելոցն Պե- տրոսի և Պօղոսի:	16
27	Պշ. գձ. պահք: Նախատօնակ:	17
28	Եշ. գկ. Ս. Որդւոցն Որոտման Յակովայ առաքելոյն և Յով- հաննու աւետարանչին: Բարե- կենդան Ծննդեան պահոց:	18

ԴԵԿՏԵՄԲԵՐ

0		Լ
29	Ուր. աձ. պահք:	19
30	Եթ. ակ. ա. օր ծննդ. պահոց:	20
	Բարողի Հայրապետին և եղ- բօր նորին Գրիգորի Նիւսաց- ւոցն, Սեղբեստրոսի Հոռմայ Հայրապետին և Արքայ Եփրե- մի Խուրին Ասորւոց:	
31	† Կիր. բձ. բ. օր ծննդ. պահոց:	21
	Դեկտեմբերի 1-ից մինչև այսօր օրն աւելացել է 0 ժ. 27 ը.	

ԹՊՐՈՑՈԿՈՆ ԱՐՁԵԿՄՈՒԽՈ
Եկեղեցական տօներ.

- 5, 6, 7 և 13 Յունվարի Տօն Ծննդ.
և Անուանակազութեան Քրիստոսի:
14 Յունվարի Անուանակոչ. Վեհա-
մառ և Սրբազնագոյն Կաթուղիկոսի
Ամենայն Հայոց, Տ. Տ. Մկրտիչի Ա.
14 Փետրվարի Տեառընդառաջ:
17 „ Տօն Ա. Վարդանանց
զօրավարացն:
25 Մարտի Տօն մտին ի վերապն
Ա. Գրիգորի Լուսաւորչին:
7 Ապրիլի Տօն Աւետման Ա. Աստ-
ւածածնի:
10 Յունիսի Տօն Ելին ի վերապէն Ա.
Գրիգորի Լուսաւորչին:
24 „ Տօն Գիւտի Նշխարաց
Ա. Գրիգորի Լուսաւորչին:
29 „ Տօն Ա. Թարգմանչանցն
Սահակաչ և Մեսրովպաց:
22 Յուլիսի Տօն Ա. Առաքելոյն Թա-

ղէոսի և Սանդխտոց կուօին:
Տ Մեպտ. Տօն Ծննդեան Ա. Աստ-
ւածածնի ի յԱննացէ:

1 Հոկտ. Է. Տարեկարձ օծման Վե-
համառ Կաթողիկոսի Ամենայն Հա-
յոց Տ. Տ. Մկրտիչ Ա:

21 Նոյեմբ. Տօն Էնծայման Ա. Աստ-
ւածածնի ի տաճարն:

2 Դեկտ. Ա. Առաքելոցն Թաղէոսի
և Բարդուղիմէոսի:

9 „ Տօն Յղութեան Ա. Աստ-
ւածածնի ի յԱննացէ:

Կայսերական տօներ.

- 23 Ապրիլի Անուանակազութիւն Ն.
Կ. Մ. Թագուշւոյ Կայսերուշւոյ Ա-
լեքսանդրա Ֆէոդորինացի:
6 Մայիսի Ծննդնդ Ն. Կ. Մ. Կայսեր
Նիկոլայ Ալէքսանդրովչի:
14 „ Թագադրութիւն Ն. Կ. Մ.
Կայսեր Նիկոլայ Ալէքսանդրովչի և

ԱԼՔ քսանդրա Ֆէոդորավնայի:

25 Մայիսի Ծնունդ Ն. Կ. Մ. Թ.
Կայսրուհւոյ ԱԼՔ քսանդրա Ֆէոդո-
րովնայի:

22 Յուլիսի Անւանակոչութիւն Ն.
Կ. Մ. Այրե Կայսրուհւոյ Մարիա Ֆէո-
դորովնայի:

21 Հոկտ. Գահակալութիւն Ն. Կ.
Մ. Կայսեր Նիկոլայ ԱԼՔ քսանդրովչի:

14 Նոյեմբ. Ծնունդ Ն. Կ. Մ. Այրե
Կայսրուհւոյ Մարիա Ֆէոդորովնայի:

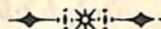
22 Նոյեմբ. Ծնունդ և Անւանակո-
չութիւն Ն. Կ. Բ. Թագաժառանդ
Միխայէլ ԱԼՔ քսանդրովչի:

6 Դեկտ. Անւանակոչութիւն Ն. Կ.
Մ. Կայսեր Նիկոլայ ԱԼՔ քսանդրովչի:

ՑԱԽԵԼՈՒԱԾ

“ՇԻՐԱԿ” ՕՐԱՑՈՅՑԻ

I. ԷՓԻՄԵՐՁԷՒ ԳՈՒՇԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

1900 թ.

Այս տարուայ իշխողն է Երևակն:
Երևակը գտնւում է երկնքի և Խոյի
մէջ, որը կոչւում է տուն Հրատի,
որտեղ իւր բարձրութիւնն է. գտըն-
ւում է նոյնպէս առաջին Հայեցո-
ղութեան մէջ, ուստի և առաջիկայ
տարին լինելու է՝ միջակ առատու-
թիւն ցորենի և ռոճիկի: Խոյի բա-
րութիւնից կբազմանան ոչխարները,
ռայց ձկները կպակասին: Կլինի մի-
ջակ առատութիւն ձիթապտղի և
մեղրի: 3-4 օրւայ տենդ է լինելու

և ամեսղջ տարին կիշեն հարսւային հողմեր։ Զեռւաց սկիզբը լինելու է հողմառատ, մէջը բարեխառն, վերը ջրառատ և սառնամանեայ։ Դարունը թեթև, անձրեների պատճառով կլինի բարեխառն, ամառը նոյնպէս բարեխառն. բայց թւում է թէ հողմերից պիտի մնասուին պառզները։ Աշունը գուշակում է հիւանդութիւն, մանաւանդ վաւաշոտ կանանց, որանցից շատերը կծեռնին։ Կասկած կայ կարկտահարութեան և տարաժամ մահւան։

Այս տարի շատ աւազակներ կը այտնուին։ Ով որ նբռակի տակ է ծնուած, կլինի թերահաւատ և անդութ։

Հրատի և լուսնթագի կցորդութիւնից երեսում է նշաններ արիւնաւհեղ պատերազմների և մահւան, մանաւանդ պՃնասէր և համբաւաւոր կանանց։

Լուսաբերն երկնքի եօթներուտան անկիւնից ցոյց է տալիս կանանց և երկչոտ տղամարդկանց յաջողութիւն։

ՏԱՐԻՆ ԳՈՒՇԱԿՈՂ ՏԱՆՈՒՏԵՐԸ

Եթե տանուտէրը լինի ջուկը, գարունը կլինի միջակ և անձրեալին. գետերը կը արձրանան։ Ցորենի և պտուղների առատութիւն կլինի իսկ տեղ տեղ կլինին պատերազմներ։ Կպատահի տարաժամ մահ խաշների թթութը և մորեխը կապականեն Պարսից երկերը։ Արևելքում խաղաղութիւն կլինի և Յունաց երկում պատերազմներ։ Ամառը անձրեալին կլինի և առատ հունձ. կլինի մեծամեծների մահ և աղգերի երարանցումն։ Աշունը անձրեներ շատ կլինի և ինչ Խաչի ամսին ցանես առատ կլինի։ Տեղ տեղ անչափ ձիւն կդայ։

II. ՎԻՃԱԿԱԳՐԱԿԱՆ

Երկրագնդի երեսին ապրող մարդկանց թիւն է 1,562 միլիոն. սրանցից նւրոպայում ապրում են 366 միլիոն, Ասիայում 260 միլ. Աֆրիկայում 206 միլ. Ամերիկայում 125 միլ. Աւստրալիայում 5 միլիոն:

Հատ դաւանութեանց՝ 469 միլիոն քրիստոնեաց, 8 միլ. հրէաց, 7 միլ. մահմետական և 86 միլ. կռապաշտ:

Մեռնողների թիւը տարին 36 միլ. այսինքն ամեն օր 100 հազար, ամեն ժամ 4500, ամեն րոպէ 60, ամեն վայրկեան 1 մարդ:

Ամեն տարի ծննդում են 48 միլիոն, ամեն օր 126 հազար, ամեն ժամ 4800, ամեն րոպէ 75 մարդ. ուրեմն ամեն տարի մարդկանց թիւը 12 միլ. աւելանում է:

Մարդկային կեանքի միջին հասակը 33 տարի:

Մինչև 60 տարի ապրում են 100-ից 6 մարդ:

80	"	"	500-	kg	1	"
100	"	"	1000-	kg	1	"

Ամուսնացած և աշխատաւոր մարդիկ աւելի են ապրում քան ամուսինները և անգործները:

Խրաքանաչիւը տարի կատարւում է 82 միլ. պսակ. 120 մարդուն զալիս է մի պսակ:

Երկրագնդի ազգերը խօսում են 3600 լեզուց աւելի: Կրօնների թիւը 1000-ից աւելի է:

Ֆրանսիացի գիտնական Մ. Սոյազել Հաշւել էր, որ մինչև 70 տարեկան հասակը մարդը կերած կլինէր 30 եղ, 200 ոչխար, 1000 հորժ, 200 դառ, 50 խող, 2200 վառիկ, 1000 զանազան ձկներ, 1,000 ձու:

III ՎԱՃԱՌԱԿԱՆԱԿԱՆ.

Մուրմակի (վերսէլ) կանոններ

Մուրհակտալու կամ առնելու ինքը մուրհակտ ընդունելու մասունքից զրկած են՝

1) Քաղաքացիական իրաւունքների ակտությունը:

2) Հոգևորականները ինչ գաւա-նանքի էլ պատկաննելիու վնին:

3) Այն դիւզացիները, որոնք շարժուած (гербовий) թղթի վեաց, համական ստացւացքից զուրկ են, եթե առակական առաջն առեւտութիւնուած օրինական թղթի արժէ ընց 10 միացական (պատենտ) չունեն:

4) Բոլոր ստորին աստիճանաւոր-ները (ոչոքայ զոր), եթէ միայն հաստատ ծառակութեան մէջ են.

5) Կինը առանց իւր ամսաւոր թույլատութեան, իսկ օրիորդը առանց իւր ծնողների, եթէ նրանք իրանց անւամբ վաճառականական գործ չեն կատարում:

6) Վաճառականների որդիքը, ո-րոնք անբաժան են իրանց ծնողնե-սից:

Այս վերոցիշեալ անձնաւորութիւնների տւած մուրհակը չի ընդունելու մասը մուրհակ, բայց գատաւօքը ըստ իւր հայեցազութեան կարող է նշաւիւթիւն տալ և իւր որոշումն աւել:

Մուրհակը պէտք է գրել յատկա-պէս մուրհակի համար օրինքով ու ժական ստացւացքից զուրկ են, եթե առակական առաջն առեւտութիւնուած օրինական թղթի արժէ ընց 10 միացական (պատենտ) չունեն:

անգամ աւելի:

Մուրիսկի օրինակ

Ա.Հ.Ք. 1900 թ. 1 դեկտեմբեր
Մուլհան 1000 ըուբլու.

Հազար ինն հարեւը թւի Փետրիա
ըե մէկին. Ես ի ներքոյ ստորագրեալ
Երևանաց նահանգի, Աղբքասանդրա-
պոլ գաւառի Նորաշեն գեւդի բնա-
կիչ Յովհաննէս Պետրոսեան Մարտի-
րոսեանցո վեր առաջ և պարտ ե-
տալու Աղբքասանդրապոլու բնակ
Յաղ կարգի վաճառական Գէորգ Յով-
հակիեան Լուկասեանցին Հազար ըուբ-
լի (.0)0 ը.) ութ ամիս ժամանակու-
այսինքն մինչև այս տարւաց Հոկ-
տեմբերի մէկը օրէնքով սահմանա-
սոկոսով. (կամ 8 տոկոսով): Ի Հաս-
տատութիւն վերոցիշեալի ստորագր-
ըում եմ սեպհական ձեռքովս Նո-
րաշեն գեւդի բնակիչ Յովհաննէ
Մարտիրոսեանց,

Պոհաներէա Մուրիսկի օրինակ
Աлександрапոլ 21-го Октября 1898 г.
Вексель на 120 рублей.

Тысяча восемьсот девяносто
восьмого года Октября двадцать
первого дня Я нижеподписавшийся
житель гор. Александраполя Ога-
несъ Саркисянъ Авакянцъ занявъ
у Александрапольского жителя Мар-
тироса Киракосянъ Карапетянца
денегъ сто двадцать руб. (120 р.)
безъ процентовъ срокомъ впередъ
на десять мѣсяцевъ, т. е. будуща-
го тысяча восемьсот девяносто де-
ятого года Августа по двадцать
первое число, на которое долженъ
всю ту сумму сполна заплатить, а
буде чего не заплачу, то онъ Ка-
рапетянцъ воленъ просить о взыска-
ніи и поступлениі по закону. Ога-
несъ Саркисянъ Авакянцъ.

ԴՐՈՒՆԱԳԱԽՈՐ ԹՂՋԵՐԻ ԳԻՒԾ

ՏԱ - Ե Կ Պ Խ Ե Վ Ե

ՄուբՀակների գումարը.	Թերթի գիւղը.	Թերթի գիւղը.
1-ից մինչև	50 լ.	լ. 10 կ.
50	100 "	— 15 "
100	200 "	— 30 "
200	300 "	— 40 "
300	400 "	— 55 "
400	500 "	— 70 "
500	600 "	— 80 "
600	700 "	— 90 "
700	800 "	1, > "
800	900 "	1, 15 "
900	1000 "	1, 20 "
1000	1500 "	1, 90 "
1500	2000 "	2, 50 "
2000	3200 "	3, 70 "
3200	4000 "	5, 15 "
4000	6400 "	6, 80 "
6400	8000 "	9, — "
8000	10000 "	11, 40 "

ԿԱՊԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԻ (ԱԿՏԵՐԻ)	ԹԵՐԹԻ	ԳԻՒՂԻ
50-ից մինչև	300	1 լ 25 կ
300	"	3 > 10 "
900	"	5 > 40 "
1500	"	7 > 10 "
2000	"	11 > — "
3000	"	15 > 65 "
4500	"	20 > 30 "
6000	"	28 > — "
7500	"	31 > — "
9000	"	36 > — "
9000	"	10000
10000	"	12000
12000	"	13000
13000	"	15000
15000	"	18000
18000	"	21000

IV. ՓՈՍՏԱՅԻՆ

ԷԺԱՆԱՑՐԱԺ ՆՈՐ ՏԱՐԻՓԸ

Ըստ նոր տարիֆի մինչև 2 փունտ
և 2—7 փունտ ծանրոցները (ոօչոլ-
կա) համարում են քիչ քաշ ունե-
ցողներ և նոցա համար ճանապար-
հածախս պէտք է վճարել հետևեալ
կերպով, առանց ուշադրութեան առ-
նելու նոցա իսկական կշիռը: Եւբո-
պական Ռուսաստանի սահմաննե-
րում և Անդրկովկասում մինչև 2
փունտ ծանրոցին (ամբողջ) պէտք
է ճանապարհածախս վճարել 20 կ.
իոկ 2-ից մինչև 7 փունտին 40 կ.
Արևելտեան Սիբիրիայնում և Թուր-
քեստանի սահմաններում (ևս Ան-
դրկասպեան շրջանում) 2 ֆ. ծան-
րոցին՝ 40 կ. 2—7 փունտին 80 կ.
Արևելեան Սիբիրեալում 2 ֆ. 60 կ.
2—7 ֆ. 1 ը. 20 կ.

Եթէ ծանրոցը կշռում է 7 փուն-
տից աւելի, բացի վեուիշեալ սահ-
մանւած գնից, այդ աւելի քաշի
համար պէտք է վճարել հետևեալ
կերպով.

Մինչև 500 կ.	ամեն փունտին	5 կ.
500—1000 "	"	10 "
1000—2000 "	"	20 "
2000—3000 "	"	25 "
3000—4000 "	"	30 "
4000—աւելի "	"	35 "

V. ԴԱՏԱՐԱՆԱԿԱՆ

ԽՆԱՄԱՑԱՐՈՒԹԵԱՆ ՕՐԸՆՔ.

(Օ ՕՊԵԿԻ)

ԾՆՈՂՆԵՐԸ զեռ իրանց կենդանութեան ժամանակ կտակով կարող են խնամատար նշանակել իրանց մահանից ցետոյ որբերին խնամելու և դոյքերը կառավարելու համար:

Եթէ կտակով որբերի համար չէ նշանակւած խնամատար, այն ժամանակ որբերի պահպանութիւնը յանձնուում է կենդանի մնացած հօրը կամ մօրը եթէ վերջիններս զըսկւած չեն այդ իրաւունքից: Իսկ եթէ հայրը կամ մայրը յանձն չեն առնուում, այն ժամանակ իշխանութիւնը ինքն է նշանակում մի վրատահելի անձն նոցա խնամատար: Խնամատար կարող են լինել թէ

որբերի ազգականները և թէ՞օտարները: Եթը ուրերը 14 տարեկան են դառնուում, այն ժամանակ նրանք կարող են մատնացոյց անել իշխանութեան, այս կամ այն անձնաւորութեան իրանց խնամատար նշանակելու մասին: Իսկ եթը 17 տարեկան են դառնուում, կարող են կառավարել իրանց կայքերը, միայն պայմաններ կապել, մուրհակներ տալ և կամ կայքերի մէջ փոփոխութիւն մտցնել առանց խնամատարի թոյլատութեան, չեն կարող:

Խնամատար ընտրելիս ի նկատի պէտք է ունենալ այնպիսի անձնաւորութիւններ, որոնք իրանց բարոյական արժանաւորութիւններով լուսալի են որբերի պահպանութեան և բարոյական կրթութեան համար: Լստ այսմ միանդամայն արգելուում է խնամատար ընտրել 1) այն անձանց, որոնք վատնել են իրանց սե-

փական կամ Հայրական կայքերը.
 2) Նոցա, որոնք վարքի կողմից յայտնի կամ ծածուկ արտաւոր են: 3) Այն անձանց, որոնք զբկւած են քաղաքացիական իրաւունքներից և գոյքերից 4) Նոցա, որոնք իրանց չափաղանց անպարկեշտ ընաւորութեամբ յայտնի են ամեքին: 5) Այն մարդկանց, որոնք անձնական հաշիւ կամ պահանջ ունին որբերի ծնողների հետ և 6) Նոցա, որոնք նիւթական միջոցից զուրկ են:

Որբապատական բոլոր շարժական և անշարժ կայքերը յանձնուում է խնամատարին առանձին ցուցակով, որին ներկայ են լինում մարմնաւոր իշխանութեան պաշտօնեալին և երկու վկաներ: Ցուցակի մի օրինակը բոլորի ստորագրութեամբ սւզարկւում է պատշաճաւոր իշխանութեան այսինքն՝ կամ ազնւականների խնամատարութեան (Дворянская

օպեկա) կամ Որբերի գատարանը (Сиротскій судъ) և կամ որտեղ չկան այս հաստատութիւնները, տեղական հաշտարար դատաւորին (Мировой судья) իսկ մի այլ օրինակը նոյն ստորագրութիւններով մնալու է խնամատարի մօտ:

Խնամատարի պարտականութիւնն է առհասուակ որբապատական գոյքերը կառավարել և շահեցնել ամենայն զգուշութեամբ իւր հայեցողութան համեմատ: Տարեկան թէ եկամուտների և թէ ծախսերի համար ունենալու է կանոնաւոր մատեան: Որբապատական ստանալիքները աշխատելու է իւր ժամանակին հաւաքել և եթէ որոշ ժամանակամիջոցով է, չանցկացնել իրաւունքի սահմանը, հակառակ դէպքում եթէ կորուստ յաւացանայ, այն ժամանակ խնամատարին է պատասխանատու:

Քանի դեռ որքերը փոքր են և օրինական խնամատար չէ նշանակւած, նոցա ունեցած շարժական կամ անշարժ կայքը պարտքի կոմ ազ պատճառով չի կարող ծախւել. իսկ եթի խնամատար նշանակւած է, կարող է ծախւել, միայն հետեւալ հանգամանքներում. 1) Այն երեքը, որոնք կարող են շուտ փշանալ և թէ անհրաժեշտ է վաճառել որբերի պահպանութեան համար, խնամատարները կարող են վաճառել, միայն թէ տարեկան հաշիւներկայացնելիս, այս մասին ևս պէտք է տեղեկութիւն տալ պատշաճաւոր իշխանութեան. 2) Ուկեղէն և արձաթեղէնները և ամեն տեսակ թանկագին ակնեղէնները կարելի է վաճառել, եթի անհրաժեշտ որբերի պարտքերը հատուցանելու և կամ նոցա խնամելու համար:

Անշարժ կալւածները կարելի է

վաճառել 1) Եթե չափահաս ժառանիդները ցանկանում են ըաժին ստանալ անչափահաս որբերից իւրանց հասանելիք մասը; 2) Եթէ ժառանդութեան հետ միասին որբերի ծնողներից պարտքէ մնացած և անհրաժեշտ է այդ պարտքերը վճարել; 3) Եթե կալւածքը բոլորովին քայքայւած է և քանդուելու վտանգ կաց: Առհասարակ այն դէպքերում, եթե անհրաժեշտ է անշարժ կայքերը վաճառել, խնամատարը այս մասին տեղակացնելու է իրան պատշաճաւոր իշխանութեան, ուսոնք այս մասին տեղեկութիւններին կտան նահանդապետին, իսկ վերջին եզրիւր եղբակացութեամբ ներկայացնում է կառավարիչ սենատին, որտեղից ստացւում է վաճառելու իամ չվաճառելու իրաւունքը: Խնամատարը նայելով հանդամանքին, կարող է որբապատկան կայքերը գրաւ դնել

Եզր այդ պահանջում են որբերի շահերը միայն դարձեալ իշխանութեան թույլատութեամբ:

Եթէ խնամատարները որբապատկան գոյքերը յանձնում են շահեցնելու նպատակով մի ուրիշին և վերջինս սնանկանում է և անձեռնահաս է դառնում վճարելու, պատասխանատու մնում է ինքը խնամատարը: Եւ կամ ինքն է գործադրում որբերի կայքը և վնասուում, դարձեալ օրէնքի առաջ պատասխանատուն ինքն է: Մի խօսքով բոլոր այս տեսակ դէպքերում օրինական խիստ պատասխանատութեանէ ենթարկում ինքը խնամատարը:

Իւրաքանչիւր տարի լրանալուն պէս, խնամատարները անպատճառ ներկայացնելու են իրանց իշխանութեան տարեկանկան կանոնաւոր հաշիւ, եկամուտի, ծախսերի որբերի դրութեան, նոցա կըթութեան (եթէ

այդպիսիք կան) և ապօռուտի մասին: Իոկ խնամատարութեան ժամանակամիջոցը վերջանալիս, ներկայացնելու են ընդհանուր մանրամասն հաշիւ: Խնամատարները թէ առաջին թէ երկրորդ դէպքում եթէ հաշիւը իւր ժամանակին չներկայացնեն, կենթարկուին օրինական պատասխանատութեան կամ դրամական տուգանքի:

Խնամատարները իրանց աշխատանքի համար իւրեւ վարձ կարող են ստանալ որբապատկան (եկամուտ) գոյքերից 5% , այսինքն 100 րուբլուն 5 ըուբլի:

ԲԵՇԻՆՈՒԹԵԸՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐ

Ծնողները և ազգականները իրաւունք ունին բաժանել իրանց որդոցը տալով՝ նրանց իրանց սեփական ունեցւացքից որոշ մասն Որդեքը մինչև չափահաս չգառնան, իրաւունք չունին Հայրական կարողութիւնից իրանց Հասանելիք բաժին պահանջել: Ծնողները և ազգականները իրանց սեփական կարողութիւնից ժառանգներին կարող են այնքան բաժին Հանել, ինչքան որ իրանց կամքն է. բայց ժառանգական կայքից, պարտաւոր են իրաքանչիւրին օրէնքով Հասանելիք մասը տալ: *) Որդեքը դեռ ծնողների կամ ազգականների մեջ խօսքով կալաւատիրոջ կենդանութեան ժամանակ ստանալով իրանց Հասանե-

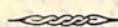
*) Տես „Ժառանգութեան օրէնք“ 1899 թ. ծոցի օրացոյց „Նիրակու:

լիք այն մասը, որ պիտի ստանալին նոցա մահւանից յետով, համարում են բաժանում և մնացած կարգի վերջին բաժանման ժամանակ իրաւունք չունին մասնակցելու: Իսկ եթէ իրանց Հասանելիք ժառանգութեանից մասը լրիւ իրանց բաժին չէ տւած, այդ դէպքում վերջին բաժանման ժամանակ կարող են ստանալ իրանց պակաս տրւած մասը:

Այն օրդեքը, որոնք իրանց Հասանելիք բաժինն ստացած լինելով բաժանւած են, բայց իրանց ստորագրութեամբ ըոլորտվին չեն զբկել այլես ժառանգութիւն ստանալու իրաւունքից, կարող են միւս ժամանգների հետ դարձեալ Հաւասար բաժին ստանալ:

Բաժանման կապակցագիրը կատարեւում է առանձին թղթով և եթէ անշարժ կալւածներ է բաժին

տրւում, պէտք է անպայման հաս-
տատուն օրինական կարգով անել
(քրիստոնութիւնը ուղարկում է առաջին առաջան-
ում, կարելի է բաժանման գիրը
(запись) նոտարի մօտ անել և հա-
սարակ կերպով տանը:

Բաժանութեան գրի օրինակներ.

Ա) ԲԱԺԱՆԱԳԻՐ

Հազար ինն հարիւր թւի թուն-
վարի մէկին, Ես ՚ի ներքոյ ստորա-
գրեալ Աղէքսանդրապօլ քաղաքի
բնակիչ Ա կարգի վաճառական Յա-
րութիւն Կարապէտեան Գորոյեան-
ցըս իմ որդի Գառնիկ Յարութիւ-
նեան Գորոյեանցին տւի իրան Հա-
սանինելիք բաժինը իմ սեփական բո-

լոր շարժական և անշարժ կայքից
արժողութեամբ հինգ հազար ըուբ-
նի, որով և այդ բոլորը իմ որդի
Գառնիկը ստանալով, պէտք է իրան
բաժանւած համարէ, չունենալով
իրաւունք իմ մահւանից չիտոյ մը-
նացած իմ շարժական և անշարժ
կայքից ստանալու, որը ես տալու
եմ իմ միւս որդոցը: Առ որ ստո-
րագրում եմ. Աղէքսանդրապօլու Ա
կարգի վաճառական Յարութիւն Կա-
րապէտեան Գորոյեանց:

Այս բաժանութեան թուղթը և
իմ հայրական կարողութիւնից ինձ
հասանելիք մասը լրիւ ստացայ և
մնացած բոլոր շարժական և ան-
շարժ կայքից հրաժարւած եմ՝ Գառ-
նիկ Յարութիւնեան Գորոյեանց:
Վկայ եմ Աղքէսանդր Յարութեան
վկայ եմ Աւետիք Խոսհակեան:

Բ) ԲԱԺԱՆԱԳԻՐ

Հազար ինն հարիւր թւի Յունիարի մէկին. Մենք ի ներքոյ ստորագրեալ Աղէքսանդրապոլ քաղաքի ընակիչ եղբարք Յովլաննէս, Մըկրտիչ, Առաքել Սագինեան Միքայէլեանցներս մեր հայրական բոլոր թէ շարժական և թէ անշարժ կայքը ներկայութեամբ մեր համաքաղաքացին պլ. պլ. Տիգրան Շաղինեանցի և Աշոտ Գրիգորեանցի, բաժանեցինք մեր մէջ ամենայն բարեխղճութեամբ, որ և մեզանից իւրաքանչիւրը թէ շարժական և թէ անշարժ կայքից լրիւ ստանալով իւր հասանելիք բաժինը, չունինք իրաւունք ապագայում մէկս միւսից այս մասին առանձին պահանջ ցայտնելու: *) Առ որ ստորագրուն ենք
*) Կարելի է յիշատակել մի առ մի, ստացած երերի անունը, չափը, կշիռը, արժէքը, տարածութիւնը և այլն:

Յովլաննէս Սագինեան Միքայէլեանց, Մկրտիչ Սագինեան Միքայէլեանց, Առաքել Սագինեան Միքայէլեանց: Վկայ եմ Տիգրան Շաղինեանց, վկայ եմ Աշոտ Գրիգորեանց:

ՆՈՏԵՐԻՈՒՄԻ ՎԱՐՉԱԾՔԻԹԵԱՆ ՕՐԵՆՔՆԵՐԻ

1. Նոտարական ակտեր կազմելու Համար պիտք է վճարել.

Մինչև 500 բութի գումարը 2 թ.

501 1000 թ. 3 թ.

1000-ից աւելի գումարին 4 թ.
ևս $\frac{1}{10}$ տոկոս. (10 կ. 100 թ.) ակտ
գումարից:

2. Փոխառութեան թղթերի, մուլ
հակների և սոցա պրոտեստի Հա-
մար պիտք է վճարել. — մինչև 500
թ. գումարին 50 կ. 500-ից աւելին
1 թ. ևս $\frac{1}{10}$ տոկ. (10 կ. 100 թ.)
ընդհանուր գումարից:

3. Պայմանագրերի վաւերացման
Համար, որ յեշատկւած է Խզ. 1
зак. գրաжд. (ст. 128 п. 6 пол.) 1,
2 և 4 կէտերում, մինչև 500 բութի
գումարին 1 թ. 500—1000 թ. 50 կ.
ևս $\frac{1}{10}$ տոկոս. (10 կ. 100 թ.) պայ-
մանագրի գումարից:

4. Ակտեր և պայմանագրեր կազ-
մելու և վաւերացնելու Համար, ո-
րոնց արժեքը չէ նշանակւած, պիտք
է վճարել 1000 թ. գումարի արժու-
յութեան վարձ:

5. Պատճեններ (կոպիա) վաւերա-
ցնելու Համար, պիտքէ վճարել ա-
ռաջին թերերթի Համար 25 կ. իսկ
միւս թերերթին 10 կ. Հաշւելով ա-
նեն մի թերթը 25 տող:

6. Ստորագրութիւնները վաւերա-
ցնելու Համար պ. վ. իւրաքանչիւր
ստորագրութեան Համար 10 կ.

7. Հաւատարմագրեր, (довѣренность)
Համախօսական թղթեր (мировой
запись) կազմելու կամ վաւերացնե-
լու Համար պիտք է վճարել.

1 թերթի Համար 1 թ.
իսկ մի քանի թերթերի Համար,
առաջին թերթին 1 բութ. մնացած
ներին 50 կոպ.

Ուրեմն վաւերացումների Համար. —

առաջին թերթին-50 կ. Հետևեա
թերթերին-20 կ.

8. Փաստաթղթեր (գոկումենտներից առաջացնելու ժամանակը վաւերացնելու համար-25 կ.

9. Զանազան թղթեր ակտի գրք մէջ մտցնելու համար, ակտի գրք պահ տալու համար պէտք է վճաւրաքանչիւր տողին-2 կ.

10. Գանձարանից կենսաթոշա (պենսիա) ստացող մարդկանց կենդանի լինելը վկայելու համապէտք է վճարել.—Տարեկան մինչ 30 ը. կենսաթոշ. ստացողին 3 կ 30-300 ը. " " 10 " 300-ից աւելին " 20 " Մնացած այլ դէպքերում բացի կեսաթոշակից-50 կ.

11. Մէկի կողմից միւսին յայտարարելու և այդ առթիւ վաւերաթուղթ ստանալու համար պէտք վճարել 50 կ.

12. Վաւերաթղթերի մէջ հակա-

ռակ կողմի բողոքը մտցնելու համար (142 չոդ. ցիշատակւած)-50 կ.

13. Զանազան փաստաթղթեր (գոկումենտ), և այլ տեսակ թղթեր, բացի գրամականներից, նօտարի մօտ պահ տալու համար պէտք է վճարել իւրաքանչիւր գոկումենտի համար-25 կ. իսկ կնքւած ծրաբների համար 50 կ. ամսական և այն վեց ամսականը միանւագ սկզբից պէտք է վճարել:

14. Կատարւած կամ վաւերացրած զանազան ակտերի ժամանակը տեղեկանալու և այս առթիւ գրաւոր հաստատութիւն տալու համար-50 կ.

15. Երկրորդ կամ մի քանի անգամ քաղլւածքներ (ՅԱՊԱԾ) դուբս տալու համար իւրաքանչիւր տողին 1 ը.

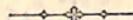
16. Նօտարիուսին իւր պաշտօնաւենեակից (կօնտօրա) դուբս կա-

տարած գործի Համար, պէտք վարձատրել բացի գործի Համար սրոշւած գնից, նաև, մայրաքաղաք Ներում — 3 թ. նահանգական քաղաքներում — 2 թ. գաւառական քաղաքներում — 1 թ.

17. Նօտարիութին քաղաքի սահմանից դուրս տանելու Համար Ճանապարհածախս գնալու և գալու Համար պէտք է վճարել ամեն վերստին 10 կ. իսկ Երկաթուղով գնալիս, պէտք է վճարել թէ գնալու և թէ գալու Համար II կարգի տոմսիկի գին: Բացի սրանից Ճանապարհին կորցրած ժամանակի Համար պէտք է վճարել Մայրաքաղաքներից — 5 թ. նահանգական քաղաքներից — 3 թ. մնացած այլ տեղերից — 2 թ. եթէ միայն գնալ գալի ամբողջ օրւանից (սուրբ) աւելի շէ տեղել. Հակառակ դէպքում ամեն օրւաց Համար (ոչ ամբողջ օրն էլ ու

Հաշտում) վերոշիշեալ գնի Համեմատ պէտք է վարձատրել:

18. Նօտարիութ կարող է հենց սկզբից իրան Հասանելիք վարձը պահանջել երբ նրան Հրաւերում են պաշտօնասենեակից դուրս գործեր կատարելու:

VI. ՔԱՂԱՔՎԱՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ԱՅՑԵԼՈՒԹԻՒՆՆ

Այցելութիւնները լինում են տեսքեղ հետ շատ մտերիմ են և խընդասակ տեսակ, գլխաւորները կարելի լում են որ մնաս, կարող ես մնալ: Համարել այցելութիւն պարտաւորութեան, ուրախակցութեան, ցարաց ում էլ որ պատահես պէտք է ւակցութեան և հրաւերի: Հրաւերը բարե տաս. նոյնպէս պէտք է բացելութիւնը, այսինքն երբ գըմես քեզ ներս հրաւերողին: Նուում ես մէկին սեղանի կամ պարութեան, պէտք է լինի շատ կարծ ձեռքումդ չպահես. պէտք է զգուշ և կէս օրից յետոյ: Ցաւակցութեան լինիս, ոտնամաններդ ևս շատ ձայն գնացողի հագուստը դարդարուն չհանեն: Եթէ որ գահլիճից նոր այց չպէտք է լինի: Պարզ բարեկամացնելու է ներս մտնում, թէ որ տըկան այցելութիւնները կէս օրից աղամարդ է, տեկինները թեթև կերպաջ ևս կարող են լինել պարզ պով պէտք է շարժւին տեղից, իսկ վայելուչ հագուստներով:

Կէս օրից առաջ որ և է տիկինով պէտք է ստքի կանգնեն: Այցելութեան գնալը վայել չէ. Եթէ Զգուշացիք, որ այցելութեան ժամանակ օրից յետոյ ես գնում, չպէտք մանակ ժամացոյցի չնայես կամ է շատ մնաս. Եթէ այդ ժամանակ ժամը քանիսը լինելը չհարցնես, պինի թէ գետնին թքես, այլ թաշ-

մի ուրիշ այցելու ներս մտնի, շուտ մնաս բարե ասա ու դնա: Խսկեթէ տանտէրը կամ նոր եկող հետքը կամ շատ մտերիմ են և խընդասակ, գլխաւորները կարելի լում են որ մնաս, կարող ես մնալ: Դուռը կամ սանդուխտների վերութեան, ուրախակցութեան, ցարաց ում էլ որ պատահես պէտք է ւակցութեան և հրաւերի: Հրաւերը բարե տաս. նոյնպէս պէտք է բացելութիւնը, այսինքն երբ գըմես քեզ ներս հրաւերողին: Եթէ ձեռքդ գաւազան ունես, հրաւերելու, պէտք է լինի շատ կարծ ձեռքումդ չպահես. պէտք է զգուշ և կէս օրից յետոյ: Ցաւակցութեան լինիս, ոտնամաններդ ևս շատ ձայն գնացողի հագուստը դարդարուն չհանեն: Եթէ որ գահլիճից նոր այց չպէտք է լինի: Պարզ բարեկամացնելու է ներս մտնում, թէ որ տըկան այցելութիւնները կէս օրից աղամարդ է, տեկինները թեթև կերպաջ ևս կարող են լինել պարզ պով պէտք է շարժւին տեղից, իսկ վայելուչ հագուստներով:

Եթէ տիկին է եկողը, բոլորը միասին պէտք է ստքի կանգնեն:

Զգուշացիք, որ այցելութեան ժամանակ օրից յետոյ ես գնում, չպէտք մանակ ժամացոյցի չնայես կամ է շատ մնաս. Եթէ այդ ժամանակ ժամը քանիսը լինելը չհարցնես, պինի թէ գետնին թքես, այլ թաշ-

կինակդ գործածեք:

Ներս որ մտաք գլխարկդ աթոռուի
կամ սեղանի վերաց դնելը մեծ ա-
մօթ է. անկողնի վերաց դնելը աւե-
լի ևս ամօթ է. ուստի կամ պէտք
է վերաբերեալ հետ մօտի սենեակը
թողնես, կամ ձեռքդ ըռնած պա-
հես, եթէ ասեն վարդիր, այն ժա-
մանակ կարող ես դնել:

Ոտք ոտքի վերաց զբած նոտելը
մարդավարութիւն չէ, ոտքը երկա-
րացնելը աւելի ևս անմարդավարու-
թիւն է:

Տիկինները երեքք պարտաւոր չեն
այցելութեան եկողին ոտքի կանգ-
նելով ընդունել և ոչ էլ մինչեւ զու-
ռը նրանց ճանապարհ դնել:

Եթէ գահլվճէ մէջ տիկիններ կան,
երիտասարդին վահել չէ թիկնա-
թոռի վերաց նոտել. նաև վառա-
րանի մօտ եղած աթոռը տարիքով
կամ աստիճանով բարձր մարդկանց

պէտք է թողնել:

Տան մէջ եղած երեխաները պէտք
է իրանց ծնողներին օգնեն այցե-
լուներին ընդունելու ժամանակ,
տիկնանց շալերն առնեն, նոցա ա-
թոռ հրամցնեն, նոյնպէս պէտք է
օգնեն նրանց ճանապարհ գցելու
ժամանակ:

Ինչ ընկերութեան մէջ էլ որ լի-
նիս, կնոջ առջեւ գլխարկ ծածկած
նոտելը մեծ ամօթ է:

Այցելուն երբ գնալու լինի, մին-
չեւ գուռը հետը պիտի գնացողը
գուռը բանսո. իսկ եթէ գնացողը
կին է կամ ծերունի, մինչեւ սան-
դուխտների գլուխը ճանապարհ
դնելը աւելի լաւ է: Դունից գուրս
գտնած քերոցի կամ խորի վրաց
ստնամաններդ մաքրելը չմոռանաս.
Մինի թէ ցեխոտ ոտներով դահլիճ
մտնես:

Դահլիճէ մէջ եղած կահկարասի-

VII. ԶԻՆԿՈՐԱԳՐԱԿԱՆ

Ընտանեկան դրութեան վերս-
բելեալ արտօնութիւններ.

Ների վերայ շարունակ նայելէն ըզ-
գուշացիք, թէ չէ այն տպաւորու-
թիւնը կթողնես, որ երբեւ եկել ես
այդ բանէքը փողավ առնելու:

Այցելութեան ժամանակ ձեռնոց-
ներդ չպիտի հանես. իսկ ձեռքով,
գլխարկիդ մազերը ուղղելը կամ
մաքրելը անքաղաքավարի մարդկանց
պիտի թաղնես:

Եթե որ մէկը դամլիք մտնի, պէտք
է որ տանտէրը ստքի կանգնի. միայն
դրասեղանի առաջեւ նոտած մարդը
որ աշխատութեամբ է զբաղւած, ա-
զատ է այս պարտքից:

Կանաչք իրանց այցետոմսի վերայ
իրանց բնակութեան փողոցն ու
թւահամարը չպիտք է գնեն և տը-
ղամարդկանց ոչ այցետոմս պիտի
տան և ոչ է ուղարկեն:

Յօդ. 45. Առաջին կարգի ար-
տօնութեամբ օգտառմ են ա) միակ
աշխատանքի ընդունակ որդին, որի
հայը աշխատանքի անընդունակ է
կամ մայը այցի: բ) Միակ աշխա-
տանքի ընդունակ եղբայրը, որը ու-
նի մէկ կամ մի քանի որբ եղբայր-
ներ կամ քոչըեր: գ) Միակ աշխա-
տանքի թոռը, որի պապը կամ տա-
տը աշխատանքի ընդունակ որդի
չունին. դ) Ընտանիքի միակ որդին,
եթէ մինչև անդամ նա ունենայ
աշխատանքի ընդունակ հայր. ե)
Այն ապօբինածին զաւակը, որի հո-
գացողութեան ներքոյ է աշխատան-
քի ընդունակ ուրիշ որդիք չունեցող

իւր մայրը կամ քոյրը կամ թէ աշաւատանքի անընդունակ եղբայրը:

Այս արտօնութեամբ օգտուում են նաև ա) Աշխատանքի անընդունակ աներոջ կամ այրի ջոքանչի ընտանիքում միակ աշխատանքի ընդունակ փեսան, եթէ վերջնս ապրում է աներոջ կամ այրի ջոքանչի հետ միևնույն տնտեսութեամբ և կամ նրա հետ մի ծուխ են կազմում (տնփեսայ). բ) Ընտանիքաւոր միանակները:

Եկլորդ կարգ. Աշխատանքի ընդունակ միակ որդին, որի հայրը նոյնպէս աշխատանքի ընդունակ է քայլ որը ունի մէկ կամ մի քանի աշխատանքի անընդունակ եղբայրներ: (Յօդ. 46)

Երրորդ կարգ. Այն անձը, որ տարբերով անմիջապէս հետեւում է այն եղբայրը, որը զինւորակոչով իսկական ծառացութեան մէջ է գտնւում, կամ

նեռել է աչդ ծառացութեան մէջ կամ անցած կերպով կորել է պատերազմում:

Ծանօթ. Այն օտար դաս ակները, որոնք որդեգրել են օրինական Ճանապարհով մինչեւ տասը տարեկան հատակը, համարում են հարազատ որդիք:

Յօդ. 46. Ընտանիքի մէջ աշխատանքի ընդունակ համարում են 18 տարեկանից մինչեւ 55 տարեկան անձինք բացի հետեւեալ անձնաւորութիւններից 1) Հետանդութեան պատճառով աշխատել շեմարողացողները: 2) Աքսորւածները 3) Երեք տարի անցածութեան մէջ կորածները 4) Զինւորական հաստատ ծառացութեան մէջ գտնւածները:

Յօդ. 47 Արտօնութիւն ունեցողները զինւորական ծառացութեան են կանչւում միայն այն գէպքերում, երբ նորակոչ զինւորների թիւը լը

ըացնելու Համար բաւական չեն լինում վիճակահանութեան կանչւածները:

Յօդ. 201 Այն գանգատները, որոնք արւում են մասնաւոր զինւորակոչական ցուցակներ կազմող հենապետութիւնների և պաշտօնատար անձանց դէմ այդ ցուցակների մէջ մտցրած անձտութիւնների մասին, պէտք է ներկայացւեն երկու շաբաթւայ ընթացքում, Հաշւելով՝ մասնաւոր զինւորակոչական ցուցակները ներկայացնելու Համար 118. գյոդ. որոշւած վերջնական Ժամանակամիջոցի օրից (մայիսի 1-ից):

Յօդ. 205 Գաւառական շրջանի և քաղաքային ատեանների դէմ տըրուղ գանգատները, թէ զինւորակոչական ցուցակների անձտութեան վերաբերմամբ, թէ արտօնութիւններ նշանակելու և ծառայութեան պիտանի լինելու վերաբերմամբ, ներ-

կայացնում են նահանգական կամ վիճակային զինւորագրական ատեաններին 4 շաբաթւայ ընթացքում, Հաշւելով վճիռը Հաշւելու օրից:

օդ. 211 Արտօնութիւններ նշանակելու անձտութիւնները և կամ զինւորական ծառայութեան Համար պիտանի լինելը որոշող անձտութիւնների Համար տւած գանգատների մասին՝ նահանգական կամ վիճակային ատեանների կայացրած վճիռների դէմ թոյլ է տրւում գանձիւնների դէմ 118. գյոդ. որոշւած վերջնական Ժամանակամիջոցի օրից (մայիսի 1-ից):

Նորակոչ զինւորների շափը տես օրացուցիս վերջում:

VIII. ԲԺՇԿԱԿԱՆ

Այլուածք. — Թէթև այրւածքի համար պէտք է մի գդալ սոդա խառնել մի բաժակ ջրի մէջ, շորը թրջել այս խառնուրդի մէջ և դնել այրւած տեղերի վերայ, շուտ շուտ փոփոխելով: Սա ամենալաւ և կրտ-
ռուկ դեղն է այրւածքի համար, ուստի անհրաժեշտ է ամեն ընտա-
նիքի, մանաւանդ երեխաներ ունե-
ցողներին, այս դեղից պատրաստի
ունենալ:

Եթէ այրւածքը աւելի խիստ է, օդ-
տաւէտ է աչքուածների վերայ ձկան
կամ սագի իւղ քսել: Եթէ բշտիկներ
են գոյացել, պէտք է ցանել սոդա
կամ կարտոֆիլի ալիւր: Այրւածքը
հովացնում է նաև թաց հողը, կամ
քերած կարտոֆիլը: Եթէ վերք է
գոյացել լաւ է դնել հետեւեալ

մահլամը — 5 մսխալ մեղրամոմ, 10
մսխ. զէթուննի. իւղ միասին հալել,
մէջը լցնել մի ձւի ղեղնուց և խառ-
նել:

Ականջացան. Նըթ ականջից թա-
րախ է գուրու դալիս, ականջը պէտք
է լուանալ գոլ ջրով (սպըննցովկա) 2-3 անգամ օրական: Արսկելու ժամա-
նականջը դէպի վայը պէտք է ըըռ-
նելու ջուրը գու ըսթափուի: Նըթիկելուց
ականջի մէջ պէտք է կա-
յտոյ, ականջի մէջ պէտք է կա-
թացնել շիբաջուր (1 գըշահատի
ծալընդ շիբ լուծած մի բաժակ ջրում)
2-3 կաթել:

Նթէ ականջացաւը յառաջացել է
խոցից, որ գոյացել է ականջափողի
մէջ, ականջի վերայ պէտք է մի
նէջ, ականջի վերայ պէտք է մի
գոյացել, առ տաք խաշել դնել պատ-
քանի օր տաք խաշել դնել պատ-
քանի օր տաք խաշել կաթեց, որ-
ըստած կտաւատից և կաթեց, որ-
պէս զի խոցը շուտ հասնի և ըւչի:
Պոցը բլցելուց յետոյ, ականջը դար-
խոցը բլցելուց յետոյ, ականջը դար-

Երեցուկի (օշոշ) ջրով: Աթէ ականցացաւը առաջացնել է մըսելուց, պէտք է վերան դնել տաք խաշիւ կամ բամբակ և կամ ականջի ետևը քսել եօդի թրմոց (յօձա) օրը մի անգամ, մինչեւ որ կաշին պլոկւի: Աթէ այս էլ չօդնէ, ականջի ետևը պէտք է կպցնել Սպանիոց Ճանձի սպեզանի (փայլեան եախու) բշտած տեղը ծակել ասեղով և վերան քսել մաքուր Ճրագու կամ անալի կարագ:

Աթէ ցաւը շատ սաստիկ է, օգտաւէտ է՝ 4 մսխ. դառը նշի իւղ, 1 մսխ. մեզրամում, 1 մսխ. դանիզասնի $\frac{1}{2}$ մսխ. քաֆուրի բոլորը շինի ամանով եփել մաղաղ կրակի վերաց $\frac{1}{4}$ ժամ, կտթացնել կամ պատրուգով ականջի մէջ դնել:

Անընոհթիւն. Անգլիացի բժիշկ Գիւկուլ առաջարկում է Հետեւեալ միջոցը. պէտք է գլուխը ծածկել վերմակով և այնպէս շունչը ներս

առած մնալ որոշ ժամանակ, որով և քունը կսկոչն վրայ կհասնի: Քնելուն պէս, արդէն առանց մարդու օդնութեան դուրս է Հանուում գլուխը: Այս բանը աւելի նկատելի է, ասում է բժիշկը, շների, կոտուների վերաց, որոնք մի քանի ըսպէքթերը ծածկում են թաթերի մէջ և կսկոչն քնում: Նայնն անում են և թռչունները, որոնք կտուցը, վեզը ծածկում են թևե տակ:

Աթէ այս չօդնէ, պէտք է թրջել թաշկինակի կէսը և թրջած մասը վզակոթին այնպէս, որ տապնել վզակոթին այնպէս, որ տապնել ծածկենակի չոր մասով ծածկել, իսթաշկինակի չոր մասով ծածկել, իսթաշկոյն հիւանդը կըքնի աւելի հանգիստ և առողջարար քնով: Առանցնապէս այս միջոցը լաւ է ազդում ուղեղացն հիւանդութիւն ունեցողներին, մտաւորապէս, հոգութով և վշտով ճնշւածներին:

Արևամնացահ. Ցաւը շուտ կըտ-
րելու Համար բերանը պէտք է սառը
ջուր առնել շուտ շուտ, որպէս զի
ցաւող ատամի շուրջը միշտ սառը
լինի. ոկզբում ցաւը կսաստկանաց,
չետոց կհանդարտւի: Լաւ օգնում է
նաև հետեւեալ դեզը. մանանեխի
ոդի (горчицныи спиртъ) $\frac{1}{2}$ դրախ-
մա և ափիոնի օգեթը մասնութիւնը
խառնած միասին, բամբակով
դնել ատամի վրայ և շուտ շուտ
նօրոգել: Լաւ է բերանը ողողել շե-
րաջրով և թէյի բաժակ շիբ, լու-
ծած մի բաժակ ջրում: Օգտաւէտ է
նոյնպէս մեխակի իւզը բամբակով
դնել ատամի վերայ:

Արևելյուծ. Այս հետանդութեան
ժամանակ կղկղանքը մաղասանման
է և արիւնախառն. Հետանդը զգում
է ցաւեր աղիքնեխում. վարակիչ հե-
տանդութիւնն (փոփոխող): Բժշկւե-
լու ամենագլխաւոր պայմանը պա-

Հեցողութիւնն է (ճիշտա). պէտք է
ուտել Հասարակ արգանակ (տուպ)
կաթ. եթե խմիչք պէտք է գործ
ածել տաք թէյ, անանուխի (դաղ-
ձի) թէյ: Սառը ոչինչ չպէտք է
խմել: Աղիքները մաքրելու Համար
կարելի է ընդունել լուծողական տի-
զականնեփի ձէթ (գէրջակի ձէթ) և զ
հացի գոալ: Փորը պէտք է տաք
պահել: Վտանգաւոր Հիւանդու-
թիւնն է. բժշկի ներկայութիւնը ան-
հրաժեշտ է:

Գիլրամալարութիջոց. Առաւօտները
անօթի, ու զանի մի գտալ Հաճտը
փոշին՝ խառն մէկ բաժակ անարատ
կաթի հետ խմելով, ոկսում է մար-
մինը գիրանալ:

Գյիւացահ. Քաթանը թրջել
սառցաջրի, քացախախառն ջրի կամ
ջրախառն օղբեկօնի մէջ և տը-
րել գլուխը: Առհտուարակ պէտք է
ճակատին սառը բան դնել, ինչպէս

սառը ջրում կամ քացախախառն ջրում թաթախած քաթան, թթու դրած կաղամբի տերե, աղարած կամ թթու դրած վարունդ երկու կէս արած, գետնախնձորը կէս արած և կամ թթու խմորը:

Սաստիկ գլխացաւի ժամանակ առողջ և չաղ մարդկանց, որոնց արեւնը գլուխն է խփել, (նշանները երեսն ու ականջները կարմրում են և ականջները խշում) սառուց կամ ձիւն դնել գլխին, մանանեխ (գարպահներ) դնել ծոճրակին և թողնել $\frac{1}{4}$ — $\frac{1}{2}$ ժամ. տալ սառը խմէշքներ ինչպէս՝ խշափոշի (սօդա կիսլատա) զելտեր: Փորկապութեան ժամանակ տալ լուծողական:

Կիսագլխացար. Ցաւում է գլխի կէսը, գլխաւորապէս Ճակատը և քունքը: Պէտք է հանգիստ պարկել անկողնում և հոտ քաշել նաշատիքնի սպիրտ, մանանեխ դնել (գար-

պահներ): Ծոճրակին, ողնաշարին նոյնպէս և ոտների ձկներին: Գլուխունի վաթաթել մետաքոչ թաշկինաւկով. Ճակատին դնել սառը վաթելու կուլ. Ճակատին դնել սառը վաթելու օդտաւէտ է Ճակատին դնել լիմոնի կպէճը մինչև չորանալը: Տալ խմելու 10—20 կաթել Հովմանի կաթիլներ (гофманскія капли): Օգտաւէտ է խմացնել մեր բաժակ թունդ թէյ: Եթէ ցաւը շուտ շուտ կըբկնւում է, լաւէ աղդում քինաքինան (խանիք) 2 գրան օրական երեք անգամ:

Դեղնաւխտ. Այս հիւանդութեան ժամանակ մազմինը ամբողջ դեղին գոյն է ստանում. լաւ նշմարւում է աչքերի և եղունգների վերայ: Սովորաբար այս հիւանդութեւնը անցնում է ենքն իրան 2—3 շաբաթւայ ընթացքում: Եթէ հիւանդութիւնը սկսկւում է տաքութիւնով և ունեսկում է ցնցումներ, դել տալ (զա-

ռանցել) պէտք է ենթաղրել, որ
վտանգաւոր է: Յաճախ այս հիւան-
դութիւնը յառաջ է գալիս բարկու-
թիւնից, վախից և կամ լեզի ան-
կանոն գործունէութիւնից:

Բժշկելու համար հարկաւոր է
թէթել լուծողական, ա:աք լոգարան
(վաննա) կամ բաղանիքում երկար
լողանալ կաշու գործունէութիւնը
գրգռելու համար: Անհրաժեշտ է
տալ միզաբեր գեղեք. լաւ միզաբեր
դեղ է գինոյ պտուղը (մօյեվելինք
յագօնի) 2—3հացի գդալ գինու պը-
տուղ, $2\frac{1}{2}$ բաժակ ջուր եփել և օ-
րական մի քանի փինջան խմացնել:
Ծանը դէպքերում անհրաժեշտ է
բժշկի օդնութիւնը:

Դոդի դիմ՝ Արլ միջոց. Թարմ
կիւրոնը (լիմոն) մանրացնելով, ջրի
հետ ածում են կաթսան և այնքան
ժամանակ եփ են տալիս՝ մինչեւ որ
մի երբորդ մասը մնայ, յետոյ այս

եփւածքը սառեցնելով՝ անօթի լը-
մում են:

Ծաղկի պատռաստելը. Ամե-
նայարձար ժամանակը երեխաների
համար 3—5 ամսական ժամանա-
կամիջոցն է աշնապէս որ ատամ հա-
նելուց առաջ կամ յետոյ լինի: Թոյլ
երեխաների ծաղիկը կարելի է աւե-
լի ուշ պատռաստել միայն թէ ծծից
կտրած ժամանակ չինի: Զանազան
հիւանդութիւնների ինչպէս՝ կարմիք
քամու, քութէշի, կարմբուկի հա-
մաժարակի ժամանակի, կարելի է յե-
տաձգել աւելի յարմար ժամանա-
կի: Խոկ ծաղիկ հիւանդութեան
ժամանակ, պէտք է անպատճառ
պատռաստել տալ, նոյն խոկ ամենա-
փոքք նւազ երեխաներին: Նատան-
գամ պատահում է որ պատռաստը
չի բռնում (թարախակալում) դըա
պատճառը կարող է երեխան լինել,
որ անընդունակ է ծաղիկ (այս տե-

սակերեխանները ծաղկով չեն էլ հիւանդանում). կամ պատւաստը կանոնաւոր չէ եղել, ուստի պէտքէ միքանի անգամ փորձել վերջնականապէս համոզւելու համար: Պատւաստումը պէտք է կրկնել ամեն 7 տարին մի անգամ, որովհետեւ այդքան ժամանակամիջոց անցնելուց յետոյ, պատւաստի ոյժը թուլանում է:

Կառապած գազանների կծածը.

Անմիջապէս հարկաւոր է ամուր կապել վերքեց քեշ վերև և վերքե միջեց արիւնը դուրս քաշել բանկաչով (բաժակը դնել վերքի վերայ և տակից մի թուղթ վառել) և աշխատել, սրբան կարելի է արիւն շատ հոսեցնել: Կարելի է շրթունքներով էլ ծծել վերքեց թունաւոր արիւնը, միայն եթէ ծծողի շրթունքների և լեզւի վերայ վերքեր չկան: Արիւնը գուրս քաշելուց յետոյ, վերքը լւանակ աղի ջրով և ացրել վերքը որևէ

այրիչ միջոցով—կարբօլեան թթւուտով (բարබոլովայ կислотա) դժոխաքարով (լեապիս) տաքացրած երկաթով, թունդ արազով, նաշատիրնի սպիրտով, որը ձեռաց պատրաստի կդժնի: Այստեղ ևս անհրաժեշտ է թժկի օգնութեանը:

Հաւզ Թեթե հազը ինքն իրան կանցնի, եթէ հիւանդը իրան տաք պահի: Եթէ հազը սաստիկ է, օգտակար է խմացնել կրծաթէյ: (բրդհոյ զըն): Վերցնել մի հացի գդալ կրծաթէյ, եփել 2—3 բաժակ ջրի մէջ: Եթէ հազալուս կրծքում ցաւեր են զգացւում և կամ լինում է դժւարացնչութիւն, դնել կրծքի վերայ սաք փաթեթ, տաքացրած շոր, բամբակ կամ դնել կրծքին և թեկունքին մանանեխի սպեզանի (գարշիցնիկ): Լաւ է օգնում նոյնակէս տրոբել կուրծքը բեկեկնի իւղով (ըսկիպիտար) կամ թէ ճրագուով:

Հալրուիխի դեմ. Այս սեզանի
գդալ քափուրի փոշին մի աման
(չաշկա) եռացրած ջրի մէջ լուծել
և նրանից բարձրացող գոլորշին 10
— 20 ըսպէ հոտոտել՝ անմիջապէս
թեթևութիւն կը զգացւի: Եթէ եկ-
րովդ անդամ այս միջոցը կինւի,
Հարբուխը բոլորովին կանցնի:

Լուծ. Չպէտք է խմել սառը
խմիչք, մանաւանդ սառը ջուր, կաթ,
գալիք ջուր և այլն. աւելի լաւ է
խմել երիցուկի (ըամաշկա) թէյ,
դազձի թէյ, սուրճ և այլն: Կա
կապում է կաբմիր զինին երբ եփած
է լինում մեխակի և գարշինի հետ:
Օգտաւէտ է նոյնպէս ինոզմցեի
կաթիլները 10—20 կաթ. օրական 3
անդամ: Այն մարդիկ, որոնք տէպ
լուծ են ունենում, պէտք է վորե-
րին կապած ունենան տաք շոր, ոտ-
ները չոր և տաք պահեն:

Երեխաների լուծի ժամանակ պէտք

է գնել վորին տաք խաչել կամ
տաք չոր և եթէ լուծը սաստկանաչ,
պատկեցնել տաք տեղաշորում և տալ
միայն խմելու երիցուկի թէյ:

Մոլորուի դեմ միջոց. Առնել
ու հաղարձն տերե (սմօրօնա) թէյ-
ամանում լաւ եփ տալ և քամել.
ապա առաւօտ երեկոյ մի մի ըամակ
ընդունել. այս դեղը պէտք է շա-
րունակել դեռ մի քանի ժամանակ
էլ հիւանդութիւնն անցնելուց յե-
տոյ:

Որ ծ. Ործողութիւն մեծ մա-
սամք պատահում է զանազան հի-
ւանդութիւնների սկզբում և կամ
ինքնուրոյն ստամոքսի հիւանդու-
թեան ժամանակ: Նարունակ կըր-
կիւող ործողութիւնը դադարեցնելու
համար, օգտաւէտ է կուլ տալ սա-
համար, օգտաւէտ է մանր կտորներ (սիսեռի մեռ-
ծութեամբ): Եթէ ործողութեան
հետ պատահում է նաև ցնցումներ

պէտք է տալ անանուխի կամ զովմանի կաթիլներ 10—20 կաթ. օդում է նոյնպէս զելտերը:

ՈւշագնացողիթիհԱ. Մեծ մասամբ կանանց է պատահում և այն սեռական հիւանդութիւնների, հոգեկան յուզմունքների և արեան պակասութեան ժամանակ:

Հիւանդութեան նշանները գլխի, մէջքի, թիկունքի ցաւեր, մարմնի թուլութիւն, ականջների խշոց, սրտի թրթուց, ապա սկսում են ցնցումներ կամ ամբողջ մարմնի կամ ոտների ձկների, տըամադրութիւն վախի. լաց, ծիծաղ և այլն:

Հիւանդութեան սկզբում պէտք է տալ անուշագրի անխոնական օգի (հաշտիրո անսօնությա և առ ամեն երկու ժամը 10—15 կաթիլ կամ վալերեան կաթիլներ ամեն 2 ժամը 15—20 կաթ. Զդերի հանգստութեան և թիկունքի ցաւերը ան-

ցնելու համար մէջքը տրամել քառարու իւղով (հաշտիրո լեւուայ մաչ): Բացի այս, անհրաժեշտ է հիւանդի մարմինը ամբապնդել սըննդութարաը կերակութներ և խմիչքներ տալով (կաթ, կարագ, թերևսաշ ձու և այլն): Օգտաւէտ է սառը ջրի լոգարանը, մաքուր օդում զբօննելու, մարմնամարգարեւեամբ պարապելու: Պէտք է աշխատել որքան կարելի է շվերովուել:

Փորի տրախակ ձիառն. (սոլիտեր)

Նուան արձատի նոր կաշին $\frac{1}{4}$ -ից մինչև $\frac{1}{2}$ գըվանքայ ածել 2 զըրվանքայ ջրի մէջ և 12 ժամ այդպէս թողնելուց լիտոց, այնքան ժամանակ պէտք է եփել մինչև ոք $\frac{1}{3}$ մասը մնայ: Այս եփած գեղը երեք մաս արած, ամեն մի մասը, ամեն առաւօտ անօթի պէտք է խմել:

— Հասարակ ճիճունների գէմ ընդունւած է զնդածաղիկները (լու-

рассказа — цытварное съмѧ) և тиրепе мѣ
շաքарашի քաղցրացրած, մѣկ թէց կը-
դալ, օրը 2—3 անգամ կամ մեզրա-
խառն (4 մոխալ գնտածաղիկի սեր-
մին 1/8 գրվ. մեզր):

Փորկապոյթինն. Յաճախ պա-
տահում է նստակեաց կեանք վա-
րող մարդկանց, ուստի նրանք պէտք
է փոխեն իրանց ապրուստի ձևը.
պէտք է օրական մի քանի անգամ
1—2 ժամ զբունել, առանձին շար-
ժումներ անել, ինչպէս փայտ կոտ-
ըել, փայտ սղոցել ձի նստել այն-
պէս որ բոլոր մկանները շարժման
մէջ լինին:

Սաստիկ փորկապոյթեան դէմ,
ամենալաւ միջոցը գրեխն է (օդնա)
Հաստարակ գուլ ջուր վերջնաղեքից
ներս թողնել մի քանի բոպէ, որից
յետոյ անմիջապէս հիւանդը կըլու-
ծէ: Եթէ շատ սաստիկ է ամբու-
թիւնը և ջրով օդնան չի լուծում,

ջրի հետ կարելի է խառնել մի գը-
գալ տիզականնեփի: ձէթ (գէրջակի):
Խմելու իբրև լուծողական կարելի է
տալ տիզականնեփի ձէթ 1—2 հացի
գդալ: Լաւ լուծողական է նաև սի-
նամաքի բոյսը (Александровскій
листъ) եփած ճանճուլի հետ:

Քոհիթէշ. Հիւանդոյթեան ըսկլ-
ըում լինում է տաքոյթիւն, Յ օրից
հիւանդի մարմնի վերայ զուրս է
տալիս կարմիր ցան մեծ մասամբ
կրծքի և պարանոցի վրայ: Հիւանդի
ըուկը ուռչում է. այս հիւանդու-
թիւնից կարող է, առաջանալ ջրդո-
զոյթիւն: Հիւանդոյթիւնը վարա-
կիչ է. ուստի որ տան մէջ քոյթէշով
հիւանդ կայ, պէտքէ առողջ երե-
խաններին անպատճառ տանից հե-
ռացնել, հակառակ դէպօւմ մէկը
միւսի ետևից կվարակւեն:

Սաստիկ տաքոյթեան ժամանակ
ճակատին գնել սառը փաթեթ.

բկուռուցքի Համար կոկորդը սրակել
բերդալէտի աղաջրով (бертолитова
солյ) եթէ երեխան Ենքը չէ կարող
ողողել, 1 թէցի գոալ լուծած 1 բա-
ժակ ջրում; Բժշկի օդնութեանը ան-
հրաժեշտ է:

Ուկրացահի դեմ. Սեբերի Իր-
գուռակեան նահանգում գործ են
դնում մօշի խոտը (Երցնիկա). 1—2
ունցիան մի դրվանքաց ջրում եփե-
լով, կամ մի մասին ութ մաս ջուր
լցնելով թէցամանում եռացնումեն
և օրական 3 կամ 5 բաժակ խմում:
Այսպիսով 3 շաբաթ—3 ամիս գոր-
ծածելով շատ անգամ ամենասաս-
տիկ ոսկրացաւն էլ է բժշկում: Այս
զեղի բժշկութիւնը հաստատեցին
Հերման և Սմիրնով բժիշկներն ևս:

—————

IX. ԱՌՈՂՋԱՊԱԶԱԿԱՆ

Ըստդութիւննը պահպանելու
գաղտնիքը.

Զպէտք է շտապել, շատ չպէտք է
ուտել, քաղցած չպէտք է մնալ.
պէտք է աշխատել թէ գիշերով և
թէ ցերեկով մաքուր օդ ծծել. ան-
հրաժեշտ է և բաւականաշափ հան-
գստանալ. ձեռք բերածից պակաս
պէտք է գործ դնել նեարդաշին ոչ-
ժից. պէտք է աշխատել հողեկան
լաւ տրամադրութեան մէջ լինել.
պէտք է աղնիւ բաների վերաց մը-
տածել և ոչ թէ խայտառակ և ան-
պիտան բաների վերաց միտք չօգ-
նեցնել. աշխատեցէք այնպէս, որ-
պէս կանէք իւր պարտականութիւնը
հասկացող մի մարդ, բայց ոչ այն-
քան որ ձեր կազմւածքն ուժասպառ

ւինէք: Զեզ հեռուս պահեցէք կրքերից
և յուզմունքներից, որովհետեւ շատ
անդամ բոպէական բարկութիւնը
ևս կարող է կորստաբեր հետևանք
ունենալ մարգուս կազմուածքի վե-
ւայ. Հազորդակցութիւն ունեցէք ա-
ռողջ մարգկանց հետ, որովհետեւ
առողջութիւնն էլ վարակիչ է այն-
պէս, ինչպէս որ հիւանդութիւնը:
Ողջ աշխարհիս հոգսը դուք միք
քաշէ. երբէք չպէտք է յուսահատ-
ւել. ամուսնացածները չպէտք է
հակառակեն իրանց կանանց. թաց
ու սառը ոտքերով երեէք չպէտք է
քնել. սառը առարկաներին չպէտք
է յենւել, կամ նստել զբանց վերաց.
տանից գուրս գալուց առաջ պէտք
է մի բան ուտել, իսկ եթէ ուտելու
բան չկայ, լաւն այն է տանից դուքս
չգալ. մարմնական զօրեզ վարժու-
թիւններից յետոյ, վնաս է ձի նըս-
տելք. աւելի լաւ է ոտով ման գալ:

X. ՏՆԱՅԻՆ ՏՆՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Կծուած իոդի շահացնելը.

Կծուած իւղը կաթսայով դնել կը-
սակի վրայ և լաւ տաքացնել. քա-
շել երեսի քափը, քցել մէջը լաւ
այրուած հացի կեղեւ. սա ընդու-
նում է ևր մէջ լւզի վատ համը.
2—3 բոպէեց յետոյ հանել հացի
կեղեւը:

Կալիջ ձամաշէլը. Լաւ կաթը
ջըեց մի քիչ ծանր է, այնպէս որ մի
կաթելը նստում է ջրի տակը: Ա-
նաբատ կաթը կաթեցնելսվ եղուն-
գի վերայ, կաթելի կլորութիւնը չե-
կորչի, իսկ ջրախառն կաթը ցլուում
է և եղունգի վերայ չի կանգնում:
Ջրախառն կաթը կապտագոյն է լի-
նում: Աւելի հեշտ կերպով կաթը
ճանաչելու համար, առնել գուլ-
պայի ճաղ և ուղիղ եցեցնել կաթի

մէջ և իսկոյն արագութեամբ դուքս
հանելու եթէ կաթի հետ ջուր չէ
խառնած, ճաղի ծայրին կմնայ մի
քեզ կաթ. իսկ եթէ քեզ ջուր ան-
դամ խառնած լինի, ճաղի ծայրին
կաթ չի մնայ և դուքս հանելիս
ճաղը բոլորովին մաքուր կլինի:

Կարմիր գինու, բաշի եռ այլ
բժերի հանելը. Կեղտոտ և բժեր
ունեցող շորերը պէտք է արագու-
թեամբ գցել եռացող կաթի մէջ
նրա հետ մի քեզ տրուել և յետոյ
մաքուր ջրով ողողել: Բժերի վերայ
սապոն, աղ չպէտք է քսել, որով-
հետեւ նրանք արգելք են լինում
մաքքելու ժամանակ:

Փորձնածքներից իրդու են
ձևապոտ բժերի հանելը. Բժերը
պէտք է թրջել քենելնի եւզե մէջ,
(սկիպիդար) յետոյ նախ փոքրիկ ըս-
պունդով տրուել և ապա ձեռքերի

մէջ, բժերի վերայ մոխիս շաղ տալ,
մի 10 զոտիկոց յետոյ այդ տեղերը
խողանակով (շօտկա) պէտք է մաք-
րել և այնուհետեւ բժեր այլ ևս չի
մնայ: Եւզե հոտը ոչնչացնելու հա-
մար՝ պէտք է սպիրտովլ լւանալ: Փո-
խանակ սպիրտի, կարելի է բենզին
գործածել, մանաւանդ եթէ գոր-
ծւածքը գունաւոր է:

Մոմի բժերի հանելը. Սուած
պէտք է դանակով զգուշութեամբ
քերել, յետոյ այդ շորի տակը վլ-
ոել մի կտոր թթջած կտաւ, մոմի
բիծն էլ ծածկել մի քանի տակ ծալ-
ւած ծծան թղթով և այդ թղթին
քսել տաքացրած ութօ, վերջը ըս-
պունդը թրջել սպիրտի մէջ և քսել
բժերի տեղերի վերայ:

Թանաքի բժեր հանելը. Եթէ
բեծը նոր է, այն ժամանակ բաւա-
կան է այդ կտորը դցել տաք կաթի
մէջ և մի քանի ժամ թօղնել:

Յետոյ կտորը փռել մի քանի տակ ծալած անձեռոցիկի (սաւանի) վերաց և սրբել մաքուր կտաւով։ Իւրաքանչիւր ըիծը պէտք է առանձին առանձին սրբել։ Զպէտք է թողնել որ կաթը շորի վրայ ցամաքի. Նախ տաք ջրով լւանալ, յետոյ սառը ջրով։

Այդը դրսած վարոհնագ. Վարունգը քաղելուց յետոյ, իսկոյն պէտք է աղաջրի մէջ դաբսել։ Աշունքին հանել աղաջրից, ածել մի երկու օր մաքուր ջրի մէջ, որ ազը դուրս դայ և նորից գարսելով ամանի մէջ՝ վերան ածել քացախ։

Թթու վարոհնագ. Փոքրիկ տակառի մէջ պէտք է ածել մարի, ալուբալի ծառի և հաճարի տերեներ, սամիթ և սխտոր, վերան մէկ շարք գարսել նոր քաղած վարունգ ուղղահայեաց դրութեամբ, վերան գարձեալ յիշեալ կանաչեղէնները և ապա վարունգ, մինչև տակառի

լրցւելը։ Ապա տակառը ծ ծիւելու փոքր ծակ ունեցող խո փով ուրոնցից մէկով պէտի օդը բաւառ դրնայ, միւսի մէջ դնել ձագարը և տաղուր ածել, որ այսպէս է պատրաստուում։ ^{1/2} վեղը ջրի մէջ խառնել և բաժակ աղ և լ գդալ բորակ (սելիտրա) յետոյ բերանը խցել։

Վարմիր պօրինանի ըոլացրած։

Հասածները միջից կէս անել, վերան աղ անել և փռել աըկե տակ որ լաւ չորանայ։ Պործ դնելիս վերցնել մի փոքրիկ ափսէի չափ, Յ ժամ թրջել ջուրը մի երկու անգամ փոխելով. ապա եփել, քամել և քամուկով գործ ածել արգանակի (սուպի) մէջ։

XI. ԸՆՏԻՐ ՄՏՔԵՐ

— Ում կերքը յաղթում է խելքին՝
նա կորած է:

— Մի վատնից ժամանակու, այդ
այն նիւթն է, որից մարդու կեան-
քըն է հիւսուում:

— Ծուլութիւնը այնպէս ծանը է
շարժւում տեղից, որ աղքատու-
թիւնը նորան շուտով է հասնում:

— Սէրն ու միաբանութիւնը այն
անառիկ բերդերն են, որոնց դէմ
ոչ ոք չի կարող պատերազմել և
առնել:

— Ցիշիը անցեալգ, կշռեր ներկադ
և քննիը ապագադ:

— Բաղդը հէնց նրան է յեմարա-
ցնում, որին կործանելու է:

— Կեանքի մէջ բացի ողորմածու-
թիւնից ուրիշ մի ճանապարհ չկայ:
(Կոնֆուցիոս:)

— Ծնւած օրդ ուրիշներն էին ու-

րախանում իսկ դու լալիս, նայեր,
մեռած օրդ երբ ուրիշները լաց կլե-
նին, դու ուրախանաս:

— Բարի վարքը Ճշմարիտ իմաս-
տութիւն է, իսկ գիտութիւնը միայն
հոգու զարդ է: (Պղատօն:)

— Սիրտն աւելի շուտ է եփում,
քար կտրում հտբատութեան մէջ,
քան ձուն եռացող ջրի մէջ: (Լեւ-
ովիկ Բէօրնէ):

— Թէ որ համբերելու շնորհը չու-
նիս, ծանը գործի տակ մի մտնի:

— Լեզւիդ գուռը թէ որ միշտ
բաց թողնես, քեզ համար շատ ցա-
ւերի գոները կբացւին:

— Աշխատիք յաղթել քեզ և ոչ ու-
րիշներին և աշխարհի վերայ կլինես
մի հատ ամենափառաւոր յաղթող:

— Ծնողների ապերախտ օրդին-հը-
րէշ է: Հայրենիքի կամ ազգի ա-
պերախտը գաղան:

— Ոսկու ծարաւը միշտ կհանգնէ

մարդկային սրտի մէջ մարդկութեան
ամեն զգացմունք:

— Իշխան ես, Հայրենեացդ Եշխել
գիտցիք, զինուոր, Հայրենիքիդ ծա-
ռացել մտածէ. գիտհւն Հայրենի-
քիդ օգուտը մտածէ ու սովորեցրու.
տգէտ գէթ Հայրենիքդ սովորիք և
պահեք:

— Դաստիարակութիւն չունեցող
մարդը՝ մարմին է անհոգի:

Ում սրտի մէջ սոկին է բնակւոմ,
Հաւատ, չոչս և տէք գուռն են պը-
տտուում.

— Երջանիկ լինելու Համար Երեք
ըան է Հարկաւոր.— առողջ մարմին,
աղատ միտք ու մաքութ սիրտ:

— Քանի գաղտնիքդ ութիշին չես
յայտնելնա քո գերեն է, բայց երբ ու-
ժիշին յայտնեցիք գունորա գերեն ես:

ՍՏԵՓԱՆՆՈՍ ՆԱԶԱՐԵԱՆ

ՃԵՄԱՐՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԿԱՆԱՆՑ ՄԱՍԻՆ

— Կանանց մեծ մասը սիրամարդներ են զբօսանքի ժամանակ, առուաւներ—տանը և աղաւնեակներ առանձնացած տեսակցութեան ժամանակ: (Դիւֆրէսն):

— Կնոջ սիրուց հարկաւոր է աւելի վախենալ, քան տղամարդի ատելութիւնից: Դա թոյն է, և աւելի վրտանգաւոր է այն պատճառով, որ հաճելի է: (Սոկրատէս):

— «Այու-ի և «Ոչ»-ի մէջ տեղը կինը չի կարող տեղաւորել նոյն իսկ ամենաբարակ ասեղը: (Սերւանտես):

— Գովեցէք կնոջ գեղեցկութիւնը և նա կներէ ձեւ բոլոր վերաւորանքները: (Բուաստ)

— Զկայ մի թակարդ, որ աւելի վտանգաւոր լինի՝ քան գեղեցիկ կենը վատ որտի հետ: (Բուաստ):

զքահաւորել իւր Հոտի մատաղերամ
սերունդը:

Հանգուցեալ Հայրապետը ծնւել
է 1813 թ. յուլիսի 5-ին Կ. Պոլսի
Սամաթիա արուարձանում: Սկզբնա-
կան ուսումն ու կրթութիւնը ստա-
նում է Յովոչի անունով Պավել Մօտ
(յետոյ քահանայ), ապա մանում է
Գում - գափուի պատրիարքական
գպըոցը, որտեղ և 1829 թ. աւարտե-
լով, (1830) պատրիարքական փոխա-
նորդարանի քարտուղար է նշա-
նակւում: 1834 թ., Ճեռնադրուում է
սարկաւագ, 1835 թ. վարդապետ:
Մի տարի յետոյ նշանակւում է քա-
րոզիչ Խառնդիւղի Ա. Ստեփաննոս Ե-
կեղեցում ուրե նորա անխոնջ բնա-
ւորութեան առաջ, գործունէու-
թեան և չառաջադիմութեան ըն-
դարձակ առպարէզ է բացւում: 1840
թ. ստանում է պատրիարքական
փոխանորդի պաշտօն, 1841 թ. յունվ,

XII. ԿԵՆՍԱԳՐԱԿԱՆ

ԳԵՂՐԻ Դ. ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՒ

(† 1882 թ. Դեկտ. 6)

Ճեմարանի 25 ամեայ տապե-
ղարձի առիթով:

„Ի վազուց անտի ես Համովւած
էի, որ մեր ազգի վիրկութիւնը լու-
սաւորութեան և կրթութեան մէջն
է, ուստի և կոչմանս առաջին իսկ
օրից ոյժիս մեծ մասը դորան եմ
նւերելու:

Ահա այս խօսքերով է Հաշիւ տա-
լիս Ճերունազարդ Հայրապետը իւր
գործունէութեան տասն և Հինգ
ամեայ տարեգարձի օրը. լոյս և գի-
տութիւնն են եղել նորա միակ փըր-
կարար զէնքերը, որով կամենում էր

15.-ին Ստեփաննոս պատրիարքից ըստանում է ծագրագոյն Եշխանութիւն և միանգամացան Եպիսկոպոսական վկայագիր: 1844 թ. օդոստ. 2.-ին կարգւում է Պըռւսիալի առաջնորդ, երեք տարի յետոյ գալով Ռուսաստան, 1848 թ. յունվ. 1.-ին Ներսէս Ա. երջանկացիշատակ Կաժուղիկոսից ստանում է Եպիսկոպոսական բարձր առտիճանը: Մատթէոս պատրիարքից յետոյ (յետոյ կաթուղիկոս) 1858 թ. բարձրանում է պատրիարքական գահը: Մատթէոս կաթուղիկոսի մահւանից յետոյ, 1866 թ. սեպտ. 17.-ին Ս. Էջմիածնի մայր տաճարում ազգային պատգամաւորների քրէների առաւելութեամբ, ընտրում է Կայջուղիկոս Ամենայն Հայոց և Ժամանելով Ա. Էջմիածնի, մայիսի 12.-ին ընդունում է ս. օծումն: Նոյն թւի յուղու 19.-ին ուղեղորում է դէպի Ա.

Պետեղըութ կ տեսութիւն Հանգուցեալ Աղէքսանդր II կայսեր և այս առթիւ այցելում է Ռուսաստանի Հայաթնակ քաղաքները նո նպէս և Լեհաստանի և Ուստրիայի մի քանի տեղերեւուր ցրւեալ Հօտի բարոյական և մտաւորական վեհակին անձամբ անդականալու Հանար:

Այս երկար Ճանապարհոցութիւնից վերադառնալով Ա. Էջմիածնին, Հանգուցեալ Հայրապետը, 1868 թ. Հիմնաւում է ԱՐԱՐԱՏ կրօնական, պաշտօնական ամսաթերթը. նոյն թւին ձեռնապարկուն է շինել Մայր տաճարին կից երեք թանգարանները, որտեղ պահւում են Ս. Էջմիածնի ըօլորսը ըրբութիւնները և Հնութիւնները: Հայ եկեղեցիներում մի օրինակ և կանոնաւոր երգեցողութիւն մտցնելու հոգ տանելով, բոլոր Հայաթնակ քաղաքներից երիտասարդներ է ժողովում և Հմուտ երաժշտապետ

Նիկողայոս Թաշճեանի առաջնորդու թեամբ հայկական ձայնագրութիւնը սովորեցնել տալուց յետոց, ուղարկում է իրանց տեղերը Հայ դպրոցներում նոյն արհեստը սովորեցնելու համար: Վերջապէս հոգեորականութիւնը բարձրացնելու և ազգային ուսումնարանների համար հմտւած ուսուցիչներ պատրաստելու նպատակով, բազմաշխատ հայրապետը մտածում է իրագործել այն գաղափարը, որ երկու նախորդ կաթուղիկուները չղացել էին. 1874 թիւն հիմնում է էջմիածնի հոգեորականը, որտեղ այսօր խմբւածեն մօտ 200-ի չափ պատանիներ զանազան հայաբնակ քաղաքներից, սրոնք ստանում են սննունդ և կրթութիւն Ա. էջմիածնի հաշւով:

Հանդուցեալ հայրապետի ձեռնարկած բարի գործերի մէջ ամենից ազգօդուտն ու բարենպատակը, կարե-

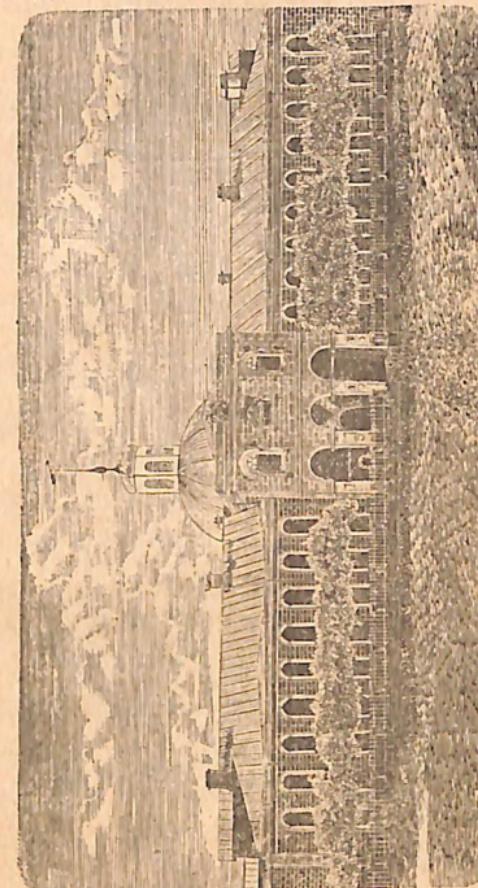
լի ասել նոյն իսկ թագն ու պոակը՝ ձմարաննէ, որի սկզբնաւ որութեան և իննամիայ գործունէութեան համար զոհեց ամեն ինչ և ահա 1899 թ. սեպտ. 25-ին յաջողութեամբ Ճեմարանը տօնեց իւր 25 ամեաէ գոյութեան տարեդարձը: Ուժեմն 25 տարի է որ այդ վեհ հիմնարկութեան մէջ, աշխարհիս հեռու ծայրերում ցըւած հայելի զաւակները երկար ու ձիգ տարիներ կըթուել ու սնւել են մայրենի լեզով մի հոգով և մի ուղղութեամբ անջնջ պահելով նորա վեհ անունը իրանց սրտերում:

Դու, Վեհափառ հայը, յաւիտենական և անջնջելի արձան կանգնեցիր. հիմնելով մայը Ճեմարանը, որով և անմոռաց կլինի քո ո. անունը բոլոր հայերի սրտերում, վոթուեկն ու մըրեկը և հիւսիսային գառնաշունչ քամին անգամ կղթաւարանան խորտակել նորան, ժա-

մանակի ամենածախ հոսանքն անգամ չպիտի կարողանաց խլել նորան մեզանից։ Քո անմահ գարծերը և արժանանւոր փառքը պարծանք պիտի գառնան յետագայ սերնդի համար և քո անմահ անունը յաւետեան պիտի հնչուի հայի ականջին։ Խաղաղութիւն բազմաշխատ ու կերացդ, ով ուսումնասէր հայւապետ։

Ճ. Նախկին սան

Կ. Արիհենամ.

ԲԱՐԵԳՈՐԾ

Մարդու մէկը մեծ գանձ դիզեց,
Հոգին ծախած սատանի.
Բայց մի օր էլ սիրաը ուղեց
Դըքախտ գնաւլ... թնչ անի,

Նա միտք արաւ մի ժամ շնել
Խեղճ, չետ ընկած հայ գեւզում.
Եւ այդ Ճամբով աթոռ գնել
Արքայութեան մէջ տեղում:

Գեւզացիք էլ ուրախացած,
Հենց լսեցին այդ համբաւ,
Գեւզի բերքից հետերն առած
Իւզ ու կարագ, Ճուտ ու հաւ,

Բարեգուծին բերեն ընծայ,
Եւ զօռ տւին օրհնանքին.
(Աղա, Աստւած ջէթիդ ոյժ տայ,
Դըքախտ էրթայ քո հոգին)...

Բայց մի գիշեր աղան քնած՝
Յանկարծ տեսաւ երազում—
Ժամը պատրամստ... լակ ինքն ընկած

Դժոխքի սև կարասում...

Եւ սատանէն գլխի վերև
Քըչիչում էր ականջին,
(Այ բարեկամ գալդ բարեն,
Տանկալի հեւը մեր միջին):

Աղան սոսկաց... «Վայ իմ փողեր,
Վայ խառաւեցի» — նա գոռաց.
Եւ երթ զարթեց, շատ ուրախ էր,
Որ ցեռ ժամանեած չենած...»

Մ Ս Մ Ա Խ Ծ Յ

Ասմ, Հայ աղջիկ, ինչի՞ ես տրտում,
Ինչ ցաւ ու գաբտ կայ քո մատաշ
Արտաված)

Ինչի՞ ես ալդպէս յուսահատ լալիս,
Մազերդ Փետում, ուներ վայ տաւիս.
Արդեօք քո սիրած քաջասպնդն է քեզ
Անողորմ խոցել ու դարձրել երես...
Թէ անդին ծնողքին կամ ազեզ եզրօք

Թաղել ես երէկ, կամ թաղել այսօք.
Արդեօք այս տխուր, այս սև օրերին
Քո գժբախտ ազգի ցաւերն են խորին
Քեզ ալդպէս յուղել, պղտորել հոգիդ,
Խլել քո դէմքեց կուսական ժակիտ...
Ասմ ինձ, ասա քո սրտի գաղտնիք,
Դուցի, քո ցաւին մի ճար կայ, աղջիկ.
— Ան, մե ժամես չետ հեւը պիտի
Գնամ, —
Հայաց հայութեան ապօն նեն առելում;
Իսկ դերձակուհին արդ կինոն անըգ=
Շներ մինչեւ այժմ յորըն չե բնում...»

Ճ Ր Ա Ց Ա Կ Ւ Գ Ե Խ Ա Բ Ի Կ

Ան, ինչ սիրուն ես. — Գլխիդ երեք
Աշտարակի պէս դըել ես զիխարկ.
Ասում են մողան այդ երեք յարկին
Եռտով կաւելացնի երեք չաշկ կըկեն.

Ավանու, հայ աղջիկ, ես չեմ առտ
զագէտ,
Որ գլխիդ կանգնած՝ խօսեմ լուս-
նի հետ...
—

Ի Դ Է Ա Լ Ի Ս

Երբ ուսանող էք համարսարանում,
Իդէալ էր փնտրում նա ամեն բա-
նում.
Նա միշտ ասում էր.-«առանց իդէալի
Կեանքն է անապատ, մարդն է խըզ-
ճալի»...

Բայց ահա կեանքի նա դպրոց մտաւ.
Եւ գիտէք իդէալն ինչ բանում գը-
տաւ—

Հարուստ օժիտով մի աղջիկ առաւ
Եւ կնկայ մողով յայտնի մնարդ
գառաւ...
Ա. Ծագութեան:

XIII. ՊԵՐԵՎ ԺԵՄԵՐԵՐԻ ԶԻՄԲՃԵԼԻՔ

5	7	3	10
8	2	12	4
11	6	9	1

Հ Ա Ր Ճ Ե Ր

- Ա. Մինչեւ քանի տարի կապրեմ:
Բ. Կառոզջանանձ արդեօք ես:
Գ. Ի՞նչ են խօսում իմ մասին:
Դ. Օտարութիւն գնամ, թէ ոչ:
Ե. Ինչ որ խոստացել են, կստանամ:
Զ. Ե՞րբ ես բաղդաւոր կլինեմ:
Է. Ամուսնակամ բաղդաւոր կլինիմ:
Ը. Ո՞վ կվիասէ ենձ:

թ. Կօնչքանից պէտք է զգոյշ լինիմ:
 Փ. Արդեօք նա չի խարում ինձ:
 ՓԱ. Հաւ կվերջանահյ այս գործը:
 ՓԲ. Զինւոր կդնամ թէ ոչ:
 ՓԳ. Ո՞վ կլինի իմ փեսացուն:
 ՓԴ. Ո՞վ կլինի իմ հասնացուն:
 ՓԵ. Ինձ սիրում է նա:
 ՓԶ. Կհարստանամ արդեօք:
 ՓԷ. Ապագայում ի՞նչ սպասում ինձ
 ՓԸ. Ե՞րբ կվերջանայ դժբաղդութիւնս
 ՓԹ. Ո՞րտեղ փնտրեմ ես իմ բազգը:
 Ի. Ե՞րբ կամուսնանամ:

ԲԱՆԱԼԻ

Ընտրեցէք հարցերից որը կամենաք և մտքերդ պահէք նորա ձախ կողմում գտնւած տառը: Քառակաւուների մէջ մատով նշանակէք որևէ թւանշան (աւելի լաւ է աչքերդ խփած) պապա պատասխանների մէջ գտէք մտքում պահած տառի հա-

մապատասխան սիւնեակը և այնտեղ կարդացէք ձեզ նշանակած թւանշանի գէմ գրւած պատասխանը.

ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ

Ա.

1. 53 տարի, եթէ այդքան ապրել ես մինչև 80 տարի:
2. Նատքից կայ ապրելու, բարեգործութիւն արա:
3. Էլի 25 տարի 6 ամիս:
4. Ոչ այնքան, ինչքան կուզես:
5. Եթէ մի տարի յետոյ չմեռնես, կապը էլի 30 տարի:
6. Էլի այնքան, որքան ապրել ես:
7. Եթէ արազի թասին մնաս բարեասես, կապը էս էլի 20 տարի:
8. Մինչև խորին ծերութիւն:
9. Մինչև թոռ իդ Շահնելը:
10. Թէև շատ կապը ու տայց անօ-

գուտ է:

11. Մինչև որ 12 որդով և 4 թոռով
սեղան նստես:

12. Այնքան կապըես որ դու էլ կը-
զգւես:

Բ.

1. Եթէ բժշկի գիմես և տւած խոր-
հուրդները ճշտութեամբ կատարեա:

2. Այո, եթէ հաւատ ունենաս:

3. Թեթև բան է շուտ կպրծնես:

4. Մի վախենա, տօ լինչ թուլա-
սիրտն ես:

5. Եթէ ասեմ ոչ ոք չգիտէ, հա-
ւատաց:

6. Այո, և այն շատ շուտով, միայն
զգոյց կաց:

7. Դեռ շատ ժամանակ կաց:

8. Կառողջանաս, բայց ոչ բոլորովն:

9. Աստուած գիտէ:

10. Այստեղ ինչ ես միտքում, դեղի
բժշկի նայիր:

11. Կերակրեղէնիդ մէջ զգոյց եղեք:

12. Դու միայն երևակայում ես
թէ հիւանդ ես:

Գ.

1. Որ դու մի գեղեցկուհի ես:

2. Ամեն մարդ ուզում է լինել քո
երկապագուն:

3. Որ արժէ ամուսինդ լինել, միայն
թէ ոտղ թոկի պէտքէ պահել:

4. Որ դու մի փոքր անհամեստ ես:

5. Վայ քեզ առնեղին:

6. Որ դու նազկուտողի մէկն ես:

7. Որ դու տեսքով գեղեցիկ ես,
բայց խելքով թեթև:

8. Որ դու խաբեքաց ես:

9. Որ դու խելացի ես, ինչպէս և
գեղեցիկ:

10. Նըանի են տալիս նըան, որ քո
ամուսինդ կլինի:

11. Ասում են. արդեօք հայելու
մէջ տեսել է ինքն իրան:

12. Որ դու շռացլ ես. կառիճի համար շատ փող ես ծախսում:

Դ.

1. Աւելի լաւ է չգնաս:
2. Եթէ սրտով ուզում ես, կարող ես գնալ:

3. Դու կարծում ես երբ գնաս, ոսկի պիտի հանդիպես. մի հաւատար, լօքի էլ չես գտնի:

4. Մի գնա:

5. Հարցը ու սրտիդ. սրտի վկայութիւնը մեծ նշանակութիւն ունի:

6. Գնա, Ասսուած հետդ, բարով իդձդ կատարի:

7. Աւելի լաւ է չգնաս:

8. Եթէ գնաս, մեծ յաջողութիւն կունենաս:

9. Տարին նահանջ է, լաւ կանես չգնաս. ունեցածդ էլ կուտես, դատըկ յետ կգաս.

10. Գնա, Եէկ չենք կարող գալ,

բայց մեր հոգին քեզ ընկեր. ոսկի յոյսեր են սպասում քեզ, մի ուշանայ:

11. Այդ միտքը գլխիցդ հանի բոլորը աղա շղարձան, դու մնացիր:

12. Ուր էլ երթաս էլի յետ կգաս. բոշան փաշաց չի դառայ:

Ե.

1. Կստանաս, բայց ոչ շուտ.
2. Պիտքէ նախ արժանի վինեւ ստանալու:

3. Անպատճառ:

4. Խոստումներին մի շատ հաւատալ:

5. Մի յուսափհատւեր, կստանաս:

6. Ոչ, ոչ, հազար անգամ ոչ:

7. Այս և այն շատ շուտով:

8. Երբ երկու շարաթ անցաւ, յոյսդ կտրիր.

9. Այս, հենց ալսօր կէս գիշերին.

10. Խելքեդ քշօ արա, ոչ տեսանես նգիպտոս:

11. Կոտանաս, բայց շուտ կ'կորցնես;
12. Հա, Հա, զահլա տարար:

Զ.

1. Զանցած մի տարի:
2. Երբ դժոնես այնպիսին, որ նա էլ քեզ սիրեր այնպէս, ինչպէս դու նրան:
3. Երբ բազմանդամ ընտանիքով շրջապատես.
4. Կատարեալ բազգաւորութիւն դու չես ունենայ:
5. Երբ բերանումդ երկու ատամ մնայ:
6. Երբ նախանձը սրտիցդ հանես.
7. Միայն քնածդ ժամանակը, երբ վիշտ և հոգս հեռու են քեզանից.
8. Երբ լրանայ 30 տարիդ, եթէ անցել է ոչ երեք.
9. Երբ սիրտ յանկարծ վկայէ.
10. Այս կեանքում քո բազգաւոր լինելը շատ կասկածելի է.

11. Բախտը քեզ երկար չե սպասիլ աշխատիր օգտւիս նրանից թէ չէ բոլորովին անբախտ կլինիս:
12. Ոչ մի ժամանակ եթէ ա յստե ժամանակ կկորցնես.

Է.

1. Այս, միայն սկզբում մի փոքր անհամաձայնութիւն կլինի:
2. Աւելի շատ, քան դու կարծումես
3. Այնքան բախտաւոր կլինիս, որ շատերը կնախանձեն.
4. Ո՛չ, աւելի կդժբաղդանաս.
5. Կապրիք, էլի մի կերպ.
6. Այդ բախտաւորութիւնը երկար չե տեկ.
7. Բաղդաւոր լինել կուզես, նախ փողով կամ գործով ապահովեր ապա անուսնացիր.
8. Վայէն բախտաւորութեան, այստեղ ես փնտրում.
9. Ոչ. ամուսնութիւնը՝ մի փոթո-

բեկ է նաւահանգստի մէջ.

10. Փորձիր, եա բաղդ:
11. Եթէ ընտրածդու տգեղ լինի, մայ-
ք համը, հայրը խուլ:

Ա:

1. Ոչ ոք.
2. Քո թեթևսուլիկութիւնը:
3. Քո անկեղծ բաշեկամը:
4. Նա, որ քեզ վերայ սերահաբ-
ած է:
5. Պատասխանը սրտիդ մէջ որոնիք.
6. Դու քեզ.
7. Մեծ մասամբ քո չմտածած գոր-
ծերը:
8. Կապոյտ աչքերով մէկը:
9. Ոչ ոք.
10. Եթէ առաւօտները վաղ չվերկե-
նաս:
11. Քո պաշտած հրեշտականման
ազջիկը.
12. Մի քաւթառ պառաւ.

Թ.

1. Քո վարմունքներից:
2. Սիրահարսւթիւնից:
3. Նազկուտելուց որ քեզ անքաղ-
դացնում է:
4. Նրանից, որ կհիանայ քո գե-
կեցկութեան վերայ:
5. Ամենքին հաւատ ընծայելուց:
6. Քո սիրելիի տեսակցութիւնից:
7. Գինու բաժակից, կամ փողի
բարեկամներից:
8. Այն աղջկանից, որին դուք կդաս:
9. Այն երիտասարդից, որին դուք
կդաս:
10. Սուտ խօսելուց, որ քեզ արհեստ
ես գարձել:
11. Մի զոյզ սկ աչքերից, որ քեզ
գերի են դարձել:
12. Զատու պառաւներից:

Փ.

1. Ոչ դու առաջնորդ ես, ոչ էլ վեր-

ջի՞նը.

2. Եթէ դու Հաւատասո նրան, նա
քեզ չե խաբէ.

3. Էլ ինչ ես հարցնում, դու նրան
ես խաբում, նա էլ քեզ.

4. Անպատճառ և այն օրական մի
քանի անգամ.

5. Հա, Հա, գլուխ տարար.

6. Ոչ, ոչ, հաղար անգամ ոչ:

7. Կրնէկ նրան, քեզ էլ որ չխաբէ,
բառ ուժ խաբէ:

8. Ոչ. Էլ եկորդ անգամ չհարցնես,
թէ չէ կիոշմանես.

9. Հեռու կաց, նրանից հեռեցողը
Աստծուն կմօտենայ.

10. Քեզ նման շատերին է Ճանա-
պարհ դրել.

11. Եթէ կառկածում ես և հարցը-
նում, այս խափում է.

12. Ոչ, անկարելի է որ քեզ խաբէ.

ԺԱ.

1. Մի յուսահատւիս, մեծ յաջո-
ղութիւն է խոստանում:

2. Լաւ կ'վերջանայ և դու բաղդա-
ւոր կլինիս.

3. Այս, եթէ մի փոքք շատ հետեւս:

4. Ոչ, ոչ, հաղար անգամ ոչ.

5. Գլուխդ կախիք և աշխատիս,
սըտիդ ուզաձի պէս կվերջանայ.

6. Անկարդ գոծի վերջը կասկածելի է

7. Ինչպէս սկիզբն է, այնպէս էլ
վերջը կլինի:

8. Կասկածելի է.

9. Աշխատիս և լաւ կվերջանայ.

10. Այդ քեզանից է իախւած:

11. Ապագան ոչ ոքի յայտնի չէ.

12. Այստեղ ժամանակ կօրցնելով
Բնչպէս կարող է լաւ վերջանալ.

ԺԲ.

1. ՔէՓ արա, չես գնայ.

2. Կ'հանես 299 № Հաւանական է

գնաս:

3. Ո՛չ, ևս գնայ.
4. Զեր տանից կարդը քոնն է:
5. Չափող պակաս է չես գնայ:
6. Այս, կդնաս:
7. Չես գնայ:
8. Կ'գնաս, շքանշաննելով յետ կդաս
9. Կ'հանես № 1 բայց չես գնայ.
10. Կգնաս էլի յետ կդաս.
11. Ո՛չ, որովհետեւ անընդունակ եռ ծառայութեան.
12. Այս, պէտք է ծառայել հայրենիքն և գահին.

ԺԴ.

1. Մի սիրուն երտասարդ:
2. Թէթևսուլիկի մէկը.
3. Մի երիտասարդ, որ քեզ համար տանջւում է:
4. Մի այլանդակ, որին նայելը դժւար է.
5. Մի կաղ, բայց սըտով բարի ե-

ըխասարդ.

6. Մի խելօք արհեստաւոր.
7. Մի փոքրիկ մարդ մեծ քթով:
8. Մի պատւական գեղեցիկ երիտասարդ.
9. Մի ծերուկ, որի ձեռից բռնած պիտի ման ածես.
10. Մի որբեայրի 6 անպատկառ երեխաներով.
11. Մի կրթւած երիտասարդ.
12. Մի հարուստ բայց սարուափելի ժլատ.

ԺԴ.

- 1 Կարճահասակ մեծ քթով մի օրիորդ.
2. Մի օրիորդ, որ մինչև կեանքի վերջը քեզ խաբելու է.
3. Մի ոտը կաղ. բայց որտով բարի մի օրիորդ:
4. Մի կրթւած աղնիւ օրիորդ.
5. Այլանդակ մէկը որին նայելը

իսկ գժւալ է:

6. Քո վրայ սիրահարւած մի օրիու գ:
7. Մի ացը 8 անպատկառ երեխա-ներով:
8. Մի բարձրահասակ ուշաշեաց օ-քորդ:
9. Հարուստ բայց սուրսափելի կին:
10. Մի սովորական բայց բարի աղջիկ:
11. Մի քաւթառ, որ քեզ բռի նէջ պիտի պահ է:
12. Մի գեղեցիկ շիկահեր աղջկի:

ԺԵ.

1. Աստւած վկայ խաբում է, չհա-
ւատաս:

2. Հա, Հա, զահլա տարար. շաբու-
նակ ացդ ես մտածում.
3. Այս և այն բուռն սիրով.
4. Ո՛չ, ո՛չ, հազար անգամ ոչ, գլու լ-
շեն տանի.
5. Թէև թեթեսուլիկ է, բայց սիրը
անկեղծ է.

6. Պատրաստ է նոյն իսկ իրան
կեանքը զոհել քեզ համար.
7. Գու նրան եռ խաբում, նա էլ
քեզ, բայց վաչ վերջը խաբուողին:
8. Այս, միայն ժամանակ անցկաց-
նելու համար.
9. Ոչ միայն նա, այլ և շատերը սի-
րահարւած են քեզ վերայ.
10. Հայելու մէջ նայեր, քեզ նման
այլանդակին սիրել կաթելի է.
11. Թէև սիրում է, բայց դա ժա-
մանակաւոյ խաղ է.
12. Այս, ամենից աւելի քեզ է սի-
րում:

ԺԶ.

1. Կհաբսաւանաս, բայց երանի կը-
տաս աղքատութեան.
2. Աստւած հոգեորից զգիկ, մար-
մնաւորը լինչ պէտք է.
3. Գործիդ նայեր, ըոլորն էլ հա-
րուստ չեն կարող լինել.

4. Հոգով և ոչ փողով.
5. Ոչ, ոչ, հազար անգամ ոչ.
6. Փողով կհարստանաս բայց հոգով ոչ:
7. Եթէ ամուսնանաս, եթէ ամուսնացած ես, եթք որդիք ունենաս:
8. Անպատճառ և շատ շուտով.
9. Կհարստանաս բայց կդժբաղդանաս.
10. Եթէ գանչ էլ գտնես, գարձեալ չես հարստանայ.
11. Որդոցով և ոչ փողով.
12. Եթէ ապրես կհարստանաս.

ԺԷ.

1. Ներկայի համար մատածիր առաջմ.
2. Աչքի ընկնող ոչինչ.
3. Եթէ խելքդ գլուխդ պահես, կհարստանաս.
4. Մեծ բախտաւորութիւն բայց ոչ երկար.

5. Վտանգաւոր կհիւանդանաս, եթէ զգոյշ չլինիս.
6. Անցեալի համար ափսոսանք.
7. Մի կտոր հաց ճարելու չարչարանք.
8. Անվերջ բազեաւորութիւն.
9. Շատ անյաջողութիրններ.
10. Թաւտնի բարեգործի անուն.
11. Մեծ հարստութիւն.
12. 7 Տղայ, մէկը անառակ.

ԺԸ.

1. Համբերիը և յուսան, կ'վերջանայ.
2. Համբերիը և աշխատիր այդ է միակ ճանապարհը.
3. Քեզ հետ գերեզման կիջնի.
4. Գործիդ եղանակը փոխիր և կը վերջանայ.
5. Այն ժամանակ եթք հաշտւիս դորա հետ.
6. Համբերիը կսովորես.
7. Այդ քո բարկացկոտութիւնիցն է

վոլխիք թնաւորութիւնդ,
 8. Ամբողջ տարին կ'չարօւնակւի.
 9. Դեռ նոր է սկսւել.
 10. Դու այնքան էլ գմբաղդ չես,
     ինչքան կարծում ես,
 11. Երբ վերջ դնես ուրիշի վերաչ
     չոց դնելուց.
 12. Մի յուսահամափառ շատ շուտ
     կվերջանայ.

ԺԹ.

1. Աշխատութեան մէջ.
 2. Վայ քեզ, ստեղծւել ես տան-
     ջանքների համար:
 3. Քո բաղուկների մէջ.
 4. Ամուսնութեան մէջ.
 5. Եռանդով աշխատելու մէջ.
 6. Տղի և աղջկայ մէջ.
 7. Խելքիդ մէջ.
 8. Ոչ մէ տեզ.
 9. Օտարութեան մէջ.
 10. Հարստութեան մէջ.

11. Մի կտոր չոք հացե մէջ:
 12. Ուրդոցդ մէջ:

Ի.

1. Երբ 35 տարիդ կրլըանայ:
 2. Աւելի շուտ քան դու կարծում ես
 3. Ոչ տեսանես նգիպտառ:
 4. 10 տարի 17 շաբաթ յետոյ:
 5. Դեռ նշանւելը գլխից չես հա-
     նել:
 6. Մի տարի յետոյ:
 7. Երբ երազումդ, նշանաձդ տեսնես
 8. Շատ շուտով:
 9. Դեռ շատ ուշ:
 10. Մի շտապիք, ազապութիւնը ձեռ-
     քըդ չի ընկնի:
 11. Երբ բերանումդ 2 ատամ մնայ:
 12. Երբ խելքով աղքատ, փողով հա-
     րուստ աղջիկ կդանես:

— 162 —

XIV. ՀՈՒՄՆԻ ԵՐԱԶՄՈՑՑ.

- Լաւոնի 1, 3, 5, 9, 13, 18, 19, 22, 26,
30 օրն - Երազնի բարին կատ.
" 2, 10, 12, 16, 28 Երազն
երեք օրն կատարի:
" 8 Երազն ութ օրն կատարի
" 23 - Երազն երեսուն օրն կատ.
" 14 - Երազն քառաս. օրն կատ.
" 11, 15, 17 - Երազն յօրն կատ.
" 6 - Երազնի տարին կատարի:
" 29 - Երազն լաւ է:
" 4, 7, 20, 21, 24, 25, 27 - Երազն սուտ է:

— օչուու —

ԳԵՆԻԵԼ ՄԱՐԴՈՐԵԼ ԲԱՅԱՏՐՈՒԹԻՒՆԸ

Զանազան տեսակ երազների
մասին.

Ա.

Աստւած Երազի մէջ տեսնելը լաւ
է. ամեն չարից կաղատի, թէ աղ-
քատ է կհարստանայ, թէ բանտումն
է կազատի, թէ հիւանդ է կառող-
ջանաց:

Աստւած տան մէջ տեսնելը՝ տան
նորոգութիւն է.

Աստղ տեսնելը՝ լաւ է. աստղը
տան մէջ տեսնելը՝ իւթ բարիքը
կաւելանայ. թէ օտարական կայ,
խաղաղութիւնով տուն կդառնայ:
Շատ աստղեր տեսնելը՝ Ճանապարհ
գնալ է և շահ. Երկնքից աստղեր
ընկնելը՝ մեծամեծների մայ՝ է և
կորուստ:

Ասպար առնելը՝ պատիւ է:
Աբեզայ տեսնելը՝ վառք ու պա-
տիւ է կամ կուիւ.

Աքաղաղ տեսնելը՝ պատարագ է,
բարի է և կուիւ նշան:

Ագռաւաներ տեսնելը թշնամիներդ
կյարձակւին քեզ վերայ:

Աթոռը՝ մեծութիւն է, աթոռ
նստելը՝ բարձրութիւն է:

Ալեօր իրան տեսնելը՝ հարստու-
թիւն է:

Ալիւրը՝ շահ է և ոյժ. ալիւր ա-
մանով տեսնելը՝ մուրազ է:

Ականջը՝ աղջիկ է:
Աղաւնի տեսնելը՝ շնորհք է:
Աղէսն՝ ահ և երկիւղ է: Աղէս
թէ որսաս, թշնամուգ կյաղթես,
աղէսը թէ մարդուց փախչե եր
պարտապանը կվախչի:

Աղջիկ ծոցում տեսնելը՝ խնդու-
թիւն է. փոքր աղջիկը՝ շահ է և
բարի:

Աղբեւը շատ բաներից շահւելու
նշան է:

Աղբեւը լացւելը՝ շահ է:
Աղբեւը ջուր առնելը՝ վատ է:
Աղբեւը ջուր խմելը՝ շնորհք է:
Անանուխը՝ անոյշ խօսք է և բարի:
Աղ տեսնելը՝ կսկիծ է: Սպնտակ
աղը՝ գրամ է և շահ, ու աղը՝ վատ
խօսք է և տրտմութիւն:

Աղի ձուկը՝ կսկիծ է և հոդո.
Աղեղը՝ մեծ զրոյց է. իրան աղեղ-
նաւոր տեսնելը՝ թշնամի և լեզու է:

Աղիւս (թափել) հանելը՝ տան
շինութիւն է և լաւ:

Աղքատին բան բաշխելը՝ բարի է
և օգուտ.

Ամանաթ առնելը և պահելը՝
շահ է.

Ամբաստանել մէկին՝ խիստ վնաս է:

Արմաւը շատ բարի է և անուշ
խօսք:

Այծ տեսնելը ճանապարհ է:

Այրուած հանդեքձը՝ մահւան միաս
է և երկիւ զ: Այրուած և աւերած իւր
առ նր անսնելը՝ մեծ վիաս է.

Անձրելը՝ բարի է:

Անդաստանիը օդուտ է:

Անուշ տաելիքը լաւ է, անուշա-
հոս բանելը՝ լաւ են:

Աչք տեսնելը՝ փողի շատութիւն
է, մեծ աչք ունենալը՝ երկարակե-
ցութիւն է.

Աչք հանելը՝ կնոջ կամ որդու
մահ է.

Աչքեր տեսնելը՝ հարստութիւն է:

Ասկարանջանիը՝ նեղութիւն է.

Ապրիչունը՝ լաւ է և շահ.

Առիւծ տեսնելը՝ թագաւոր, իշ-
խան և կամ մեծ մարդ է: Լիթէ եր-
կու առիւծ իրար Հետ կուին, երկու
լիւադառ կամ մեծ մարդ կկուին:

Առիւծի վերաց նստելը՝ պատիւ
ստանալու նշան է: Լիթէ առիւծը
դէմք պուրս դաց, մեծ մարդուց եր-

կիւզ կըհասնի քեզ:

Առու տեսնելը տան մէջ դանձէ
և օգուտ:

Ատամների (բոլոր) թափւելը՝ շատ
գանչ գտնելու նշան, է:

Առաջի ատամի ընկնելը՝ սղի նը-
շան է կամ ճանապարհ է: Առաջի
ատամի հանելը՝ որդոց մահ է. վա-
րի ծնօտից ատամ հանելը՝ ազգա-
կաններից մէկը կմեռնի:

Ատամնելը սեացած՝ հիւանդու-
թիւն է.

Արեգակը՝ թագաւոր է: Արեգակը
իւր ձեռքում տեսնել, տեսնողի հա-
մար մեծ պարգև է.

Արեգակը խաւարած՝ տեսնողի
համար վատ է.

Արեգակը երկնքից ընկնելը՝ թա-
գաւորի մահ է. Արեգակը ամպելի
տակ՝ երկրի նեղութիւն է.

Արծաթը՝ նեղութիւն է:

Աքմաւենին՝ զաւակ է և ուրա-
գիմք պուրս դաց,

Խութիւն:

Արիւն թափելը՝ մեծ լինաս է: Ա.-
րիւն առնելը՝ շնորհք է

Արծիւը՝ աւագ է և մեծ պարտն է.

Արծւի վերաց նստելը՝ պարոնու-
թեան հասնել է:

Արծւի հետ կուելը՝ ուն մարդու
հւատ կուելու նշան է: Եթէ արծիւը
քեզ զարնէ, մեծ մարդուց զէնք կու-
գաց վերագ:

Արջ տեսնելը՝ տղէտ և անիրաւ-
մարդու խօսք է:

Արաղ խմելը՝ ոմանց ուրախու-
թիւն է, ոմանց ոչ:

Ամեն գայլ գաղան՝ թշնամի է:

Աւետարանը՝ հալալ մուրատ է:

Աւաղանը հալալ ոռճիկ է և շահ:

Աւաղակ տեսնելը՝ պէտք է կըո-
ւեց զգուշանալ:

Աւաղը՝ հալալ ոռճիկ է և շահ:

Բ.

Բարձր տեղից ընկնելը՝ լինաս է:
Բարձր տեղերի վրաց քայլելը՝ մե-
ծութեան հասնել է.

Բագ շինելը կամ հիմք ձգելը՝
բարութիւն է:

Բամբակը՝ արդարութիւն ու ուր-
բութիւն է:

Բու տեսնելը նեղութիւն է:

Բաղ սիպտակ տեսնելը կամ առ-
նելը՝ առողջութիւն է և շահ, ու
բագը՝ սուր է և լաց.

Բարե տալը կռիւ է:

Բաղանիքից գուրս գալը՝ հոգսե-
րից ազատւել է:

Բահը լեզու է:

Բանճարը լաւ է:

Բորիկ իրան տեսնելը՝ զէնք կդաց
իրան վրաց:

Բորոտ իրան տեսնելը՝ գանձի շա-
տութիւն է, մեծութիւն է և շահ:

Բուրվառ տեսնելը կամ շուրժելը՝

լաւ չէ, կորի է.

Բաղկ ուտելը՝ առողջութիւն է և
օդուտ:

Դ.

Դառներ տեսնելը՝ մեծ շահ է:
Դառներ մորթելը՝ լաւ չէ:

Գանձտեսնելը կամ առնելը՝ շահ է
Գաւազգանը ձեռիդ՝ որպէս է կամ
մեծ շահ:

Գազան տեսնելը՝ առանց վնասի
կորիւ է և երկիւդ:

Գարի տեսնելը՝ բաժին է:
Գայլուպաննելը՝ թշնամ, ցաղթելն է
Դեստի մէջ լրացւելը՝ նեղութիւն է:
Գերան կոտրի՝ տանտէլը՝ կմեռնի:
Գերեզմանն բանալը վնաս է, իրան
գերեզմանի մէջ տեսնելը՝ բանտ ընկ-
նել է.

Գերի տանելը՝ նեղութիւն է: Իրան
գերի տեսնել՝ մեծութիւն և շահ է,
Կինք խմելը կամ գնելը՝ ոչժե և

շահ:

Գինտը ականջից հանելը՝ մահու
վնաս է:

Գիսաւոր աստղը՝ մեծութիւն է:

Գիր գըելը՝ բարի է և մուրադ:

Գլուխը սպիտակ՝ լանկարծական
մահ է:

Գլուխը գեղ քոելը՝ անուշ խօսք է:

Գոյնզգոյն հալաւը՝ ուրախութ. է:

Գորտի ձայն լսելը՝ ուրախութիւն է

Գոմէշը գետի մէջ տեսնելը՝ բարե

գլուց է:

Գոմ շինելը՝ շահ է և ուրախութ.

Գտակ ծածկելը՝ հարկեք է:

Պ.

Գամօնը՝ հիւանդութիւն է:

Գանակ տեսնելը կամ առնելը՝ լաւ

չէ կամ շար լեզու խափանում է:

Գատաւորն՝ Աստած է և գրու-

թիւնդ կը լաւանաց:

Գարպատ շինելը կամ տեսնելը՝ հա

րուստ կնիկ է:

Դրում ցանելը՝ ջերմէ, իսկ ուտելը՝
Հիւանդութիւն է.

Դուռ բանալը՝ բախտի բացւելն է.
Կամ կամքի կատարելն.

Դմակ տեսնելը կամ ուտելը՝ հե-
անդութիւն է:

Դուռ ձգելը՝ մեծ մարդու անկում է

Դրամ տեսնել կամ ժողովելը՝ ագա-
Հութիւն է:

Ե.

Եղի միս ուտելն բարի է.

Եզ մորթելը՝ վիաս է.

Եզը նստած տեսնել՝ մէծ աւետիս
է կամ զուգակից սիրելին կդալ.

Եկեղեցի տեսնելը կամ շինելը՝
փառք է.

Եկաթ տեսնելը կամ գնելը՝ տըրտ-
մութիւն է և շատ վատ է.

Եւակ կտրելը, մահու վիաս է. Երա-
կից արիւն առնելը՝ սրբութիւն է.

Եւազում երազ պատմելը՝ լաւ է.

Զ

Զանդի ձայն լսելը՝ խնդութիւն և
ուրախութիւն է.

Զինտօրը՝ տըրտմութիւն է.

Զմբութը՝ լաւ է.

Զնդանը մեծ հոդս և սուդ է.

Զուռնաց կամ զուռնի ձայն լը-
սելը՝ անձրել կամ կուի նշան է:

Զբահ հագնելը՝ զէն է:

Է

Էրէցին մեռած տեսնել՝ մեծ զրոյ-
ցի խափանումն է.

Մեռած էրէցին կենդանացած տես-
նելը մեծ զրոյցի նորոգութիւն է.

Էշը՝ նեղութիւն է. Սպիտակ էշը
հեծած կամ բեռնած՝ բարի է և
պատիւ:

Փ

Փանաք եփելը՝ լաւ է.

Փարխոտ իբան տեսնելը՝ շահ է.

ԹԱԿԱՆՈՐ իրան տեսնելը՝ Հոգինելը
Հանդիպել է.

Թուշելը՝ ուրիշ տեղ գնալ է. կտու-
թեց կառւը թուշելը՝ այլ կի՞ն առնելէ.

Թոչունի մախչելը՝ վնասի. թլո-
չունների կռւելը՝ վնաս է.

Թոչունի քեզ մօտենալը՝ մի անձն
երանի է տալիս քեզ:

Ժ.

Ժամհար տեսնելը՝ նեղութիւն է:
Ժամացոյցը՝ օգուտ է:
Ժամ գնալը՝ կեանքդ բարի լինել է:

Լ.

Լոյս տեսնելը՝ խաղաղութիւն է:
Լոյսը հանդած տեսնելը՝ տբտմու-
թիւն է:

Լուսինը և արեգակը առաւօտեան
տեսնելը՝ վնասի ազգին: Կարմիր լու-
սինը՝ վնաս է. խաւար լուսինը՝ թա-
գաւորի մահ է:

Լուծը՝ (եղների) բարի է:

Լիմոնը՝ անուշ խօսք է:
Լեառն բարձր որ տեսնես՝ աղա-
տաւթիւն է:

Խ.

Խաշակնքել երազում մեծ պատիւ է
Խաղողը՝ անձրիւ է և ցնուք. սի
խաղողը՝ լաւ չէ:

Խնդալը՝ լաւ չէ.

Խնձօրը՝ տղայ է իսկ ուտելը՝ շահ:
Խնձօրի ծառը՝ մեծ մարդ է:
Խոզը՝ մահ է կամ այլազգի: Խոզի
միս ուտելը՝ ազգականների մահ է:
Խոտը՝ լաւ է. Խոտ ժողովելը՝ պա-
տիւ է:

Ծ.

Ծաղկեայ անդաստանը՝ ուրախու-
թիւն է և շահ:

Ծաղկե քաղելը՝ կին առնել է.
Ծառ տնկելը՝ յիշատակ է.
Ծառը պտղով՝ բարի է.

Ծառ կտրելը կամ այրելը՝ վնաս
է և մահու նշան.

Ծառի վրաց նստելը՝ փառք է.

Ծառի տերե թափւելը՝ արիւն-
հեղութիւն է.

Ծառը կանաչ գանձ է.

Ծառը չոր՝ տրտմութիւն է.

Ծամ կտրելը՝ բաժանումն է.

Ծեր իրան տեսնելը՝ կեանքի ա-
ւելնալն է.

Ծովից դուրս գալը՝ աղատութիւն
է, դուրս չգալը՝ մեծ վնաս:

Կ.

Կամուրջ շինելը՝ շատ լաւ է.

Կայծակը՝ խոռովութիւն է.

Կարկուտը՝ երկրի նեղութիւն է.

Կին առնելը՝ կամ մազերն արձակ
կին տեսնելը՝ մահու վնաս է.

Կուժը՝ որդի է. կժով ջուրը բարի է.

Կտաւ հագնելը՝ բարի չէ.

Կրակ ձգելը՝ մահ է և սովու

Հ.

Հացը՝ բարի է և լաւ.

Հաւի խօսելը՝ մարդու կեանքից
զրկելն է.

Հասկ քաղելը, ուրախութիւն է.

Հայր. — Մեռած հօրը կենդանի
տեսնելը՝ մեծ շնորհք է.

Հիւանդը՝ նեղութիւն է.

Հալաւ այբած տեսնելը՝ կնոջից
շահւելն է:

Հարսանինքը՝ տրտմութիւն է.

Հոր փորելը՝ շատ նեղութիւն է.

Զ.

Զի նստելը՝ մուռազ է: Սպիտակ կամ
ուե ձի նստելը՝ բարի է և պատիւ.
վազող ձի նստելը՝ շատ լաւ է.

Զեռիդ ճըագ բռնած, որդի լինե
քեզ:

Զու տեսնել և ժողովելը կուի է:
Զսւկը՝ շար լեզու է:

Ղ.

Ղամբար վառելը՝ բարի է,
Ճ.

ճանապարհ պնալը և յետ դառ-
նալը՝ բարի է:

Ճրադը վառած՝ ճաճկւած գործերը
կը յացտինին.

Ճրադը մարած՝ տան կործանումն է
ճուալը՝ երկար Ճանապարհ է:

Մ.

Մատանին իշխանութիւն է: Մա-
տանին կոտրած, վիաս է. մատանի
կոտրելը՝ կինը կամ սիրելին կմեռ-
նի; թիու մատանի ունենալը՝ երկու
կին առնել է:

Մեխեր ժողովելը՝ լեզուներ են.

Մեռած իրան տեսնել շատ ապ-
քել է:

Մեզը ուտելը՝ մեզք է սրտնեղու-

Թիւն:

Մուկը՝ վիաս է և չար.
Մոմը վառած՝ ու բախտ թիւն է և
որդի.

Մութը՝ վիաս է և չար.

Մօրտքով իրան տեսնելը՝ շնորհե է

Ն.

Նախիրը որ գիւղը դնալ, աւադ է:

Նաւ նստելը՝ շատ ապլիել է.

Նաւը կոտրած՝ մահու նշան է.

Նոր բան տեսնելը՝ օտարութիւն
գնալ է.

Նաւը կոտրած մահ է.

Նուռը՝ օտարներից շահւել է.

Նստելու ոզբալը՝ շատ նեղութիւն
է:

Շ.

Շապիկ տեսնել կամ կարել՝ արդա-
րութիւն է. ուել՝ տբամութիւն է,
կեզտու շապիկ՝ մեզք է.

Նենութիւն շինելը՝ բարութիւն է.
Ճինութիւնը քանդելը՝ վնաս է.

Նոքերը գոյնզգոյն՝ վնաս է.

Նունը որ հաչէ կամ կծէ, չար լե-
զու է, ալէտք է զգուշանալ:

Նեշ եւղով ուժիկ է և շահ.

Նորեք կորցնելը՝ վնաս է:

Ո.

Ոսկի խնձորը՝ պատիւ է. Ոսկին
շահ է:

Ոչխարը ձմեռ է և ցուրտ. ոև ոչ-
խարը՝ սուսդ ու տրտմութիւն է.

Ողբալը՝ խիստ նեղութիւն է:

Ուղտը պարոն է. էգ ուղտ նստե-
լու հիւանդութիւն է.

Որսի գնալը՝ բարի է.

Զ.

Չամիչը՝ շատ վնաս է.

Չիրը՝ ոտկաւ շահ է.

Չոր ձառը՝ մեռած մարդ է:

Չուխալ կանաչ՝ հարստութիւն է.
սել՝ տրտմութիւն:

Պ.

Պատարագը՝ կուլւ է:

Պարտէզը՝ բարի է:

Պղպեղը՝ կոկիծ է:

Պարելը՝ հիւանդութիւն է.

Պոսկւելը՝ լաւ է կամ կուլւ է:

Պոսկա արծաթի՝ հիւանդութիւն է.

Պոսկա փըշեալ շինելը՝ մեծ շահ է:

Ջ.

Ջրաղաց շինելը՝ մեծութիւն է.
քանդելը՝ շինութիւն է. ջրաղացի
աղունը՝ հիւադութիւն է:

Ջուրը տան մէջ տեսնելը՝ շատ լաւ
չէ: Վազող ջուրը բարի է. պղտոր ջուր
տեսնելը կամ խմելը լաւ չէ:

Ո.

Ուշ հանկ ծաղիկը՝ բարի է:

Ռումբը կանգած՝ մեծութիւն և
պատիւ է.

Ռոճիկ տեսնելը՝ չառ վատ է.

Ռուս տեսնելը՝ մեծ հակառակու-
թիւն է:

Ա.

Սաղը՝ տխրու ընթիւն է, սագ ուտե-
լը՝ հիւ անդութիւն է.

Սանդուզը կանգնեցրած՝ մեծու-
թիւն է.

Սենեակ քանդելը՝ կնոջից բաժան-
մելն է.

Սեխը՝ լաւ է, ուտելը՝ հիւանդու-
թիւն է.

Սիսեռը՝ բարի է.

Սաղը մեծ մարդ է.

Սոխը, սխտորը՝ կոկիծ են.

Սալորը առօղջութիւն է.

Սուգ անելը՝ ուրախութիւն է.

Սանր ըռնելը՝ զենք է.

Ափենք՝ նեղութիւն է և կոիւ,

Սուլթան տեսնելը՝ անչափ ցաւ է:

Վ.

Վախեցած իրան տեսնելը օդուտ է,
Վառած իրան տեսնելը՝ հարստու-
թիւն է.

Վառած ուրիշներին տեսնելը՝ վը-
նառ է:

Վարդը՝ կին առնել է. վարդ քա-
ղելը բարի է:

Վանք և արեղաց, նեղութիւն է.

Վիրմակը՝ հարուստ կին է.

Վիշապը մեծութիւն կամ վինաս է:

Տ.

Տաճիկը՝ շնամիների արձուկում է.

Տախտը մեծութիւն է. տախտը կա-
հաց, ցաւ է.

Տանձ ուտելը՝ հիւանդութիւն է.

Տաճար զարդարած՝ բարի է. տաճար
այրելը՝ թշնամիքն կը կոռուին.

Տառելս. ձուկը ճանապարհ է.

Տիկը տրտմութիւն է.
Տիկինը տրտմութիւն է.
Տուն շինելը շատ բարի է. տուն
քանդելը վատ է.

Յ.

Ցեցը լեզու է. ցեց հանելը նեղու-
թիւն է.

Ցեխը վնաս է և տրտմութիւն.
Ցորենը ցնորք է.
Ցուլ բռնելը լաւ է:

Փ.

Փայտը շատ բարի է.
Փող ածելը մեծութիւն և բաղդա-
ւորութիւն է: Մարդուց փող առնե-
լը շահ է, իսկ եթէ կին առնի փող,
տղայք կունենալի:

Փուշ քաղելը թշնամու կորուստ է.
Փուշն բռի մէջ հաւաքել չար ժա-
մանակ է:

Փոքր մարդը շնորհք է:

Ք.

Քաղաք մտնելը բարի է.
Քար ձգելը վնաս է. քար ժաղովելը
լեզու է.
Քահանացից խաչ առնելը վիշտ է.
Փոխինձ ուժելը զէնք է:

Օ.

Օձի հետ խօսելը այնպիսի բան ա-
նել է, որ ամբողջ աշխարհը կը զար-
մանաց: Անկողնու վերաց օձ տեսնելը
կին առնել է.

Օձին անկողնում սպանելը, կնոջ
մահ է. օձը տան մէջ տեսնելը կնոջ
թշնամանալն է.

Օղի խմելը ուրախութիւն է:

ՀՂԸՑԻՆ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ՄԸ...

Փողոցէ մը տնցած ատենս ստիպուեցայ մէկին ՚ի մէկ կանգ առնել տունէ ուր հետևեալ խօսքերը լսելով.

- Եռութ ըսեք, ջուր բերէք.
- Կարապետ, դուն քժշկին վազէ.
- Քացախը բերէք.
- Լիսոնը բերնին մէջը սխանեցէք.
- Թորոս, դեղադորձին վազէ.
- Մարկոս, ինչու կաչներ ես, քահանակին գնա՞:

Վախնալով որ զիս հոն տեսնեով ժամկոչին վազեցնել կուտան քիչ մը հեռացայ և փողոցին ծայրը սպասեցի սա դորձին վախճանը տեսնելու համար:

Քանի մը վայրկեանէն, երկար գլխարկով քմիչի մը լիշեալ տունը մտաւ: Զայները դադրեցան: Երեք վայրկեան և անցաւ և ահա տան սպասաւրոն տաւնէն ելաւ ձեռքն ունելով թուզը

մը որ հաւանականաբար ըժշկին տուած զեղաղիրն էր: Դեղագործութեան քիչ մը ծանօթութիւն ունենալով սպասաւրոբին մօտեցաց և ադաչեցի որ զեղաղիրն աւսնեմ: Այս Ճամբավը ըսի հասկան մ և հետաքրքրութիւնու կը վարատեմ: Սպասաւրին հաճեցաւ և մող տուաւ որ կարդամ զեղաղիրն մէջ... ահա կարգացած:

«Ճերմակ գլխարկի ուը,

Աջ կողմը սե վիտուրներով զարդարուած,

Զախ կողմը պղտիկ թռչուն մը,

Առջեկ կողմը ծաղիկ մը,

Նաև կողմը խնձոր մը:

(Ոտորագըտ (թիւն)) Բ.Ժ. Գ. Ք.

Կեանքիս մէջ ընտւ այսպիսի դեղադիր մը կարգացած չըլլալով հետաքրքրութիւնու վարատուելու տեղ աւելցաւ: Հետաքրքրութիւնու իրաւունք ունէր աւելնալու վասն զի գլխարկ մը՝ մանաւանդ ացդ անսակ

դիխարկ մը, որ պարտէզէ մը բնաւ
տարբերութիւն չունի, ոչ զեղահատի
պէս կը կլլուէր, ոչ վերէն կը խմուէր
և ոչ վարէն. ուստի սպառեցի բըժշ-
կին՝ որ գուրս նընելուն պէս մօտե-
ցայ իրան և ներումն խնդրելով քա-
ղաքավարութեամբ հարցուցի.

— Արդեօք կընամ հարցունել թէ
մվ էր հիւանդը:

— Քսանամեայ տիկին մը:

— Վտանգաւո՞րէ հիւանդութիւնը
— Ոչ ... չնչին բան մը... ջղային
տկարութիւն մը... արիւնային զօ-
րութիւնը մը... սանկ....

— Դեղ մը տուիք:

Այո... Բայց ներեցէք, աւելի եր-
կար չեմ կարող խօսիլ, վասն զի հի-
ւանդներ ունիմ նայելու, ըսաւ և
մէկնեցաւ բժիշկը.

Նոյն իրիկունը գործը կը ստուգեմ
և կ'իմանամ, որ այդ հիւանդ կինն
որ մը առաջ իւր ամուսինէն գլխարկ

կուզ է և երբ կը տեսնէ որ ուզածը
չէ առնուած կորոշէ որ ջղային հի-
ւանդութիւն ունենայ:

Ահա բարեկամներ, կիներու ջղա-
յին հիւանդութիւնը զոր բուժելու
համար կամ կօշիկ կամ գլխարկ կամ
շրջազգեստ և կամ վերջապէս հա-
գուստ մը պէտք է:

Յ. Պարունական.

ՆՈՐԱԿՈՉ ԶԻՆԻՈՐՆԵՐԻ 2ԱՓԲ.

$\beta \alpha j \rho$ արշ. վեր.	$\eta_{\alpha \beta \gamma \delta} \rho \rho$ արշ. վեր.	$\beta \alpha j \rho$ արշ. վեր.	$\eta_{\alpha \beta \gamma \delta} \rho \rho$ արշ. վեր.
$2 \frac{2^4}{8}$	$1 \frac{1^4}{8}$	$2 \frac{4^5}{8}$	$1 \frac{2^4}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{2^5}{8}$	$1 \frac{1^4}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{4^6}{8}$	$1 \frac{2^5}{8}$
$2 \frac{2^6}{8}$	$1 \frac{1^5}{8}$	$2 \frac{4^7}{8}$	$1 \frac{2^5}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{2^7}{8}$	$1 \frac{1^5}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{5}{8}$	$1 \frac{2^6}{8}$
$2 \frac{3}{8}$	$1 \frac{1^6}{8}$	$2 \frac{5^1}{8}$	$1 \frac{2^6}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{3^1}{8}$	$1 \frac{1^6}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{5^2}{8}$	$1 \frac{2^7}{8}$
$2 \frac{3^2}{8}$	$1 \frac{1^7}{8}$	$2 \frac{5^3}{8}$	$1 \frac{2^7}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{3^3}{8}$	$1 \frac{1^7}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{5^4}{8}$	$1 \frac{3}{8}$
$2 \frac{3^4}{8}$	$1 \frac{2}{8}$	$2 \frac{5^5}{8}$	$1 \frac{3^1}{16}$
$2 \frac{3^5}{8}$	$1 \frac{2^1}{8}$	$2 \frac{5^6}{8}$	$1 \frac{3^1}{8}$
$2 \frac{3^6}{8}$	$1 \frac{2^1}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{5^7}{8}$	$1 \frac{3^1}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{3^7}{8}$	$1 \frac{2^1}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{6}{8}$	$1 \frac{3^2}{8}$
$2 \frac{4}{8}$	$1 \frac{2^2}{8}$	$2 \frac{6^1}{8}$	$1 \frac{3^2}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{4^1}{8}$	$1 \frac{2^2}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{6^2}{8}$	$1 \frac{3^3}{8}$
$2 \frac{4^2}{8}$	$1 \frac{2^3}{8}$	$2 \frac{6^3}{8}$	$1 \frac{3^2}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{4^3}{8}$	$1 \frac{2^3}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{6^4}{8}$	$1 \frac{3^4}{8}$
$2 \frac{4^4}{8}$	$1 \frac{2^4}{8}$	$2 \frac{6^5}{8}$	$1 \frac{3^4}{8} \frac{1}{16}$

$\beta \alpha j \rho$ արշ. վեր.	$\eta_{\alpha \beta \gamma \delta} \rho \rho$ արշ. վեր.	$\beta \alpha j \rho$ արշ. վեր.	$\eta_{\alpha \beta \gamma \delta} \rho \rho$ արշ. վեր.
$2 \frac{6^6}{8}$	$1 \frac{3^5}{8}$	$2 \frac{9^1}{8}$	$1 \frac{4^3}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{6^7}{8}$	$1 \frac{3^5}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{9^2}{8}$	$1 \frac{4^7}{8}$
$2 \frac{7}{8}$	$1 \frac{3^6}{8}$	$2 \frac{9^3}{8}$	$1 \frac{4^7}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{7^1}{8}$	$1 \frac{3^6}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{9^4}{8}$	$1 \frac{5}{8}$
$2 \frac{7^2}{8}$	$1 \frac{3^7}{8}$	$2 \frac{9^5}{8}$	$1 \frac{5^1}{16}$
$2 \frac{7^3}{8}$	$1 \frac{3^7}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{9^6}{8}$	$1 \frac{5^1}{8}$
$2 \frac{7^4}{8}$	$1 \frac{4}{8}$	$2 \frac{9^7}{8}$	$1 \frac{5^1}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{7^5}{8}$	$1 \frac{4^1}{16}$	$2 \frac{10}{8}$	$1 \frac{5^2}{8}$
$2 \frac{7^6}{8}$	$1 \frac{4^1}{8}$	$2 \frac{10^1}{8}$	$1 \frac{5^2}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{7^7}{8}$	$1 \frac{4^1}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{10^2}{8}$	$1 \frac{5^3}{8}$
$2 \frac{8}{8}$	$1 \frac{4^2}{8}$	$2 \frac{10^3}{8}$	$1 \frac{5^3}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{8^1}{8}$	$1 \frac{4^2}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{10^4}{8}$	$1 \frac{5^4}{8}$
$2 \frac{8^2}{8}$	$1 \frac{4^3}{8}$	$2 \frac{10^5}{8}$	$1 \frac{5^4}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{8^3}{8}$	$1 \frac{4^3}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{10^6}{8}$	$1 \frac{5^5}{8}$
$2 \frac{8^4}{8}$	$1 \frac{4^4}{8}$	$2 \frac{10^7}{8}$	$1 \frac{5^5}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{8^5}{8}$	$1 \frac{4^4}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{11}{8}$	$1 \frac{5^6}{8}$
$2 \frac{8^6}{8}$	$1 \frac{4^5}{8}$	$2 \frac{11^1}{8}$	$1 \frac{5^6}{8} \frac{1}{16}$
$2 \frac{8^7}{8}$	$1 \frac{4^5}{8} \frac{1}{16}$	$2 \frac{11^2}{8}$	$1 \frac{5^7}{8}$
$2 \frac{9}{8}$	$1 \frac{4^6}{8}$	$2 \frac{11^3}{8}$	$1 \frac{5^7}{8} \frac{1}{16}$

$\beta \text{ } n \text{ } J \text{ } L$ արշ. վեր.	$\eta_{\text{ու}} \rho \delta \rho \rho$ արշ. վեր.	$\beta \text{ } n \text{ } J \text{ } L$ արշ. վեր.	$\eta_{\text{ու}} \rho \delta \rho \rho$ արշ. վեր.
2 11 ⁴ / ₈	1 6	2 12 ⁷ / ₈	1 6 ⁵ / ₈ 1/ ₁₆
2 11 ⁵ / ₈	1 6 ¹ / ₁₆	2 13	1 6 ⁶ / ₈
2 11 ⁶ / ₈	1 6 ¹ / ₈	2 13 ¹ / ₈	1 6 ⁶ / ₈ 1/ ₁₆
2 11 ⁷ / ₈	1 6 ¹ / ₈ 1/ ₁₆	2 13 ² / ₈	1 6 ⁷ / ₈
2 12	1 6 ² / ₈	2 13 ³ / ₈	1 7 ⁷ / ₈ 1/ ₁₆
2 12 ¹ / ₈	1 6 ² / ₈ 1/ ₁₆	2 13 ⁴ / ₈	1 7
2 12 ² / ₈	1 6 ³ / ₈	2 13 ⁵ / ₈	1 7 ¹ / ₁₆
2 12 ³ / ₈	1 6 ³ / ₈ 1/ ₁₆	2 13 ⁶ / ₈	1 7 ¹ / ₈
2 12 ⁴ / ₈	1 6 ⁴ / ₈	2 13 ⁷ / ₈	1 7 ¹ / ₈ 1/ ₁₆
2 12 ⁵ / ₈	1 6 ⁴ / ₈ 1/ ₁₆	2 14	1 7 ² / ₈
2 12 ⁶ / ₈	1 6 ⁵ / ₈		

Համ
1348

Գիւն է 20 ԿՈՊ.

Դրմել

Александраполь,
Կառպետ Ապինյանց

Տիպոգրաֆія Կ. Սահյանցа.

ՀԱՅՈ ՑԵՍԱՐ

„ՊԱՏԻ ՕՐԱՑՈՅՑ“

Բայցակազմակերպություն

Համ

44

6644

2002
2013

«Ազգային գրադարան

NL0032824

